

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพเรื่อง "การสื่อสารกับภาวะผู้นำของพระเยซูในพระวรสารทั้งสี่" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสื่อสารที่แสดงความเป็นผู้นำของพระเยซูในบริบทสังคมปาเลสไตน์ในอดีตที่ปรากฏอยู่ในพระวรสารทั้งสี่ฉบับ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นผู้นำของพระเยซู และเพื่อศึกษาความเห็นของคริสตชนคาทอลิกชาวไทยทั้งผู้ที่เป็บาทหลวงและฆราวาสต่อภาวะผู้นำของพระเยซูในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสัญญา และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตีความ วิธีการวิจัยเป็นการศึกษาวิเคราะห์จากเอกสาร (Documentary Research) และการเก็บข้อมูลประกอบโดยใช้แบบสอบถาม มีผลการวิจัยและการวิเคราะห์ผลแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากพระวรสาร และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ อรรถาธิบายพระคัมภีร์ หนังสือศาสนา วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และบทความ ผลการวิจัยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

- วัตถุประสงค์ที่ 1 : การสื่อสารที่แสดงความเป็นผู้นำของพระเยซูในบริบทสังคมปาเลสไตน์ในอดีต
- วัตถุประสงค์ที่ 2 : ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นผู้นำของพระเยซู
- ข้อสังเกตการรับรู้และการถ่ายทอดภาวะผู้นำของพระเยซูจากมุมมองของผู้นิพนธ์พระวรสารทั้งสี่

ส่วนที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม ผลการวิจัยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานทางประชากรศาสตร์
- ข้อมูลและความคิดเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับพระวรสารและพระเยซู ได้แก่ พฤติกรรมการอ่านหรือฟังพระวรสาร ความคิดเห็นต่อพระวรสาร สิ่งที่ได้รับจากการอ่านพระวรสาร ทิศนคติต่อพระเยซูและคำสอนของพระเยซู
- ความคิดเห็นในเรื่องภาวะผู้นำของพระเยซู ได้แก่ บทบาทหรืออิทธิพลของพระเยซู ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของพระเยซู และลักษณะของบุคคลในยุคปัจจุบันที่สะท้อนความเป็นผู้นำตามแบบฉบับพระเยซูได้ดีที่สุด

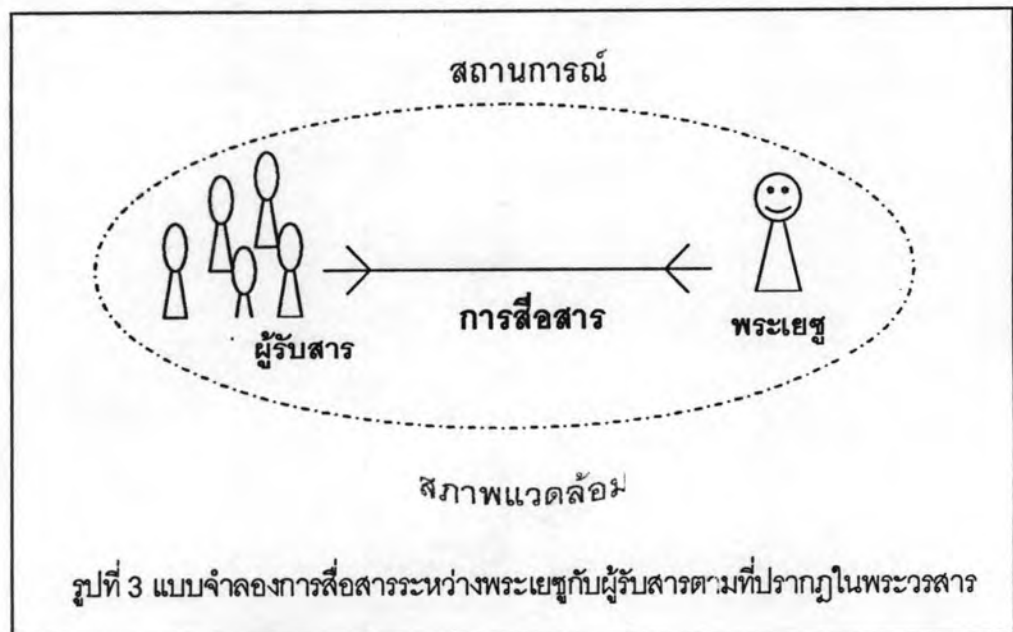
ผลการวิจัยส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากพระวรสาร

เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาพระวรสารทั้งสี่ โดยเลือกศึกษาฉบับ 1971 แปลและตีพิมพ์โดยสมาคมพระคริสตธรรมไทย ประกอบกับเอกสารอื่นๆ ได้แก่ หนังสือ อรรถาธิบายพระคัมภีร์ หนังสือศาสนา วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และบทความต่างๆ โดยมุ่งสำรวจ การสื่อสารที่แสดงความเป็นผู้นำของพระเยซูในบริบทสังคมปาเลสไตน์ในอดีต และปัจจัยที่มีผล ต่อการเป็นผู้นำของพระเยซู พบว่า

วัตถุประสงค์ที่ 1 : การสื่อสารที่แสดงความเป็นผู้นำของพระเยซูในบริบทสังคม ปาเลสไตน์ในอดีต

องค์ประกอบการสื่อสารที่สัมพันธ์กับความเป็นผู้นำของพระเยซู

จากการศึกษาพระวรสารพบการสื่อสารระหว่างพระเยซูกับผู้รับสารหลากหลายกลุ่ม วิเคราะห์ด้วยแบบจำลองการสื่อสารระหว่างผู้นำกับผู้ตามของ Conger ตามที่ปรากฏข้างล่างนี้

เมื่อศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารที่สัมพันธ์กับภาวะความเป็นผู้นำของพระเยซู สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้นำ ผู้ตาม สถานการณ์ สภาพแวดล้อม และการสื่อสาร

ผู้นำ คือ พระเยซู จากเนื้อหาในพระวรสาร พระเยซูทรงรู้พระองค์เองอยู่เสมอว่าพระองค์เป็นพระบุตรของพระเจ้า และมีหน้าที่ทำตามน้ำพระทัยของพระบิดาคือการประกาศพระอาณาจักรของพระเจ้าและเรียกผู้คนที่กลับใจ (ยน. 6:38, มก. 1:38) นอกจากรู้จักตนเองแล้ว นักบุญยอห์น กล่าวว่าพระเยซูทรงรู้จักมนุษย์ทุกคน (ยน. 2:25) โดยเฉพาะสาวกของพระองค์เอง “เรารู้จักผู้ที่เราได้เลือกไว้แล้ว” (ยน. 13:17)

ผู้ตาม คือ ผู้รับสารของพระเยซู สามารถแยกแยะได้เป็น สาวก ผู้ที่ไม่ใช่สาวก และอมนุษย์

ก. **สาวก** เมื่อพระเยซูออกประกาศสั่งสอนต่อประชาชน มีบุคคลจากหลายชนชั้นติดตามเป็นสาวกของพระองค์ ทั้งกลุ่มชนชั้นล่างและคนบาปอย่างโสเภณี คนเก็บภาษี ชนชั้นกลางอย่างชาวประมง ชนชั้นสูงซึ่งเป็นสาวกลับๆ อย่างเศรฐฐีและฟาริสี สำหรับอัครสาวกคนสนิท 12 คนที่พระเยซูเลือกและตั้งเป็นอัครทูต หรือ ผู้ที่ทรงใช้ไปประกาศสั่งสอนและเตรียมทางล่วงหน้าก่อนพระองค์จะเสด็จยั้งที่ต่างๆ นั้นมีภูมิหลังที่ต่างกัน เช่น ชาวประมง คนเก็บภาษี พวกชาตินิยม เด็กหนุ่ม คนงาน เป็นต้น นอกจากนี้พระเยซูยังมีสาวกที่เป็นสตรีซึ่งติดตามคอยปรนนิบัติพระองค์ (ลก. 8:1-3) และต่อมาพระองค์ทรงตั้งสาวกเพิ่ม 70 คนเพื่อไปประกาศ พระวรสารบันทึกการสื่อสารของพระเยซูกับสาวกไว้หลายตอน มีรายละเอียดเพิ่มเติมปรากฏในภาคผนวก หน้า 172

ข. **ผู้ที่ไม่ใช่สาวก** คือ ประชาชน พระวรสารบันทึกการสื่อสารของพระเยซูกับประชาชนไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีรายละเอียดเพิ่มเติมปรากฏอยู่ในภาคผนวกหน้า 173 กลุ่มประชาชนผู้รับสารของพระเยซูแบ่งเป็น ประชาชนต่างชนชั้นและอาชีพ กับ ประชาชนต่างชาติ ประชาชนต่างชนชั้นและอาชีพ ได้แก่

ชนชั้นล่าง เป็นคนกลุ่มใหญ่ในสังคมยิวสมัยพระเยซู แบ่งเป็น

(1) กลุ่มคนจนและผู้ถูกกดขี่ คือ คนป่วย คนพิการ สตรี* และเด็ก โดยเฉพาะแม่ม่ายและเด็กกำพร้า รวมทั้งคนงานรายวันที่ทำงานใช้แรงงานในท้องนา ไร่่อ่งุ่น ซึ่งต้องรองานตามฤดูกาล เป็นต้น คนกลุ่มนี้เลี้ยงชีพโดยอาศัยความใจบุญของคนอื่น จึงต้องอยู่อย่างอับอายและเสียศักดิ์ศรี การอดอยากและความเป็นอยู่ที่ไม่ดีทำให้เจ็บป่วยง่าย จึงถูกคนในสังคมมองว่าเป็นคนบาปด้วย เพราะชาวยิวถือว่าการป่วยเป็นการลงโทษของพระเจ้าต่อบาป

* สตรี ในวัฒนธรรมยิวจะไม่มีผลสำคัญในสังคม มีแต่บทบาททางเพศและการเลี้ยงลูกเท่านั้น ไม่สามารถเป็นศิษย์ของอาจารย์หรือเข้าร่วมกลุ่มใดในสังคม

(2) กลุ่มคนบาปและคนที่ถูกขับออกจากสังคม คือ ผู้ที่มีอาชีพไม่บริสุทธิ์และคนที่ละเมิดกฎหมายประเพณี เช่น โสเภณี คนเก็บภาษี* นักโทษ รวมทั้งชาวบ้านที่ไม่มีการศึกษา ไม่สามารถเรียนรู้ข้อกำหนดต่าง ๆ มากมายได้ทั้งหมดจึงละเมิดกฎโดยไม่ได้ตั้งใจและกลายเป็นคนบาปเพราะบริบทสังคมปาเลสไตน์สมัยนั้นยึดถือกฎหมายประเพณีอย่างเคร่งครัด (คอลลา ลุด, 2000) กลุ่มชนชั้นล่างที่สื่อสารกับพระเยซูล้วนเป็นคนที่กำลังทุกข์หรือโคกเคี้ยวเพราะถูกสังคมดูหมิ่นและตราหน้าว่าเป็นคนบาป ในพระวรสารบันทึกการสื่อสารระหว่างพระเยซูกับกลุ่มชนชั้นล่างไว้หลายตอน ซึ่งจะมีรายละเอียดปรากฏอยู่ในภาคผนวก หน้า 174

ชนชั้นกลาง ได้แก่ชาวบ้านผู้ประกอบอาชีพต่างๆ เช่น พ่อค้า ชาวประมง ช่างไม้ ทหาร เป็นต้น รายละเอียดการสื่อสารกับทหารปรากฏในภาคผนวก หน้า 175

ชนชั้นผู้นำทางการเมืองและสังคม ปาเลสไตน์สมัยพระเยซูอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรโรมัน ผู้นำจึงมีทั้งผู้นำทางการเมือง คือ ปอนติอัส ปิลาต** และ เฮโรด อันติปัส*** รวมทั้งผู้นำทางสังคม คือ ชนชั้นสูงที่ร่ำรวย และชั้นกลางที่ได้รับการศึกษา ซึ่งคนกลุ่มนี้จะเป็นสมาชิกสภาซันเฮดริน****

* คนเก็บภาษี เป็นข้าราชการชาวยิวที่รัฐบาลโรมันมอบอำนาจให้เก็บภาษีโดยไม่มีมาตรการห้ามเก็บภาษีเกินอัตรา คนเก็บภาษีจึงเป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป ปกติผู้คนจะข้ามถนนไปเดินอีกฝั่งหนึ่งเมื่อเห็นคนเก็บภาษีเดินตรงมา (เจมส์ มอนท์กัมมะรี บอยซ์, 2005: 85)

** ปอนติอัส ปิลาต เป็นข้าหลวงชาวโรมันชั้นกลาง ซึ่งได้รับตำแหน่งเจ้าเมืองยูเดียในปีค.ศ. 26 ในฐานะเจ้าเมืองแล้วเขามีอำนาจกว้างขวางมาก โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการทหารและเศรษฐกิจ รวมทั้งมีอำนาจแต่งตั้งมหาปุโรหิตและควบคุมการเงินของพระวิหาร (อเล็กซานเดอร์ และคณะ, 2005: 510)

*** เฮโรด อันติปัส เป็นลูกของเฮโรดมหาราช (Herod the Great) ซึ่งเป็นชาวยิวที่โรมันแต่งตั้งขึ้นเป็นกษัตริย์ของยิวเมื่อ 37 ปีก่อนคริสตกาล เนื่องจากโรมันมีนโยบายแบบกึ่งปกครองตนเอง เมื่อเฮโรดมหาราชเสียชีวิต อาณาจักรถูกแบ่งให้ลูกชายทั้งสาม และเฮโรด อันติปัสได้ปกครองดินแดนแคว้นกาลิลีถิ่นที่อยู่ของพระเยซู (อัลเบิร์ต ไนลัน, 2545)

**** สภาซันเฮดริน หรือ สิโนดัส (Synodus) เป็นสภาหรือศาลสูงสุดของยิวที่โรมันอนุญาตให้มีขึ้นที่กรุงเยรูซาเล็ม คณะกรรมการประกอบด้วยสมาชิก 72 คน มีพระสังฆราชยิวหรือมหาปุโรหิตประจำปีเป็นประธาน กรรมการมีพระผู้ใหญ่ ผู้รักษาประเพณีของยิว เช่น ฟาริสี ธรรมจารย์ รวมถึงผู้นำชุมชนและราษฎรหัวหน้าครอบครัวใหญ่ๆ สภานี้สามารถตรากฎหมาย ตัดสินคดี และสอบสวน โดยมีอำนาจทั้งทางพลเรือนและศาสนา แต่ไม่สามารถกำหนดโทษประหารชีวิต (พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ, 2546)

นักวิชาการทางพระคัมภีร์หลายท่านอธิบายเกี่ยวกับผู้นำทางสังคมสมัยพระเยซู (จอห์น ดี. แกรสมิค, 1990; ยอห์น เอ. มาร์ติน, 1998 ; อเล็กซานเดอร์ และคณะ, 2005; อัลเบิร์ต โนลิน, 2545) ไว้ดังนี้

ชนชั้นสูงที่ร่ำรวย ได้แก่

- เชื้อพระวงศ์ เป็นกลุ่มที่มีรายได้จากภาษีอากร
- พวกหัวหน้าสงฆ์ คือ มหาปุโรหิตซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของพระวิหาร มีรายได้จากเงินทำบุญและภาษีที่ประชาชนต้องจ่ายให้พระวิหาร
- พวกสะดูสี เป็นชนชั้นขุนนางกลุ่มเล็กๆ ที่ร่ำรวย เป็นผู้ใหญ่นายมรวาสซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินและมีอำนาจทางการเมือง ครองจำนวนที่นั่งในสภาิวจำนวนพอๆ กับพวกฟาริสี กลุ่มนี้หัวโบราณและยอมรับพระคัมภีร์เพียงห้าเล่มแรกของโมเสสเท่านั้น พวกเขาจึงปฏิเสธความคิดด้านศาสนาใหม่ๆ ในสมัยต่อมา เช่น ความเชื่อเรื่องชีวิตนิรันดร์ การเป็นขึ้นมาจากความตาย ทูตสวรรค์ และวิญญาณชั่ว มหาปุโรหิตหลายคนเป็นพวกสะดูสี และพวกฟาริสีก็สนับสนุนและส่งเสริมพวกเขา ส่วนประชาชนไม่ค่อยขึ้นชอนัก
- ข้าราชการ เป็นชาวยิวที่ทำงานให้กับโรมัน กลุ่มข้าราชการเป็นผู้มีอำนาจและตำแหน่งทางสังคม จึงเป็นคนมีหน้ามีตา แต่ไม่ได้รับการยอมรับนับถือเพราะชาวยิวถือว่าทำงานให้กับชาวโรมันซึ่งเป็นศัตรู งานวิจัยนี้ไม่ได้รวมคนเก็บภาษีไว้ในกลุ่มข้าราชการเนื่องจากจัดให้อยู่ในกลุ่มชนชั้นล่าง พวกคนบาปและคนที่ถูกขับออกจากสังคม รายละเอียดการสื่อสารของพระเยซูกับข้าราชการปรากฏในภาคผนวกหน้า 175

ชนชั้นกลางผู้ได้รับการศึกษา และเป็นคนเคร่งศาสนา ได้แก่

- ธรรมจารย์ หรือ คัมภีร์จารย์ คือ ผู้ที่มีอาชีพศึกษาและอธิบายพระบัญญัติกับชนธรรมดาพร้อมทั้งออกกฎเกณฑ์สำหรับกรณีต่างๆ กล่าวได้ว่าเป็นครูสอนธรรมบัญญัติ หรือบางคนเรียกว่า อาลักษณ์ ประกอบด้วยพวกฟาริสีและพวกสะดูสี
- ฟาริสี กลุ่มศาสนาที่มีอิทธิพลมากที่สุดในปาเลสไตน์ ดำเนินชีวิตตามการตีความของกฎหมายโมเสส เน้นการรักษาธรรมบัญญัติรวมทั้งขนบธรรมเนียมอย่างเคร่งครัด พวกเขาจะแยกตัวจากคนนอกกลุ่ม และเรียกคนที่ไม่รู้ธรรมบัญญัติและไม่ได้ดำเนินชีวิตอย่างเคร่งครัดตามธรรมบัญญัติว่า "คนบาป" ท่าทีของฟาริสีคือ "ฉันบริสุทธิ์กว่าคนอื่น" จนกลายเป็นว่าการปฏิบัติตามกฎต่างๆ สำคัญกว่าความรักและความเมตตาต่อผู้อื่น ทำให้แม้ว่าพวกเขาจะมีเกียรติและเป็นที่ยอมรับในสังคมแต่ชาวยิวไม่รักพวกเขา

- บาเรียน เป็นผู้แตกฉานในเรื่องกฎระเบียบคล้ายกับพวกธรรมจารย์ พวกเขาเป็นนักกฎหมายประจำศาลธรรม มีหน้าที่ชี้ขาดเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ

- นายธรรมศาลา เป็นผู้ปกครองของธรรมศาลาซึ่งเป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้าน เป็นศูนย์กลางของชุมชน และศูนย์กลางการปกครอง นายธรรมศาลามีสิทธิอำนาจในชุมชนนั้นๆ เป็นผู้รักษาระเบียบและตัดสินด้านจริยธรรม

ในพระวรสารบันทึกการสื่อสารระหว่างพระเยซูกับผู้นำทั้งทางการเมืองและสังคมไว้หลายตอน ซึ่งมีรายละเอียดเพิ่มเติมปรากฏในภาคผนวก หน้า 175

ประชาชนต่างชาติ จัดอยู่ในกลุ่มผู้รับสารที่ไม่ใช่สาวกของพระเยซู โดยปกติแล้วชาวยิวจะไม่คบค้าสมาคมกับชาวต่างชาติ รวมทั้งลูกครึ่งยิวอย่างชาวสะมาเรียซึ่งเป็นศัตรูกับชาวยิว เนื่องจากชาวยิวเชื่อว่าชนชาติของตนเป็นชนชาติที่ได้รับการเลือกสรรจากพระเจ้า จึงมีความภาคภูมิใจกับเชื้อชาติบริสุทธิ์ของตน ในพระวรสารมีบทบรรยายว่าพระเยซูเสด็จไปสื่อสารยังเขตคนต่างชาติ รวมทั้งคนต่างชาติก็เดินทางมาฟังพระเยซูหรือขอให้พระองค์รักษาโรค แต่มีเพียง 4 เหตุการณ์ที่บันทึกเรื่องราวการสื่อสารของพระเยซูกับชาวต่างชาติไว้ค่อนข้างละเอียด ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่รู้จักหรือเคยได้ยินเกี่ยวกับพระเยซู รายละเอียดเพิ่มเติมปรากฏในภาคผนวกหน้า 176

ค. อมนุษย์ เป็นกลุ่มผู้รับสารของพระเยซูอีกกลุ่มหนึ่งตามที่มีบันทึกไว้ในพระวรสาร ได้แก่ คนตาย มารหรือผี ธรรมชาติ และพระเจ้า

คนตาย พระวรสารบันทึกเหตุการณ์ที่พระเยซูสื่อสารกับคนเสียชีวิต 3 เหตุการณ์ ซึ่งผู้รับสารของพระเยซูคือคนที่เสียชีวิตแล้ว รวมทั้งครอบครัวผู้เสียชีวิต และคนอื่นๆ ซึ่งอยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย รายละเอียดเพิ่มเติมปรากฏในภาคผนวกหน้า 176

มารหรือผี ชาวยิวในสมัยพระเยซูเชื่อว่าพระเจ้าเป่าจิตเข้าไปในร่างกายทำให้คนมีชีวิต ซึ่งจิตอื่นจะเข้าไปอยู่ในร่างด้วยก็ได้ ทั้งจิตดี คือจิตของพระเจ้า หรือจิตชั่ว ซึ่งเป็นจิตของมารหรือผี ทำให้คนมีอาการผิดปกติและแสดงอาการออกมา ถ้าอาการน่านับถือก็เป็นจิตดี ถ้ามีอาการน่ารังเกียจหรือเจ็บป่วยก็เป็นจิตชั่ว อาการผิดปกติเหล่านั้นจึงไม่ได้มาจากจิตของพวกเขาเอง แต่มาจากจิตอื่นที่เข้าสู่ร่างกาย (อัลเบิร์ต ไนลัน, 2545: 27) พระวรสารบันทึกเหตุการณ์การสื่อสารระหว่างพระเยซูกับมารหรือผีที่สิงอยู่ในร่างของคนไว้หลายตอน ส่วนใหญ่มีสาวกหรือประชาชนอยู่ในเหตุการณ์ด้วย ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏอยู่ในภาคผนวก หน้า 176

ธรรมชาติ ในขณะที่พระเยซูทรงเดินทางไปตามทีต่างๆ เพื่อประกอบภารกิจ พระองค์ได้สื่อสารกับธรรมชาติเหมือนกับเป็นบุคคลในลักษณะบุคคลาธิษฐาน จากนั้นพระองค์จึงสื่อสารกับสาวกผู้อยู่ในเหตุการณ์ ได้แก่ การห้ามพายุ (มธ. 8:23-27; มก. 4:35-41; ลก. 8:23-27) และการสาปต้นไม้เดือ (มธ. 21:18-19; มก. 11:12-14, 20-26)

พระเจ้า พระเจ้าของชาวยิวมีเพียงพระองค์เดียว ทรงพระนามว่า "พระยาเวห์" (YAWEH) หรือ "พระเยโฮวาห์" (JEHOVAH)* ซึ่งชาวยิวเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ในอำนาจของพระเจ้า "พระเจ้าทรงกระทำให้สำเร็จได้ทุกสิ่ง" (มก. 10:27) ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเก่า พูดถึงพระเจ้าในฐานะที่ทรงเป็นบิดาของประชากรของพระองค์** โดยทรงเป็นบิดาที่เข้มงวดและเคร่งครัด ก้าวข้ามแต่ยุติธรรมและทรงเที่ยงตรงในการลงโทษ ในพระวรสารบันทึกคำตรัสของพระเยซูอยู่บ่อยครั้งว่าพระเจ้าทรงเป็นพระบิดาของพระองค์ การสื่อสารของพระเยซูกับพระเจ้าปรากฏอยู่หลายตอนในพระวรสาร ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก หน้า 177

* เป็นภาษาฮีบรูแปลว่า "ฉันเป็นอย่างที่ฉันเป็น" หรือ "เราเป็น" มีความหมายว่า พระองค์ไม่เหมือนสิ่งอื่นทั้งหลาย ไม่มีชื่ออะไรที่จะใช้ให้เหมาะสมกับพระองค์ได้ ชาวยิวจะเคารพยำเกรงพระเจ้าและพระนามของพระองค์ จึงหลีกเลี่ยงการเอ่ยพระนามของพระเจ้าอย่างไม่เหมาะสมโดยเรียกพระองค์ว่า "ADONAY" (My Lord) หมายถึง องค์พระผู้เป็นเจ้า (คอลลาล ลูค, 2005; บ.สันติสุข, 2005; พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ, 2546; อังเดร เซลินาส, 2004; John L. McLaughlin, 2005)

** ดูรายละเอียดใน ฮชย. 11:1-4, ยรม. 31:9, มคา. 1:6, สดด. 89:27, สดด. 103:13

สถานการณ์และสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย เวลา สถานที่ และช่วงเวลา ในการสื่อสาร การสื่อสารของพระเยซูกับผู้รับสารแยกแยะตามเวลาในการประกอบภารกิจได้เป็น **ช่วงแรกของการประกาศ** พระเยซูเริ่มภารกิจในการสั่งสอน **ช่วงเริ่มเป็นที่รู้จัก** ผู้คนมากมายติดตาม พระเยซูเพื่อฟังคำสอน หรือขอให้พระองค์ช่วยรักษาโรคภัยต่างๆ **ช่วงการถูกต่อต้าน** เริ่มจาก ประชาชนที่นาซาเร็บบ้านเกิดและรุนแรงขึ้นเมื่อพวกผู้นำทางศาสนาคิดว่าพระองค์หมิ่นประมาท พระเจ้าและทำผิดกฎบัญญัติวันสะบาโต* ตั้งแต่นั้นมาพวกเขาคอยวางอุบายจับพระองค์ แต่ พระเยซูก็ยังคงประกอบภารกิจต่อไปท่ามกลางการยอมรับและการต่อต้านซึ่งเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และนำไปสู่ **ช่วงสุดท้ายของชีวิต** พระเยซูเดินทางเข้ากรุงเยรูซาเล็มเพื่อฉลองในเทศกาลปัสกา ซึ่งพระองค์ใช้เวลานี้กับสาวก 12 คนก่อนจะถูกจับ ถูกพิพากษาให้ตรึงกางเขนและสิ้นพระชนม์

พระเยซูสื่อสารกับผู้รับสารตามสถานที่ต่างๆ เช่น ในธรรมศาลา** ในพระวิหาร ในสถานที่ราชการคือศาลาปริโทเรียม ในบ้านทั้งบ้านของพระองค์ ของศิษย์ ของประชาชนหรือของผู้นำทางสังคม ในตลาด ในบริเวณทุ่งนาหรือในสวน บนภูเขา ที่ชายทะเลสาบ บนเรือกลางทะเล ตามถนนหนทาง บริเวณอุโมงค์ฝังศพ บนเนินที่ถูกตรึงบนไม้กางเขน ในถิ่นทุรกันดาร ในเขตคนต่างชาติ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการสื่อสารท่ามกลางมวลชน หรือสื่อสารกับกลุ่มสาวก โดยเฉพาะ ซึ่งช่วงเวลาในการสื่อสารของพระเยซูตามที่มีบันทึกในพระวรสารนั้นส่วนใหญ่เป็นเวลากลางวัน บางครั้งเป็นการสื่อสารในระหว่างการรับประทานอาหารและระหว่างการเดินทาง ส่วนช่วงเวลาอื่นๆ คือเข้ามิดและกลางคืนมีบันทึกไว้ในพระวรสารไม่มากนัก

* วันสะบาโตเป็นวันบริสุทธิ์ของพระเจ้า (อพย. 20:8-11) จึงมีการตั้งกฎห้ามทำงานเพื่อให้คนได้พักผ่อนทั้งร่างกายและจิตวิญญาณ แต่ฟาริสีและธรรมมาจารย์ตีความบัญญัติอย่างเคร่งครัด โดยตั้งกฎห้ามทำการ 39 อย่าง เช่น ห้ามเกี่ยวข้าว ห้ามนวดข้าว ห้ามสีข้าว และยังมีกำหนดระยะทางที่จะเดินในวันสะบาโตด้วย (อเล็กซานเดอร์ และคณะ, 2005; John L. McLaughlin, 2005)

** ธรรมศาลา เป็นสถานที่รวมตัวทางศาสนาของแต่ละชุมชน ที่ซึ่งชาวยิวจะไปชุมนุมกันทุกวันสะบาโตเพื่ออธิษฐานภาวนา ฟังพระคัมภีร์และคำเทศนาจากอาจารย์ ส่วนศูนย์กลางทางศาสนาของชาวยิวในสมัยพระเยซูคือพระวิหารที่กรุงเยรูซาเล็มซึ่งเป็นสถานที่รวมตัวโดยเฉพาะในการเฉลิมฉลองงานเทศกาลตามประเพณีทางศาสนา ที่นี้มักจะมีคนมารวมตัวได้ร่วมเส้าหมื่นเพื่อฟังครูศาสนาที่อยากจะสอนธรรมบัญญัติ (ยอห์น เอ. มาร์ติน, 1998; อเล็กซานเดอร์ และคณะ, 2005)

การสื่อสาร พระเยซูสื่อสารทั้งด้วยวจนภาษาและอวจนภาษา โดยลักษณะเด่นที่สามารถสร้างอิทธิพลต่อผู้รับสารมีดังนี้

การสื่อสารด้วยวจนภาษา ในภาพรวมพบว่าพระเยซูทรงคำนึงถึง 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การใช้ Appeal ทั้ง 3 ของอริสโตเติล ได้แก่ ตัวผู้พูดเอง (Ethos) อารมณ์ของผู้ฟัง (Pathos) และเหตุผลในวาทะ (Logos) โดยพระเยซูทรงสื่อสารผ่านการใช้คำอุปมาหรือเรื่องเล่า การตั้งคำถาม การยกตัวอย่าง การให้จุดมุ่งใจในสาร การประกาศ* การกล่าวคำทำนายหรือพยากรณ์ การกล่าวตำหนิ และการใช้พยาน ซึ่งรายละเอียดเพิ่มเติมจะอธิบายในหัวข้อกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างการยอมรับจากผู้ตาม เรื่องการเลือกสรรและภาษา หน้า 83-95

ส่วนที่ 2 การเลือกใช้ภาษาและคำที่เหมาะสม การใช้ภาษาของพระเยซูที่ปรากฏในพระวรสารแสดงให้เห็นว่าพระเยซูปรับการใช้ภาษาให้เหมาะกับผู้รับสาร ดังที่นักบุญมาระโกบันทึกไว้ว่า "พระองค์ได้ทรงกล่าวแก่เขาถึงเวลานั้นเป็นคำอุปมาอย่างนั้นหลายประการ ตามที่เขาจะสามารถฟังและเข้าใจได้" (มก. 4:33) รายละเอียดเพิ่มเติมจะอธิบายในหัวข้อกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างการยอมรับจากผู้ตาม เรื่องการเลือกใช้ภาษาและคำที่เหมาะสม หน้า 96-99

การสื่อสารด้วยอวจนภาษา จากพระวรสารพบว่าพระเยซูใช้อวจนภาษาหลายประเภทในการสื่อสารซึ่งสร้างอำนาจและอิทธิพล ได้แก่ เทศภาษา กาลภาษา เนตรภาษา สัมผัสภาษา อากาษา ภาษา วัตถุภาษา และปริภาษา

เทศภาษา (Proximics) ในการสื่อสารกับผู้รับสารที่เป็นมวลชน สถานที่ในการสื่อสารส่วนใหญ่พระเยซูจะสื่อสารในที่สาธารณะอย่างเปิดเผย เช่นในธรรมศาลา หรือในพระวิหาร ซึ่งเป็นการสื่อสารอย่างเป็นทางการในฐานะอาจารย์ คนส่วนใหญ่จึงเรียกพระองค์ว่า "อาจารย์"

* การประกาศ (Proclamation) มาจากคำภาษาละติน แปลว่าตะโกนไปข้างหน้า การประกาศเดิมเป็นหน้าที่ของคนที่ได้รับอำนาจจากกษัตริย์หรือผู้สูงศักดิ์ ให้ไปที่สาธารณะและประกาศความตั้งใจหรือการตัดสินใจของผู้ปกครอง เขาจะตะโกนว่า "O yea, O yea" ก่อนประกาศสาร ดังนั้นเมื่อคนได้ยินคำนี้ก็รู้ว่าเป็นเสียงของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจและจะตั้งใจฟังคำพูดนั้น ในทางศาสนายิวและศาสนาคริสต์เชื่อว่าพระวาทะของพระเจ้ามีพลังอำนาจ และพระเจ้าจะทรงเลือกสรรบุคคลให้มาประกาศนำพระทัยของพระองค์ นั่นคือ "ประกาศก" ผู้ซึ่งชาวยิวและชาวคริสต์เชื่อว่าพระจิตของพระเจ้าจะพูดผ่านบุคคลนั้น จึงเสมือนกับว่าพระเจ้าทรงตรัสด้วยพระองค์เอง (Derek Prince, 2002: 7-8)

พระเยซูยังสื่อสารในบริเวณสถานที่ซึ่งมีบรรยากาศไม่เป็นทางการอย่างเช่น ตลาด ถนน ในสวน หรือทุ่งนา บนภูเขา ชายทะเลสาบ เป็นต้น นอกจากนี้หากพระเยซูต้องการจะสื่อสารระหว่างบุคคลกับเพียงบางคน พระเยซูก็จะเรียกให้เขาแยกตัวออกมาเพื่อสื่อสารกับบุคคลเหล่านั้นตามลำพัง เช่น ตอนที่พระเยซูรักษาชายตาบอดที่เมืองเบธไซดา พระองค์จึงมือเขาออกไปนอกหมู่บ้านและสื่อสารกับเขา (มก. 8:22-26) เป็นต้น

สำหรับช่วงระยะห่างที่พระเยซูทำการสื่อสารกับผู้รับสารนั้น ส่วนใหญ่พระเยซูจะสื่อสารอย่างประชิดตัวกับผู้รับสารของพระองค์ พระเยซูเสด็จไปใกล้และสื่อสารกับเขา เช่น มัทธิว (มธ. 9:9) หญิงม่ายที่ลูกชายตาย (ลก. 7:12-13) แม่ม่ายของเบโตร (มธ. 8:15) เป็นต้น ในทางกลับกัน พระเยซูเรียกให้ผู้รับสารเข้ามาใกล้พระองค์เพื่อสื่อสารกับเขา เช่น คักเคียส (ลก. 19:5) หรือบารทิเมอัสชายตาบอด (มก. 10:49) หรือเด็ก ๆ (มก. 10:14-16) เป็นต้น สรุปได้ว่าพระเยซูเข้าถึงผู้คนทุกกลุ่มและสื่อสารกับผู้รับสารอย่างใกล้ชิด ในขณะที่เดียวกันผู้คนก็สามารถเข้าถึงและสื่อสารกับพระเยซูอย่างใกล้ชิดด้วยเช่นกัน จึงส่งเสริมภาวะผู้นำของพระองค์

กาลภาษา (Time) ด้านปริมาณของเวลา พบว่าในช่วงแรกของการประกอบภารกิจพระเยซูใช้เวลาส่วนใหญ่ในการสื่อสารกับฝูงชนทั้งการประกาศ การสอน และการช่วยเหลือรับใช้ แสดงถึงการเห็นความสำคัญของพวกเขาโดยเฉพาะกลุ่มคนต่ำต้อยในสังคม แต่เมื่อพระเยซูถูกต่อต้านไปจนถึงช่วงสุดท้ายของชีวิต พระองค์ก็ใช้เวลาในการสื่อสารเฉพาะกับสาวกเป็นพิเศษเพื่ออบรมพวกเขาให้สืบทอดวิสัยทัศน์และพันธกิจของพระองค์ สำหรับช่วงเวลาในการสื่อสารพบว่าพระเยซูสื่อสารกับผู้คนตลอดเวลา ตั้งแต่เช้าตรู่ (มก. 1:35-39, มธ. 21:18-22) หรือตอนค่ำ (มก. 1: 32-34, มธ. 14:23-33) พระองค์มักใช้โอกาสต่างๆ เพื่อสื่อสาร เช่น ขณะที่กำลังเดินทาง (มธ. 4:18-22, ลก. 13:22-30) หรือขณะรับประทานอาหาร (มธ. 9:10-12, ลก. 7:36-50) ซึ่งในพระวรสารไม่ปรากฏว่าพระเยซูให้ใครต้องรอพระองค์ พระเยซูให้ความสำคัญกับทุกคนและสื่อสารทันทีในช่วงเวลาที่คู่สื่อสารต้องการ ไม่ว่าจะเป็นคนโรคเรื้อน (มธ. 8:1-4) หญิงโสเภณี (ลก. 4:36-50) เศรษฐีหนุ่ม (มก. 10:17-22) นายธรรมศาลา (มธ. 9:18-19, 23-26) และฟาริสี (ยน. 3:1-21) เป็นต้น การต้อนรับและประกอบภารกิจช่วยเหลือทุกคนอยู่เสมอจึงแสดงถึงความมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงานตามเป้าหมาย สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้รับสารยอมรับภาวะผู้นำของพระเยซู

เนตรภาษา (Oculistics) พระวรสารบันทึกการใช้สายตาในการสื่อสารของพระเยซูไว้บ่อยครั้ง โดยเฉพาะในพระวรสารของนักบุญมาระโก ซึ่งบ.สันติสุข (2005: 29-31) กล่าวถึง "การมอง" ของพระเยซูที่ปรากฏในพระวรสารว่าประกอบด้วย "มองไปรอบๆ" "มองขึ้นเบื้องบน" และ "มองเข้าไป"

มองรอบๆ : บ.สันติสุขกล่าวว่า ทุกครั้งที่พระเยซูมองไปรอบๆ ทุกคนเงยบงบด้วยความเกรงกลัวและที่ง สายตาของพระองค์เชื้อเชิญให้ทุกคนสำรวจก่อนที่พระองค์จะเทศน์สอน (ลก. 6:20) หรือเตรียมจิตใจคนฟังให้พร้อมที่จะฟังคำสอนที่ไม่ซ้ำแบบใครและไม่มีใครคาดคิด "พระเยซูจึงทอดพระเนตรรอบๆ แล้วตรัสแก่เหล่าสาวกว่า "คนมั่งมีจะเข้าไปในแผ่นดินของพระเจ้าก็ยากจริงหนา ตัวอูฐจะลอดรูเข็มก็ง่ายกว่าคนมั่งมีจะเข้าไปในแผ่นดินของพระเจ้า" (มก. 10:23, 25) หรือมองด้วยความรักและความเป็นหนึ่งเดียวกับศิษย์ "พระองค์ทอดพระเนตรคนที่นั่งล้อมรอบนั้นแล้วตรัสว่า "นี่เป็นมารดาและพี่น้องของเรา" (มก. 3:34) หรือบางครั้งก็เป็นการมองอย่างเงยบงบ ทว่าเต็มด้วยความไม่พอใจและเจ็บปวด ซึ่งจริงทุกคนที่นั่นจนไม่กล้าได้ตอบ "พระองค์มีพระทัยเป็นทุกข์ เพราะใจเขาแข็งกระด้างนัก และได้ทอดพระเนตรดูรอบด้วยพระพิโรธ" (มก. 3:5)

มองขึ้นเบื้องบน : พระเยซูทรงพระพักตร์มองขึ้นหาพระบิดาเจ้าขณะที่ทรงอธิษฐาน เพื่อขอให้พระบิดาเจ้าสดับฟังพระองค์ (มก. 6:41, 7:34, ยน. 11:41, 17:1) หรือมองเจ้าหน้าที่เก็บภาษีซึ่งป็นขึ้นไปอยู่บนกิ่งต้นมะเดื่อเทศเพื่อมองดูพระเยซู (ลก. 19:5)

มองเข้าไป : เป็นการเพ่งดู พระเยซูทรงมองเช่นนี้เมื่อทรงต้องการจะสื่อความจริงบางอย่างและอยากให้คนฟังจดจำสิ่งนั้นให้ดี เช่น "พระเยซูทอดพระเนตรเหล่าสาวกแล้วตรัสว่า "ฝ่ายมนุษย์ก็เหลือกำลังที่จะทำได้ แต่ไม่เหลือกำลังของพระเจ้า เพราะว่าพระเจ้าทรงกระทำให้สำเร็จได้ทุกสิ่ง" (มก. 10:27) "ฝ่ายพระองค์ทรงเพ่งดูเขาแล้วตรัสว่า "ผู้ใดล้มทับศิลานั้น ผู้นั้นจะต้องแตกหักไป แต่ศิลานั้นจะตกทับผู้ใดผู้นั้นจะแหลกละเอียดไป" (ลก. 20:17-18) หรือเมื่อสนทนากับเศรษฐีหนุ่ม "พระเยซูทรงเพ่งดูคนนั้นก็ทรงรักเขา" (มก. 10:21)

โดยสรุปแล้วพระเยซูใช้เนตรภาษาเพื่อเตรียมจิตใจผู้รับสารให้พร้อมรับฟังในสิ่งที่พระองค์กำลังจะตรัส เพื่อสื่อสารบางอย่าง ที่พระองค์ต้องการให้คนฟังจดจำสิ่งนั้นให้ดี และเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก ดังนั้นการสื่อสารด้วยเนตรภาษาของพระเยซูจึงสามารถสร้างอิทธิพลต่อผู้รับสาร โดยเป็นการใช้ pathos เตรียมผู้รับสารให้อยู่ในสภาวะอารมณ์ที่เหมาะสมในการสื่อสารนั่นเอง

สัมผัสภาษา (Touch) ในพระวรสารพบว่าพระเยซูมักจะสื่อสารด้วยการสัมผัสกับบรรดาคนที่ต่ำต้อยในสังคม ซึ่งขัดกับธรรมเนียมยิวที่จะไม่สัมผัสบุคคลเหล่านี้เพราะถือว่ามีมลทินและจะทำให้มีมลทินด้วย แต่พระเยซูทรงอุ้มเด็ก ๆ (มก. 9:36, มก. 10:16) ยืนพระหัตถ์สัมผัสหรือวางมือบนคนป่วยและรักษาโรคให้เขา เช่น คนโรคเรื้อน คนพิการ (มธ. 8:3, มก. 7:33, ลก. 13:13) พระองค์จับมือเด็กหญิงที่เสียชีวิตแล้ว (มก. 5:41) และพระเยซูก็ยอมให้คนเจ็บป่วยหรือคนบาปสัมผัสพระองค์ด้วย (มก. 6:56, ลก. 7:38) พระวรสารเล่าว่าคนป่วยต่างหายจากโรคสัมผัสภาษาของพระเยซูจึงสร้างอำนาจและอิทธิพลต่อผู้รับสารอย่างมาก เป็นการสื่อสารถึงความรักความเมตตาและการยอมรับพวกเขา ทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นในตัวพระเยซูด้วย

อาการภาษา (Physical Appearance) พระเยซูทรงแต่งกายด้วยชุดชาวยิว ผู้เคร่งครัดตามกฎหมายคือทำพู่ห้อยไว้ที่มุมทั้งสี่ของชายเสื้อคลุม (กตว. 15:38, ฉธบ. 22:12) ทราบจากเหตุการณ์ที่หญิงซึ่งเป็นโรคตกเลือดพยายามที่จะแตะพู่ที่ชายเสื้อของพระองค์ (มธ. 9:20-22) ส่วนบุคคลิกภาพของพระเยซู บ.สันติสุข (2005) กล่าวว่าพระองค์เป็นผู้มีอำนาจและมีพิจารณาจากคำสรรพนามที่ผู้อื่นเรียกพระเยซูนั้นแสดงถึงความเคารพ แม้กระทั่งคนต่างชาติก็เรียกว่า "พระองค์" (มธ. 8:6,8, มธ. 15:22-28) คนที่ได้ฟังพระเยซูเทศน์สอนก็เรียกพระองค์ด้วยความเคารพว่า "อาจารย์" แม้แต่ศัตรูของพระองค์ (มธ. 22:16, 24,36) หลายครั้งที่พวกเจ้าหน้าที่อยากจับพระองค์แต่ก็ไม่กล้า (ยน. 7:30, 44) ซึ่งในขณะที่พวกทหารไปจับพระองค์อย่างลับๆ ก็ยังเกรงพระเยซูและพระดำรัสของพระองค์ถึงกับล้มลงที่ดิน (ยน. 18:1-8)

ด้านตำแหน่งการวางท่าทาง และการเคลื่อนไหวของพระเยซูตามที่มีบันทึกไว้ในพระวรสารนั้น โดยปกติอาจารย์ชาวยิวจะนั่งเมื่อสอน พระเยซูก็จะนั่งลงเมื่อพระองค์ต้องการจะสื่อสารเพื่อสอน (ลก. 4:20, มก. 9:35, มธ. 5:1) และประทับยืนในขณะที่พระองค์สื่อสารเพื่อประกาศ หรือกล่าวในสิ่งที่สำคัญ (ยน. 7:37, 8:7) หรือแสดงถึงอำนาจ เช่น การห้ามลมพายุ (มธ. 9:26) เป็นต้น อาการภาษาของพระเยซูจึงสร้างอำนาจและอิทธิพลต่อผู้รับสารจึงส่งเสริมภาวะผู้นำของพระองค์

วัตถุภาษา (Object) พระเยซูเลือกใช้สื่อที่เป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นสิ่งธรรมดาพบเห็นได้ทั่วไปมาใช้ในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจสิ่งที่พระองค์ต้องการจะสื่อได้อย่างชัดเจน เช่น สิ่งธรรมชาติ อาทิ "จงพิจารณาดูอีกา มันมิได้หว่าน มิได้เกี่ยว และมีมิได้มียุ่งหรือขาง แต่พระเจ้ายังทรงเลี้ยงมันไว้ ท่านทั้งหลายประเสริฐกว่านกมากทีเดียว มิใครในพวกท่านโดยความกระวนกระวาย อาจต่อชีวิตให้ยาวออกไปอีกสักดอกหนึ่งได้หรือ" (ลก. 12:24-25) สื่อบุคคล และสื่อวัตถุ

เช่น ตอนที่สาวกเถียงกันว่าใครจะเป็นใหญ่ พระเยซูเรียกเด็กเล็กๆ คนหนึ่งมาท่ามกลางพวกสาวก และตรัสสอนว่าผู้เป็นใหญ่ต้องถ่อมจิตใจเหมือนเด็กเล็กๆ (มธ. 18:1-5; มก. 9: 33-37; ลก. 9:46-48) หรือตอนที่ถูกถามเรื่องการเสี้ยมให้ศิษย์ พระเยซูก็บอกให้เขานำเหรียญมาให้ดูและตอบคำถามนั้น (มธ. 22:15-22; มก. 12: 13-17; ลก. 20:20-26) เป็นต้น การใช้วาทศิลป์ของพระเยซู จึงทำให้ผู้รับสารเข้าใจในสารที่พระเยซูจะสื่ออย่างชัดเจน สร้างการยอมรับในสติปัญญาและส่งเสริมภาวะผู้นำของพระองค์

ปริภาษา (Paralanguage) พระวรสารบันทึกการสื่อสารด้วยปริภาษาของพระเยซู ไม่มาก มีเพียงการตะโกนของพระเยซูเพื่อการประกาศ เช่น ในวันสุดท้ายของงานเทศกาลอยู่เพิง ซึ่งเป็นวันใหญ่ (ยน. 8:37) หรือเปล่งเสียงเรียกลาซารัสซึ่งเสียชีวิตไปแล้วให้ออกมาจากอุโมงค์ ผังศพต่อหน้าคนจำนวนมาก (ยน. 11:43) และการร้องเสียงดังเพื่อฝากจิตวิญญาณไว้กับพระเจ้า ก่อนจะสิ้นพระชนม์บนกางเขน (ลก. 23:46) เป็นต้น การตรัสด้วยเสียงดังของพระเยซูในเหตุการณ์เหล่านี้เป็นการแสดงถึงความเชื่อมั่นในสิ่งที่กำลังพูด ซึ่งสามารถสร้างอิทธิพลต่อผู้รับสารได้

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของการสื่อสารทั้ง 5 ตามแบบจำลองของ Conger ได้แก่ ผู้นำ ผู้ตาม สถานการณ์ สภาพแวดล้อม และการสื่อสาร พบว่ามีความสัมพันธ์กับความเป็นผู้นำของพระเยซู ซึ่งจะอธิบายต่อไปในการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำของพระเยซู และกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างการยอมรับจากผู้ตาม

การวิเคราะห์ความเป็นผู้นำของพระเยซู

Max Weber นักสังคมวิทยาได้ระบุว่าพระเยซูเป็นผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ (Charismatic Leadership) (<http://en.wikipedia.org>) เมื่อผู้วิจัยใช้กรอบทฤษฎีภาวะผู้นำที่มีความสามารถพิเศษของ House (1977 อ้างถึงในรังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2544; Gary Yukl, 1998) และทฤษฎีของ Conger and Kanungo (1987 อ้างถึงในขณะธินยา หล้าสูงวงศ์, 2545; รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2544; Gary Yukl, 1998) มาวิเคราะห์ภาวะผู้นำของพระเยซู ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่าความเป็นผู้นำที่มีความสามารถพิเศษของพระเยซูพิจารณาได้จาก 2 ลักษณะ คือ คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำเอง และ พฤติกรรมที่แสดงการยอมรับของผู้ตาม

1. คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำเอง ได้แก่บุคลิกของผู้นำ คือ สิ่งที่ถูกนำเป็น (being) และพฤติกรรมของผู้นำ คือ สิ่งที่ถูกนำกระทำ (doing)

ลักษณะบุคลิกหรืออุปนิสัย (Trait) เด่นของพระเยซู ได้แก่

- เป็นคนที่รักและเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์อยู่เสมอ บ.สันติสุข (2005) กล่าวถึงการใช้ศัพท์ที่บอกถึงความสงสารที่สะท้อนทั้งกายและใจในพระวรสาร เช่น เมื่อได้ยินเสียงร้องขอความเมตตาของคนตาบอดสองคนที่เมืองเยรีโค "พระเยซูมีพระทัยสงสาร" (มธ. 20:34) เมื่อทรงเห็นความทุกข์ของหญิงม่ายที่เดินตามศพของลูกชายคนเดียว "พระองค์ทรงเมตตากรุณาเขาและตรัสว่า "อย่าร้องไห้" " (ลก. 7:13) เมื่อทรงเห็นประชาชนหิว พระองค์ตรัสกับสาวกว่า "เราสงสารคนเหล่านี้ เพราะเขาค้างอยู่กับเราได้สามวันแล้ว และไม่มีอาหารจะกิน ถ้าเราจะให้เขากลับไปบ้านเมื่อยังอดอาหารอยู่ เขาจะหิวโหยสิ้นแรงลงตามทาง เพราะว่าบางคนมาไกล" (มก. 7:2-3)

- เป็นคนชอบสังคมและร่าเริง พระเยซูคบกับคนได้ทุกประเภท และต้อนรับทุกคนที่มาหาพระองค์ โดยเฉพาะคนต่ำต้อยในสังคม พระองค์เป็นผู้ให้ความชื่นชมยินดีซึ่งพระองค์มักกล่าวว่า "เรามาเพื่อให้ความยินดีของเราอยู่ในท่าน และเพื่อความยินดีของท่านจะสมบูรณ์" (ยน. 15:11) (อ้างถึงใน อังเดร เซลีนาส, 2005: 30) พระเยซูมักได้รับเชิญไปร่วมงานเลี้ยงทั้งจากคนมีหน้ามีตาในสังคมอย่างฟาริสี (ลก 7:36-50, 11:37) หรือจากคนบาปอย่างคนเก็บภาษี (มธ. 9:10, ลก. 15:1-2) ดังที่พระเยซูกล่าวว่า "ฝ่ายบุตรมนุษย์มาทั้งกินและดื่ม เขาก็ว่า 'ดูเถิด นี่เป็นคนกินดื่มและขี้เมา เป็นมิตรสหายกับคนเก็บภาษีและคนนอกกรีต'" (มธ. 11:19; ลก. 7:34) การไปร่วมรับประทานอาหารเป็นการแสดงว่าพระเยซูชอบเข้าสังคม และเป็นการแสดงถึงมิตรภาพทั้งยังเป็นโอกาสในการสื่อสารกับผู้คน แต่การสมาคมกับคนบาปขัดกับค่านิยมชาวยิว ซึ่งพระเยซูไม่สนใจคำตำหนิโดยตรัสว่า "คนเจ็บต้องการหมอ แต่คนสบายไม่ต้องการ เรามีได้มาเพื่อจะเรียกคนที่เห็นว่าตัวชอบธรรม แต่มาเรียกคนที่พวกท่านว่านอกกรีตให้กลับใจเสียใหม่" (ลก. 5:31)

- เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง การสื่อสารของพระเยซูแสดงถึงความเชื่อมั่นอย่างมาก พระเยซูประกาศสั่งสอนอย่างชัดเจนปราศจากความลังเลโดยมักกล่าวอยู่เสมอว่า "เราบอกความจริงแก่ท่านว่า" ความเชื่อมั่นของพระองค์แสดงออกในหลายเหตุการณ์ อาทิ การประกาศในวันสุดท้ายของเทศกาลอยู่เพิงซึ่งเป็นวันที่สำคัญที่สุดและมีคนมาร่วมงานมากที่สุด (ยน. 7:37-38) หรือการตะโกนเรียกลาซารัสหน้าอุโมงค์ฝังศพต่อหน้าคนมากมายให้เขาฟื้นและออกมาจากอุโมงค์ (ยน. 11:43-44) พระเยซูมักย้ำเสมอให้คนมีความเชื่อในพระองค์ "ท่านวางใจในพระเจ้า จงวางใจในเราด้วย" (ยน. 14:1) "จงเชื่อเราเถิด" (ยน. 14:11) และความเชื่อมั่นของพระองค์ก็ทำให้คนอื่นเกิดความเชื่อตาม เช่น บรรดาคนเจ็บป่วยที่หายจากโรค เป็นต้น

- เป็นคนตรงไปตรงมา กล่าวสนกระแส พระเยซูทรงให้ความสำคัญกับธรรมเนียมปฏิบัติซึ่งเป็นบรรทัดฐานของสังคมยิวโดยตรัสว่า "อย่าคิดว่าเรามาเลิกล้างธรรมเนียมปฏิบัติและคำของผู้เผยพระวจนะ เรามิได้มาเลิกล้างแต่มาทำให้สมบูรณ์ทุกประการ เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า ตราบใดที่ฟ้าและดินดำรงอยู่ แม้อีกซรหนึ่งหรือซัดหนึ่งๆ ก็จะไม่สูญไปจากธรรมเนียมปฏิบัติ" (มธ.5:17-18) แต่พระองค์ก็กล่าวสนกระแสในการตีความแบบใหม่โดยเน้นที่เจตนา ความบริสุทธิ์ใจ และความเมตตา ซึ่งพระเยซูสื่อสารอย่างชัดเจนโดยการกล่าวประณามพวกฟาริสีธรรมอาจารย์ที่ประพฤติขัดกับสิ่งที่ตนเองสอน (มธ. 23:1-36) การช่วยรักษาโรคให้คนป่วยแม้จะฝ่าฝืนกฎวันสะบาโต (ลก. 5:6-11, 13: 10-17)

- เป็นคนที่ควบคุมอารมณ์ได้ดี พระเยซูสื่อสารแสดงถึงอารมณ์ของพระองค์สอดคล้องกับสถานการณ์ กล่าวคือ ในสถานการณ์อันตราย เช่น ลมพายุแรงกล้าที่กำลังจะพัดเรือให้จม (มก. 4:35-41) เผลอไปกับฝูงชนที่กำลังโกรธแค้นอยากจะทำพระองค์ (ลก. 4:28-30, ยน. 8:59) หรือเหตุการณ์การจับกุมพระเยซู (ยน. 18:1-11) พบว่าพระเยซูสามารถควบคุมอารมณ์โดยมีท่าทีสงบนิ่งและควบคุมสถานการณ์นั้นๆ ในขณะที่บางสถานการณ์พระองค์ก็เลือกที่จะสื่อสารอย่างเปิดเผย เช่น เมื่อสาวกเจ็ดสิบคนกลับมาด้วยความยินดีเพราะประสบความสำเร็จในการไปประกาศ พระเยซูก็ตรัสสรรเสริญพระเจ้าด้วยความชื่นชมยินดี (ลก. 10:21) และเมื่อลาซารัสเพื่อนของพระองค์เสียชีวิต พระเยซูร้องไห้ด้วยความสะเทือนใจร่วมกับครอบครัวของลาซารัส เป็นต้น

- เป็นคนที่ถ่อมตัว ความถ่อมตัวของพระเยซูนั้นสื่อสารผ่านวจนภาษา เช่น เมื่อมีคนเรียกพระองค์ว่า "ท่านอาจารย์ ผู้ประเสริฐ" (มก. 10:17) พระเยซูตรัสว่า "ท่านเรียกเราว่าประเสริฐทำไม ไม่มีใครประเสริฐเว้นแต่พระองค์เดียว" (มก. 10:18) และทรงกล่าวอีกว่า "บรรดาผู้ที่วางใจในเรานั้น หาได้วางใจในเราเองไม่ แต่วางใจในพระองค์ผู้ทรงใช้เรามา" (ยน. 12:44) รวมทั้งวจนภาษา เช่น การล้างเท้าให้สาวก (ยน. 13:4-15) หรือการเสด็จไปจากประชาชนเมื่อทราบว่าเขาจะตั้งพระองค์ให้เป็นกษัตริย์ (ยน. 6:15) พระเยซูสอนเรื่องการถ่อมตัวและเป็นปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่สาวกเสมอ

ลักษณะพฤติกรรมเด่นของพระเยซู จากการศึกษาทฤษฎีของ Conger and Kanungo (1987) ในขณะธินยา หล้าสูงงษ์ (2545) รั้งสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) และ Gary Yukl (1998) ซึ่งกล่าวถึงพฤติกรรมเด่นของผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ พบว่าสามารถนำมาอธิบาย ลักษณะพฤติกรรมเด่นของพระเยซู ได้แก่

1.1 มีวิสัยทัศน์อนาคตเชิงอุดมการณ์ที่แตกต่างจากสภาพเดิมมาก และเป็น ผู้ที่ท้าทายค่านิยมหรือปทัสถานเดิมเพื่อให้ค้นหาสิ่งที่ดีกว่าและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงใหม่ หลาย ครั้งที่พระเยซูท้าทายค่านิยมเดิม เช่น ข้อยกเว้นในวันสะบาโต หรือการกีดกันคนบาปออกจากสังคม ทั้งนี้เพื่อทำตามวิสัยทัศน์คืออาณาจักรของพระเจ้าตามแนวทางบัญญัติแห่งความรัก อันนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงในสังคม

1.2 สร้างมุมมองและแนวคิดต่อวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ร่วมกับลูกน้อง ทำให้ ลูกน้องรักชื่นชม ศรัทธาต่อหัวหน้า และอยากเลียนแบบอย่างตามหัวหน้า พระเยซูสื่อสารวิสัยทัศน์ ทั้งด้วยวจนและอวจนภาษาทำให้พวกเขาซาบซึ้ง ชื่นชม และติดตาม ร่วมกระทำให้วิสัยทัศน์ของ พระองค์บรรลุผล โดยปฏิบัติตามคำสั่งสอนรวมทั้งหน้าที่ที่พระเยซูมอบหมาย

1.3 มีความสามารถด้านทักษะการสื่อสารเพื่อจูงใจบุคคลต่างๆ พระเยซูมี กลยุทธ์การสื่อสารที่หลากหลาย เช่น การประกาศ การตั้งคำถาม การใช้คำอุปมาหรือเรื่องเล่า เปรียบเทียบ การใช้หลักฐานและจุดจูงใจในสาร เป็นต้น เพื่อสอนและจูงใจให้ผู้รับสารโดยเฉพาะ สาวกทำตามวิสัยทัศน์ของพระองค์ รูปแบบการสื่อสารของพระเยซูส่วนหนึ่งตรงกับทฤษฎีรูปแบบ การสื่อสารของผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ (Robert J. Richardson and Katharine S. Thayer, 1993; Jay A. Conger, 1989; รั้งสรรค์ ประเสริฐศรี, 2545) นั่นคือ การสื่อสารเพื่อสร้าง ความผูกพัน ได้แก่ สื่อสารด้วยตัวตนทั้งครบ สื่อสารในเวลาที่เหมาะสม พุดในสิ่งที่ผู้ฟังมี ประสบการณ์ และปรับภาษาให้เข้ากับผู้ฟังที่แตกต่างกัน รวมทั้งการสื่อสารเพื่อจัดการอารมณ์ ผู้ฟัง โดยใช้คำที่สร้างผลกระทบทางอารมณ์ ใช้คำถามที่กระตุ้นการกระทำ ใช้ภาษาที่กระตุ้น ประสาทรับความรู้สึก ใช้ประสบการณ์สากล ใช้คำที่สร้างภาพและเรื่องเล่าด้วย

1.4 ใช้กลยุทธ์ที่ไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนเพื่อทำให้วิสัยทัศน์สำเร็จ เชี่ยวชาญในการสร้างทางเลือกหรือวิธีการใหม่ที่แตกต่างจากสภาพเดิม พระเยซูเดินทางไปทั่ว แคว้นต่างๆ เพื่อประกาศวิสัยทัศน์ของพระองค์ ทรงต้อนรับทุกคนที่มาหาพระองค์ทุกที่ทุกเวลาโดย ไม่แบ่งแยกชนชั้นหรือสถานะทางสังคม พระองค์เองเป็นผู้เลือกสาวกและมอบหมายหน้าที่ให้เขา กระทำเพื่อให้วิสัยทัศน์ของพระองค์บรรลุผล ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ต่างจากระเบียบแบบแผนหรือ ขนบทั้งสิ้น

1.5 เสียสละแม้ประโยชน์ของตนเอง กล้าเสี่ยงทั้งเรื่องสถานะ ตำแหน่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอุดมการณ์ที่วางไว้ และใส่ใจต่อผู้ตามมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน พระเยซูไม่ได้ต้องการให้คนตั้งพระองค์เป็นกษัตริย์แต่ปฏิบัติภารกิจเป็นผู้รับใช้อยู่ท่ามกลางประชาชน พระองค์ยอมเสี่ยงต่อการถูกทำร้าย ถูกขับเป็ให้ออกจากธรรมศาลา เพื่อยืนยันและประกาศในวิสัยทัศน์ของพระองค์ นอกจากนี้พระเยซูยังออกหน้าแทนสาวกเมื่อถูกผู้นำทางสังคมชักใช้ไล่เสียง รวมถึงขอให้ผู้ที่มาจับพระองค์ปล่อยพวกสาวกไป

1.6 ติดต่อสื่อสารด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง พระเยซูแสดงความเชื่อมั่นในสิ่ง ที่พระองค์สื่อสารอย่างมั่นคง วาทะของพระเยซูที่ปรากฏในพระวรสารนั้นไม่มีถ้อยคำที่แสดงถึง ความลังเลไม่แน่ใจ ภาษาและถ้อยคำที่พระเยซูใช้ตรัสถึงตนเองก็แสดงถึงอำนาจและความเชื่อมั่น นอกจากนี้พระองค์ยังใช้สติปัญญาและความสามารถในการสื่อสารมาแก้ไขสถานการณ์คับขันให้ ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

1.7 ไวต่อการรับรู้ความต้องการและค่านิยมของผู้ตามรวมถึงสภาพแวดล้อม เพื่อจะนำเสนอวิสัยทัศน์ที่แปลกใหม่ น่าดึงดูดใจ และอยู่ในช่วงเวลาที่เหมาะสม ซึ่งจะอธิบาย เพิ่มเติมในหัวข้อการวิเคราะห์พฤติกรรมตามแบบจำลองของ Conger และ Kanungo ในหน้า 112

1.8 คาดคะเนเหตุการณ์ได้ถูกต้อง และสามารถใช้กลยุทธ์ได้เหมาะสมกับ โอกาสเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่เสี่ยงภัย พระวรสารบันทึกไว้หลายเหตุการณ์ถึงการถูกวางอุบาย และทดลองแต่พระเยซูก็สามารถผ่านพ้นอุบายไปได้ พระเยซูยังคาดคะเนถึงมรณกรรมของ พระองค์เองซึ่งพระองค์ก็เผชิญหน้ากับความตายบนกางเขนเพราะเป็นภารกิจหรือเป้าหมายของ พระองค์

1.9 รู้จักใช้อำนาจส่วนบุคคล ที่เกิดจากความเชี่ยวชาญ การได้รับยกย่อง ชื่นชมศรัทธาในคุณธรรมความดีได้อย่างเหมาะสม พระเยซูใช้ความสามารถพิเศษของพระองค์ใน การทำภารกิจรักและรับใช้ ซึ่งสร้างการยอมรับและทำให้เกิดอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชา พร้อมกับ ประทานอำนาจให้พวกเขากระทำการกิจเพื่อให้วิสัยทัศน์บรรลุผลสำเร็จด้วยเช่นกัน (มธ.16:19, 18:18-20, ลก. 9:1-2)

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้นำ โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะ ที่ไม่ดีของภาวะผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ (The dark side of charismatic leadership) ของ Musser (1987 อ้างถึงใน Gary Yukl, 1998) มาพิจารณาค่านิยมและบุคลิกลักษณะของผู้นำที่มี ความสามารถพิเศษว่าเป็นไปในเชิงบวกหรือลบ พบว่าพฤติกรรมและการตัดสินใจของพระเยซู ตามที่ปรากฏในพระวรสารสะท้อนให้เห็นว่าพระเยซูมิได้ให้ความสนใจกับชื่อเสียงและการรักษา

อำนาจของตนเอง พระเยซูประกอบภารกิจด้วยความเมตตาส่งสารต่อประชาชน (มก. 8:2) พระองค์มักจะกำชับคนที่พระองค์ช่วยเหลือรักษาไม่ให้บอกใคร (มก. 1:44, มธ. 9:30, มก. 7:36) พระองค์ตรัสให้เกียรติแก่พระเจ้าอยู่เสมอ (ยน. 12:44) และเมื่อประชาชนต้องการจะตั้งพระองค์เป็นกษัตริย์ พระองค์ก็เสด็จจากเขาไปอธิษฐานที่ภูเขาลำพัง (ยน. 6:15) พฤติกรรมและการตัดสินใจของพระเยซูล้วนเป็นไปเพื่อสวัสดิภาพของผู้ตามทั้งสิ้น

2. พฤติกรรมที่แสดงการยอมรับของผู้ตาม

การวิเคราะห์ความเป็นผู้นำของพระเยซู นอกจากจะสามารถพิจารณาได้จาก คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำเองดังที่กล่าวไปแล้ว ยังพิจารณาได้จากพฤติกรรมที่แสดงการยอมรับของผู้ตามได้อีกด้วย โดยบุคลิกและพฤติกรรมเด่นของพระเยซูทำให้ผู้ตามรับรู้ว่าความคิดของผู้นำเป็นสิ่งที่ถูกต้อง นำไปสู่การยอมรับความเป็นผู้นำ ซึ่งรังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) ได้สรุป พฤติกรรมของผู้ตามจากทฤษฎีของ House โดยพิจารณาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ได้แก่

- 2.1 ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความไว้วางใจในการกระทำที่ถูกต้องของผู้นำ
- 2.2 ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเชื่อถือในตัวผู้นำ
- 2.3 ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับการกระทำของผู้นำ
- 2.4 ผู้ใต้บังคับบัญชาจะไม่มีการพูดให้ร้ายต่อผู้นำเพราะมีความชอบในตัวผู้นำ
- 2.5 ผู้ใต้บังคับบัญชาจะอยู่ในโอวาทเชื่อฟัง
- 2.6 ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการเอาอย่างผู้นำ
- 2.7 ผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีอารมณ์อยากทำงานร่วมกับกลุ่ม
- 2.8 ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายในระดับสูง
- 2.9 ผู้ใต้บังคับบัญชาอุทิศตนเพื่อความสำเร็จในงานหรือกลุ่ม หรือรับรู้ที่จะช่วยเหลือกลุ่มให้บรรลุภารกิจ

เมื่อนำทฤษฎีของ House มาวิเคราะห์พฤติกรรมของสาวกของพระเยซูแล้วพบว่า เป็นไปตามทฤษฎีของ House นั่นคือมีความไว้วางใจ เชื่อถือ ให้การยอมรับ เชื่อฟัง ปฏิบัติตามอย่างพระเยซู ร่วมทำงานกับกลุ่มโดยอุทิศตนเพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ภารกิจของพระเยซูก้าวหน้ามากขึ้น การต่อต้านก็มากขึ้นเช่นกัน คนในสังคมมีความเห็นแตกแยกกันในเรื่องความเป็นผู้นำของพระเยซู ทำให้สาวกบางคนจึงเลิกติดตามพระเยซูยกเว้น บรรดาอัครสาวก ซึ่งในการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำของพระเยซู พบว่าพระเยซูใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการสื่อสารเพื่อสร้างการยอมรับจากผู้ตาม ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงรายละเอียดในลำดับต่อไป

กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างการยอมรับจากผู้ตาม

พระเยซูใช้การสื่อสารเพื่อสร้างการยอมรับพระองค์และคำสอนของพระองค์ โดยทรงเลือกใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการสื่อสาร ซึ่งผู้วิจัยแยกวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารของพระเยซูตามองค์ประกอบของการสื่อสารได้เป็น การวิเคราะห์ตนเอง การวิเคราะห์ผู้รับสาร การเลือกสารและภาษา และการวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม ดังนี้

1. การวิเคราะห์ตนเอง

วาทะของพระเยซูตามที่ปรากฏในพระวรสารแสดงถึงการวิเคราะห์ตนเองของพระองค์ ว่าทรงรู้จักตนเองและเป้าหมายของตนเป็นอย่างดี ดังที่พระองค์ตรัสกับคนที่ไม่ยอมรับพระองค์โดยเฉพาะพวกฟาริสีต่อหน้าประชาชนว่า

"แม้เราเป็นพยานให้แก่ตัวเราเอง คำพยานของเราก็เป็นความจริง เพราะเรารู้ว่าเรามาจากไหนและจะไปที่ไหน แต่พวกท่านไม่รู้ว่าจะมาจากไหนและจะไปที่ไหน" (ยน. 8:14)

"พระองค์ผู้ทรงให้เกียรติแก่เรานั้นคือ พระบิดาของเรา ผู้ซึ่งพวกท่านกล่าวว่า เป็นพระเจ้าของพวกท่าน ท่านไม่รู้จักรักรของพระองค์ แต่เรารู้จักรักรของพระองค์ ถ้าเรากล่าวว่าเราไม่รู้จักรักรของพระองค์ เราก็จะเป็นคนมุสาเหมือนกับท่าน แต่เรารู้จักรักรของพระองค์ และประพาดิตตามพระดำรัสของพระองค์" (ยน. 8:54-55)

หากพิจารณาการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจและสร้างการยอมรับของพระเยซูโดยใช้ทฤษฎีของอริสโตเติลเรื่องความน่าเชื่อถือของผู้พูด (Ethos) มาอธิบายอิทธิพลของพระเยซูในฐานะผู้สื่อสาร พบว่าในการสื่อสารกับสาวก มิตรสหาย หรือคนที่มาขอให้พระองค์ช่วยเหลือ ซึ่งเป็นคนที่มีแนวโน้มยอมรับพระเยซูอยู่แล้ว พระเยซูมักบอกผู้รับสารโดยตรงไปตรงมาให้เชื่อมั่นในพระองค์ อาทิเช่น

"จงเชื่อเราเถิด" (ยน. 14:11)

"อย่าขาดความเชื่อเลย จงเชื่อเถิด" (ยน. 20:27)

"'ถ้าช่วยได้' นะหรือ ใครเชื่อก็กทำให้ได้ทุกสิ่ง" (มก. 9:23)

"อย่าวิตกเลย จงเชื่อเท่านั้นเถิด" (มก. 5:36)

"เราบอกเจ้าแล้วมิใช่หรือถ้าเจ้าเชื่อ เจ้าก็จะได้เห็นความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า"

(ยน. 11:40)

นอกจากนี้พระเยซูแสดงความน่าเชื่อถือต่อผู้รับสารทั้งสาวกและฝูงชน ผ่านการสื่อสารที่แสดงถึงอำนาจเหนือธรรมชาติ ผิที่สิงในร่างคน และความตาย กล่าวคือ พระเยซูสื่อสารด้วยคำสั่ง เช่น ทรงตรัสกับลมและทะเลว่า "จงสงบเงียบซิ" (มก. 4:39) แล้วพายุก็สงบลง หรือตรัสกับผีซึ่งเป็นเหตุให้คนเจ็บป่วยว่า "อ้ายผีไปให้หนวก เราสั่งเอ็งให้ออกจากเขา อย่าได้กลับเข้าสิงเขาอีกเลย" (มก. 9:25) แล้วคนป่วยก็หาย หรือตรัสกับคนตายว่า "ชายหนุ่มเอ๋ย เราสั่งเจ้าว่าลุกขึ้นเถิด" (ลก. 7:14) แล้วคนตายก็ฟื้นขึ้น การสื่อสารของพระเยซูซึ่งแสดงถึงอำนาจเหนือธรรมชาติ ผิ และคนตายดังกล่าวจึงสร้างอิทธิพลต่อผู้รับสาร ทำให้สาวกหรือฝูงชนที่อยู่ในเหตุการณ์มีความเชื่อในพระเยซู

เมื่อวิเคราะห์หว่านทะเลของพระเยซู พบว่าพระเยซูสื่อสารเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ และสร้างการยอมรับจากผู้รับสารโดยแสดงถึงสติปัญญา (Intelligence) ความปรารถนาดีต่อผู้ฟัง (Good will) และความเป็นผู้ยึดมั่นในคุณธรรม (High moral character)

- การสื่อสารที่แสดงถึงสติปัญญา (Intelligence) ในการสื่อสารกับกลุ่มผู้นำทางสังคมและศาสนาซึ่งเป็นคนที่มีการศึกษาเช่นพวกฟาริสี พระเยซูมักจะยกข้อความในพระคัมภีร์มาใช้ในการสื่อสารโดยเฉพาะเมื่อถูกทดสอบหรือวิจารณ์ แสดงถึงสติปัญญาความรู้ในเรื่องพระคัมภีร์เป็นอย่างดี ทำให้คนยอมรับพระองค์เป็นอาจารย์ อาทิเช่น

"ตั้งแต่เดิมสร้างโลก พระเจ้าได้ทรงสร้างมนุษย์ให้เป็นชายและหญิงเพราะเหตุนั้น มนุษย์จึงต้องละบิดามารดาของตน ไปผูกพันอยู่กับภรรยา และเขาทั้งสองจะเป็นเนื้ออันเดียวกัน เขาจึงไม่เป็นสองต่อไป แต่เป็นเนื้ออันเดียวกัน เพราะฉะนั้นซึ่งพระเจ้าได้ทรงผูกพันกันแล้ว อย่าให้มนุษย์ทำให้พรากจากกันเลย" (มก. 10:6-9)

"ท่านทั้งหลายจงไปเรียนคัมภีร์ข้อนี้ให้เข้าใจ ที่ว่า เราประสงค์ความเมตตา ไม่ประสงค์เครื่องสัตวบูชา ด้วยว่าเราได้มาเพื่อจะเรียกคนที่เห็นว่าตัวชอบธรรม แต่มาเรียกคนที่พวกท่านว่านอกรีต" (มธ. 9:13)

"ถ้าอย่างนั้นเป็นไฉนดาวิด โดยเดชพระวิญญาณจึงได้เรียกพระองค์ว่า องค์พระผู้เป็นเจ้าและรับสั่งว่า พระเจ้าตรัสกับองค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้าว่า 'จงนั่งที่ขวามือของเรา จนกว่าเราจะปราบศัตรูของท่าน ให้อยู่ใต้เท้าของท่าน' ถ้าดาวิดทรงเรียกท่านว่า องค์พระผู้เป็นเจ้า ท่านจะเป็นเพียงเชื้อสายของดาวิดอย่างไรได้" (มธ. 23:43-45)

นอกจากนี้สติปัญญาของพระเยซูยังปรากฏผ่านการสื่อสารของพระองค์เมื่อทรงถูกวางอุบายด้วยคำถาม เช่น เรื่องการเสียดสยให้แก่จักรพรรดิซีซาร์ (มธ. 22:15-22; มก. 12:13-17; ลก. 20:20-26) และเรื่องสตรีที่ถูกจับฐานล่วงประเวณี (ยน. 8:1-11) ซึ่งคำตอบของพระเยซูก็แสดงถึงสติปัญญาของพระองค์ทำให้ศัตรูไม่สามารถจับผิดพระเยซูได้ ตามที่บันทึกในพระวรสารว่า "พระดำรัสตอบของพระองค์นั้นพวกเขาไม่ถึงความถึง จึงพากันกลับไปละพระองค์ไว้" (มก. 14:6) "ตั้งแต่วันนั้นมาไม่มีใครกล้าซักถามพระองค์ต่อไป" (มธ. 22:46) "เขาทั้งหลายตอบข้อนี้ไม่ได้" (ลก. 14:6) เป็นต้น การสื่อสารที่แสดงถึงสติปัญญาของพระองค์จึงสร้างการยอมรับต่อผู้รับสาร

- การสื่อสารที่แสดงถึงความปรารถนาดีต่อผู้ฟัง (Good will) พระเยซูมักจะกล่าวปลอบใจและให้กำลังใจผู้สื่อสารของพระองค์อยู่เสมอ อีกทั้งคำตรัสของพระเยซูยังแสดงน้ำใจไมตรีต่อผู้ฟังคือประชาชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนชั้นล่างพวกคนจนและคนบาป อาทิเช่น

"บรรดาผู้ทำงานเหน็ดเหนื่อยและแบกภาระหนัก จงมาหาเรา และเราจะให้ท่านทั้งหลาย หายเหนื่อยเป็นสุข" (มธ. 11:28)

"เราก็ไม่เอาโทษเจ้าเหมือนกัน จงไปเถิดและอย่าทำผิดอีก" (ลก. 8:10-11)

"วันนี้ความรอดได้มาถึงครอบครัวนี้แล้ว เพราะว่าคนนี้เป็นลูกของอับราฮัมด้วย เพราะว่าบุตรมนุษย์ได้มาเพื่อจะเที่ยวหาและช่วยผู้ที่หลงหายไปนั้นให้รอด" (ลก. 19:9-10)

"ถ้าผู้ใดได้ยินถ้อยคำของเราและไม่กระทำตาม เราก็ไม่พิพากษาผู้นั้น เพราะว่าเรามีได้มาเพื่อจะพิพากษาโลก แต่มาเพื่อจะช่วยเหลือโลกให้รอด" (ยน. 12: 47)

- การสื่อสารที่แสดงถึงความเป็นผู้ยึดมั่นในคุณธรรม (High moral character) ในการสื่อสารกับประชาชน พระเยซูมักจะตรัสให้เกียรติแก่พระเจ้าอยู่เสมอโดยมิได้ยกย่องตนเอง สร้างความน่าเชื่อถือและโน้มน้าวให้คนยอมรับพระองค์โดยเชื่อว่าพระเยซูเป็นประกาศกผู้ซึ่งมาจากพระเจ้า (มธ. 21:11, 22:46) อาทิเช่น

"ท่านเรียกเราว่าประเสริฐทำไม ไม่มีใครประเสริฐเว้นแต่พระเจ้าองค์เดียว" (มก. 10:18)

"บรรดาผู้ที่วางใจในเรานั้น หากได้วางใจในเราเองไม่ แต่วางใจในพระองค์ผู้ทรงใช้เรามา" (ยน. 12:44)

"ผู้ใดที่พูดตามใจชอบของตนเอง ผู้นั้นย่อมแสวงเกียรติสำหรับตนเอง แต่ผู้ที่แสวงเกียรติให้พระองค์ผู้ทรงใช้ตนมา ผู้นั้นแหละเป็นคนจริงไม่มีอธรรมเลย" (ยน. 7:18)

พระเยซูให้ความสำคัญกับธรรมเนียมปฏิบัติ ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติที่ชาวยิวยึดถืออย่างเคร่งครัด "อย่าคิดว่าเรามาเลิกล้างธรรมเนียมปฏิบัติและคำของผู้เผยพระวจนะ เรามิได้มาเลิกล้างแต่มาทำให้สมบูรณ์ทุกประการ เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า トラบโดที่ฟ้าและดินดำรงอยู่ แม้อักษรหนึ่งหรือขีดๆ หนึ่งก็จะไม่สูญไปจากธรรมเนียมปฏิบัติ จนกว่าสิ่งที่จะต้องเกิดได้เกิดขึ้นแล้ว เหตุฉะนั้นผู้ใดได้ทำให้ข้อเล็กน้อยสักข้อหนึ่งในธรรมเนียมปฏิบัตินี้เบาขึ้น ทั้งสอนคนอื่นให้ทำอย่างนั้นด้วย ผู้นั้นจะได้ชื่อว่าเป็นผู้น้อยที่สุดในแผ่นดินสวรรค์ แต่ผู้ใดที่ประพฤติและสอนตามธรรมเนียมปฏิบัติ ผู้นั้นจะได้ชื่อว่าเป็นใหญ่ในแผ่นดินสวรรค์" (มธ. 5:17-19)

วาทะของพระเยซูแสดงถึงความรักเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ทั้งต่อคนที่ต่ำต้อย และแม้กระทั่งศัตรู เช่น

"เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า ซึ่งท่านได้กระทำแก่คนใดคนหนึ่ง ในพวกพี่น้องของเรา นี้ ถึงแม้จะต่ำต้อยเพียงไร ก็เหมือนได้กระทำแก่เราด้วย" (มธ. 25: 40)

"เราสงสารคนเหล่านี้ เพราะเขาค้างอยู่กับเราได้สามวันแล้ว และไม่มีอาหารจะกิน ถ้าเราจะให้เขากลับไปบ้านเมื่อยังอดอาหารอยู่ เขาจะหิวโหยสิ้นแรงลงตามทาง เพราะว่าบางคนมาไกล" (มก. 8:2-3)

"พระบิดาเจ้าข้า ขอโปรดอภัยโทษเขาเพราะเขาไม่รู้ว่าเขาทำอะไร" (ลก. 23:34)

นอกจากนี้ศัตรูของพระองค์ก็กล่าวก่อนจะตั้งคำถามทดสอบพระเยซูว่า "อาจารย์เจ้าข้า ข้าพเจ้าทั้งหลายทราบอยู่ว่า ท่านกล่าวและสั่งสอนล้วนแต่ความจริง และมีได้เลือกหน้าผู้ใด แต่สั่งสอนทางของพระเจ้าจริงๆ" (ลก. 20:21) ก็สะท้อนถึงความซื่อตรงของพระเยซู ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวนี้ ทำให้พระองค์สามารถโน้มน้าวใจสาวกและประชาชนให้ยอมรับพระเยซูเป็นผู้นำและติดตามพระองค์ สรุปได้ว่าพระเยซูทรงวิเคราะห์ตนเอง และใช้การสื่อสารมาสร้างอิทธิพลในฐานะผู้สั่งสาร โดยสร้างความน่าเชื่อถือผ่านการสื่อสารที่แสดงถึงสติปัญญา ความปรารถนาดีต่อผู้ฟัง และแสดงความเป็นผู้ที่ยึดมั่นในคุณธรรมด้วย

2. การวิเคราะห์ผู้รับสาร

เนื่องจากมโนทัศน์วัฒนธรรมการรวมกลุ่ม (Collectivism) มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ในบริบทสังคมปาเลสไตน์สมัยพระเยซูอย่างมาก ผลการวิจัยพบว่าพระเยซูทรงวิเคราะห์และปรับกลยุทธ์การสื่อสารตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้รับสาร แบ่งเป็น กลุ่มสาวก และกลุ่มที่ไม่ใช่สาวก ดังนี้

กลุ่มสาวก พระเยซูเป็นผู้เลือกอัครสาวก 12 คนซึ่งมาจากชนชั้นกลางและชนชั้นล่างในสังคม เมื่อพระเยซูทรงเรียกสาวก พระองค์แสดงหมายสำคัญบางประการเพื่อสร้างการยอมรับ เช่น กล่าวถึงเรื่องของตัวเอง หรือ ทำให้เปโตรจับปลาได้เป็นอันมาก หรือ การเปลี่ยนน้ำให้เป็นเหล้าองุ่นในงานมงคลสมรสที่หมู่บ้านกานา เป็นต้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากบรรดาสาวก หลายครั้งที่พวกสาวกมีความสงสัย พระเยซูมักจะย้ำให้พวกเขามีความเชื่อ และยกภารกิจที่พระองค์กระทำ รวมทั้งอธิบายคำพยากรณ์ของประกาศกในพระคัมภีร์พันธสัญญาเก่ามาชี้ให้เห็นว่าพระคัมภีร์เป็นพยาณให้กับพระองค์ วาทะของพระเยซูแสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงรู้จักบรรดาสาวกของพระองค์เอง เช่น การกล่าวทำนายถึงการทรยศของยูดาสในระหว่างรับประทานอาหารค่ำมื้อสุดท้ายกับสาวกว่า “เรารู้จักผู้ที่เราได้เลือกไว้แล้ว...เราบอกความจริงแก่ท่านว่า คนหนึ่งในพวกท่านจะอายัดเราไว้” (ยน. 13:18, 21)

กลุ่มที่ไม่ใช่สาวก ประกอบด้วยชนชั้นล่าง ชนชั้นกลาง ผู้นำทางการเมืองและสังคม และชาวต่างชาติ

- ชนชั้นล่าง ได้แก่ คนจน คนป่วย คนบาป ซึ่งเป็นคนชายขอบสังคมที่มีการศึกษาน้อย ถูกกดขี่และไม่มีฐานะทางสังคม ทศนคติของพวกเขาคือเชื่อว่าตนเป็นคนบาปต่ำต้อยไร้ค่า ไม่มีใครต้องการทั้งมนุษย์และพระเจ้า คนกลุ่มนี้จึงต้องการการยอมรับและการอภัย พระเยซูวิเคราะห์ผู้รับสารกลุ่มนี้และเลือกใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารโดยการต้อนรับ ให้ความสนใจ ความต้องการของพวกเขา และสื่อสารกับพวกเขาด้วยความเมตตาทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา ทำให้พวกเขายอมรับและติดตามพระองค์

- ชนชั้นกลาง ได้แก่คนที่ทำมาหาเลี้ยงชีพ เช่น พ่อค้า ช่างไม้ ชาวประมง เป็นต้น พวกเขา รอคอยพระเมสสิยาห์ผู้นำที่จะมาปลดปล่อยให้เป็นอิสระ พระเยซูประกาศและประกอบภารกิจด้วยความเมตตาต่อคนกลุ่มนี้เช่นกัน การปฏิบัติตนสอดคล้องกันกับสิ่งที่พระองค์สอนสามารถสร้างการยอมรับในตัวพระเยซูได้

- ผู้นำทางการเมืองและสังคม ได้แก่ ชนชั้นกลางกลุ่มที่ได้รับการศึกษา และเป็นคนเคร่งศาสนา และชนชั้นสูงที่มีฐานะและเกียรติในสังคม การประกาศสอนของพระเยซู ทำให้พวกเขายอมรับพระองค์เป็นอาจารย์ แต่ภูมิหลังด้านอาชีพและภูมิลำเนา (being) และพฤติกรรมฝ่าฝืนประเพณีของพระเยซู (doing) ทำให้คนกลุ่มนี้ไม่ยอมรับพระเยซูเป็นพระเมสสิยาห์ แม้พระเยซูทรงยกเหตุผลและพยานต่างๆ แต่ก็ไม่สามารถโน้มน้าวให้พวกเขายอมรับพระองค์ พระองค์จึงเลือกใช้คำอุปมาในการสื่อสาร "เราจึงกล่าวแก่เขาเป็นคำอุปมา เพราะว่าถึงเขาเห็นก็เหมือนไม่เห็น ถึงได้ยินก็เหมือนไม่ได้ยินและไม่เข้าใจ" (มธ. 13:13) พระองค์ปฏิเสธไม่แสดงหมายสำคัญตามที่พวกเขาเรียกร้อง และเดินทางไปทีอื่น ซึ่งเมื่อพระองค์ถูกจับและสอบสวน พระเยซูก็ยังไม่ตอบโต้ข้อกล่าวหาและพยานฝ่ายโจทก์ โดยกล่าวว่า "ถึงเราจะบอกท่าน ท่านก็จะไม่เชื่อ" (ลก. 22:67) แสดงถึงการวิเคราะห์ผู้รับสารของพระองค์

- ชาวต่างชาติ เป็นกลุ่มชายขอบสังคมยิวเพราะโดยปกติชาวยิวจะไม่คบค้าสมาคมกับชาวต่างชาติมากนัก โดยเฉพาะชาวสะมาเรียซึ่งถือว่าเป็นศัตรู แต่พระเยซูก็ประกาศและประกอบภารกิจช่วยเหลือพวกเขาด้วย ตามที่บันทึกในพระวรสาร ชาวต่างชาติบางคนที่ได้ยินกิตติศัพท์เกี่ยวกับพระเยซูมาก่อนก็มีความเชื่อและมาขอให้พระองค์ช่วยเหลือรักษาโรค พระเยซูก็ทรงย้ายในเรื่องความเชื่อกับพวกเขา ส่วนชาวต่างชาติที่ไม่เคยได้ยินเกี่ยวกับพระเยซูมาก่อน เช่น หญิงชาวสะมาเรีย พระเยซูใช้กลยุทธ์ในการตรัสถึงเรื่องส่วนตัวของเธอ พร้อมกับสอนเรื่องฝ่ายจิตวิญญาณหลายประการทำให้เธอยอมรับและเป็นพยานให้คนในเมืองเชื่อพระเยซูด้วย (ยน. 4:29, 39)

สรุปได้ว่าพระเยซูทรงรู้จักและวิเคราะห์ผู้รับสารของพระองค์ ดังที่นักบุญยอห์น บันทึกในพระวรสารว่าพระเยซูทรงรู้จักมนุษย์ทุกคน (ยน. 2:23-25) แล้วพระเยซูทรงเลือกใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารที่ต่างกันไป โดยให้ความสนใจและสื่อสารด้วยความเมตตาต่อชนชั้นล่างซึ่งเป็นกลุ่มคนชายขอบสังคมเป็นพิเศษ สำหรับกลุ่มผู้รับสารชาวต่างชาติ พระเยซูทรงย้ายเรื่องความเชื่อหรือตรัสถึงเรื่องส่วนตัวของผู้รับสารจึงสร้างการยอมรับจากพวกเขา การปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับสิ่งที่สอนของพระเยซูสามารถสร้างการยอมรับให้กับกลุ่มชนชั้นกลาง แต่ไม่สามารถสร้างการยอมรับต่อกลุ่มผู้นำ แม้พระองค์สื่อสารด้วยเหตุผลและพยานต่างๆ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ พระเยซูจึงสื่อสารด้วยคำอุปมา ปฏิเสธการแสดงหมายสำคัญและเดินทางไปทีอื่น รวมทั้งการนิ่งเฉยไม่ตอบโต้ การวิเคราะห์ผู้รับสารของพระเยซูนำไปสู่การเลือกสารและภาษา ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อต่อไป

3. การเลือกสารและภาษา

พระเยซูทรงวิเคราะห์ผู้รับสารและทรงเลือกใช้สารและภาษาทั้งวจนและอวจน โดยมีลักษณะเด่นที่สามารถสร้างอิทธิพลต่อผู้รับสารดังนี้

วจนภาษา แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ การใช้ Appeal ทั้ง 3 ของอริสโตเติล การใช้ภาษาและคำที่เหมาะสม และการใช้ภาษาเชิงสัญลักษณ์

ส่วนที่ 1 การใช้ Appeal ทั้ง 3 ของอริสโตเติล พระเยซูสร้างสารโดยใช้ Logos, Pathos และ Ethos ดังนี้

Logos พระเยซูใช้กลยุทธ์การสร้างสารโดยใช้หลักเหตุผลมาโนมนำใจผู้รับสารให้ยอมรับพระองค์หลายกลยุทธ์ ได้แก่

- **การใช้คำอุปมาหรือเรื่องเล่า** (Parables or stories) พระเยซูใช้คำอุปมาและเรื่องเล่าในการสอน โดยใช้การเปรียบเทียบ (Analogy or comparison) กล่าวคือ ยกสภาพชีวิตประจำวันของผู้รับสาร ซึ่งเป็นเรื่องพื้นฐานธรรมดาเชื่อมโยงไปสู่สิ่งที่ลึกซึ้งกว่า เป็นการนำสิ่งที่เห็นรูปธรรมมาเปรียบเทียบเพื่อสอนในสิ่งที่นามธรรม ทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้ชัดเจน เช่น

“แผ่นดินสวรรค์เปรียบเหมือนอวนที่ลากอยู่ในทะเล ตีปลารวมทุกชนิด เมื่อเต็มแล้วก็ลากขึ้นฝั่ง นั่งเลือกเอาแต่ที่โตใส่ตะกร้า แต่ที่ไม่โตนั้นก็ทิ้งเสีย ในเวลาสิ้นยุคก็เป็นอย่างนั้น พวกทูตสวรรค์จะออกมาแยกคนชั่วออกจากคนชอบธรรม แล้วจะทิ้งลงในเตาไฟอันลุกโพล่งที่นั่นจะมีการร้องไห้บ่นเขี้ยวเคี้ยวฟัน” (มธ. 13:47-50)

“ท่านทั้งหลายเป็นความสว่างของโลก นครซึ่งอยู่บนภูเขาจะปิดบังไว้ไม่ได้ เมื่อจุดตะเกียงแล้ว ไม่มีผู้ใดเอาถังครอบไว้ ย่อมตั้งไว้บนเชิงตะเกียง จะได้ส่องสว่างแก่ทุกคนที่อยู่ในเรือนนั้น ท่านทั้งหลายก็เหมือนกับตะเกียง จงส่องสว่างแก่คนทั้งปวง เพื่อว่าเมื่อเขาได้เห็นความดีที่ท่านทำ เขาจะได้สรรเสริญพระบิดาของท่าน ผู้ทรงสถิตในสวรรค์” (มธ. 5:14-16)

“ทุกคนที่มาหาเราและฟังคำของเรา และกระทำตามคำนั้น เราจะแจ้งให้ท่านทั้งหลายรู้ว่า เขาเปรียบเหมือนผู้ใด เขาเปรียบเหมือนคนหนึ่งที่สร้างตึก เขาขุดลึกลงไปแล้วตั้งรากบนศิลา และเมื่อน้ำมาท่วม กระแสน้ำไหลเชี่ยวกระทบกระทั่ง แต่ทำให้หวั่นไหวไม่ได้ เพราะได้สร้างไว้มั่นคง ส่วนคนที่ได้ยินและมีได้กระทำตาม เปรียบเหมือนคนหนึ่งที่สร้างตึกบนดินไม่ก่อราก เมื่อกะแสน้ำไหลเชี่ยวกระทบกระทั่งตึกนั้น ตึกนั้นก็พังทลายลงทันที และความพินาชของตึกนั้นก็ใหญ่ยิ่งนัก” (ลก. 6:47-49)

นอกจากจะใช้คำอุปมาหรือเรื่องเล่าเพื่อสอนผู้รับสารแล้ว พระเยซูยังใช้เพื่อตอบคำถามจากบรรดาผู้นำทางสังคม โดยเล่าเรื่องอุปมาพร้อมกับตั้งคำถามให้ผู้รับสารคิดและตอบด้วยตนเอง ตัวอย่างเช่น อุปมาเรื่องสวนองุ่นและคนเช่า (มธ. 21:33-45; มก. 12:1-12; ลก. 20:9-12) และอุปมาเรื่องบุตรสองคน (มธ. 21:28-32) เป็นต้น แสดงถึงสติปัญญารวมทั้งความมีเหตุผล จึงสนับสนุนต่อการยอมรับภาวะผู้นำของพระเยซู สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องอุปมาของพระเยซูจะปรากฏอยู่ในภาคผนวก หน้า 178

- การตั้งคำถาม (Questions) เป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งที่พระเยซูใช้สื่อสารเพื่อสร้างการยอมรับ คำถามของพระเยซูที่แสดงการใช้ Logos คือ คำถามเพื่อให้ผู้รับสารคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง และคำถามเพื่อให้ผู้รับสารจزمุม

คำถามเพื่อให้ผู้รับสารคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง กล่าวคือพระเยซูมิได้ตรัสสอนผู้รับสารโดยเฉพาะกลุ่มที่มีการศึกษาโดยตรง แต่ตั้งคำถามให้เขาวิเคราะห์และตอบด้วยตนเอง อาทิเช่น

เมื่อพระเยซูกำลังสอนประชาชนอยู่ มีพวกธรรมจารย์และฟาริสีพาหญิงคนหนึ่ง ซึ่งถูกจับฐานล่วงประเวณีมาและกล่าวว่าตามธรรมบัญญัติต้องเอาหินขว้างให้ตาย ส่วนพระเยซูจะตัดสินอย่างไร พระเยซูจึงตรัสว่า "ผู้ใดในพวกท่านที่ไม่มีผิด ก็ให้ผู้นั้นเอาหินขว้างเขาก่อน" (ยน. 8:7) ซึ่งพระวรสารบันทึกว่าเมื่อคนทั้งหลายได้ยินดังนั้น จึงออกไปทีละคนๆ เริ่มจากคนแรกคนแรกจนเหลือแต่พระเยซูตามลำพังกับหญิงคนนั้น

เมื่อบาเรียนคนหนึ่งถามพระเยซูว่าใครคือเพื่อนบ้านของเขา พระองค์จึงเล่าเรื่องคนถูกปล้นและถูกทำร้ายจนเกือบตายในที่เปลี่ยว ปุโรหิตและเลวีผู้ช่วยปุโรหิตซึ่งเผชิญผ่านมาทางนั้นเห็นแล้วก็เดินเลยไปอีกฟากหนึ่ง ส่วนชาวสะมาเรียคนหนึ่งเดินทางมาพบก็ช่วยเหลือเขา แล้วพระเยซูจึงถามผู้รับสารว่า "ในสามคนนั้น ท่านคิดเห็นว่าคุณไหนปรากฏว่าเป็นเพื่อนบ้านของคนที่ถูกปล้น" (ลก. 10:36) เมื่อบาเรียนตอบว่าเป็นคนที่เมตตาแก่เขา พระเยซูจึงตรัสว่าให้เขาไปทำเหมือนอย่างนั้นด้วย

เมื่อพระเยซูกำลังสอนในธรรมศาลาซึ่งมีคนเมื่อสิบอยู่ที่นั่น พวกธรรมจารย์และฟาริสีก็คอยดูว่าพระเยซูจะรักษาโรคในวันสะบาโตหรือไม่ พระองค์จึงตรัสว่า "เราจะถามท่านทั้งหลายว่า ในวันสะบาโตควรจะทำการดีหรือควรจะทำร้าย จะช่วยชีวิตดีหรือจะฆาตกรรมชีวิตเสียดี" (ลก. 5:9) แต่คนทั้งปวงก็นิ่ง พระเยซูทุกขใจและโกรธ (มก. 3:5) แล้วพระองค์ทรงรักษาเขาให้หาย

คำถามเพื่อให้ผู้รับสารจนมม มีหลายครั้งที่พระเยซูถูกตั้งคำถามหรือถูกวางอุบายเพื่อจับผิด พระเยซูจึงตั้งคำถามตอบได้ทำให้ผู้รับสารจนมม อาทิเช่น

เมื่อพวกมหาปุโรหิตและพวกผู้นำประชาชนมาถามถึงสิทธิอำนาจของพระเยซู พระองค์จึงตรัสว่า "เราจะถามท่านทั้งหลายสักข้อหนึ่งเหมือนกัน ถ้าท่านตอบได้ เราจะบอกท่านว่า เรายะทำการนี้โดยสิทธิอันใด คือบัพติศมาของยอห์นนั้นมาจากไหน มาจากสวรรค์หรือจากมนุษย์" (มธ. 21:24-25)

เมื่อพระเยซูเสด็จไปเสวยพระกระยาหารในตึกของขุนนางพวกฟาริสีคนหนึ่งในวันสะบาโต ที่นั้นมีคนหนึ่งป่วยเป็นโรคมาน้ำ พระเยซูทรงรักษาเขาและตรัสกับคนทั้งหลายว่า "คนไหนในพวกท่านถ้าจะมีลาหรือโคตกป๋อจะไม่รีบผูกลากมันออกในวันสะบาโตหรือ" (ลก. 14:5)

เมื่อคนของพวกฟาริสีถามพระเยซูว่าควรจะให้จักรพรรดิซีซาร์หรือไม่ พระเยซูทรงให้เขาเอาเงินที่จะเสียส่วยมาให้พระองค์ดู และตรัสถามเขาว่า "รูปและคำจารึกนี้เป็นของใคร" เขาจึงทูลว่า "ของซีซาร์" พระองค์จึงตรัสกับเขาว่า "เหตุฉะนั้น ของของซีซาร์จงถวายแก่ซีซาร์ และของของพระเจ้าจงถวายแก่พระเจ้า" (มธ. 23:20-21)

- การยกตัวอย่าง (Examples or Illustrations) พระเยซูยกตัวอย่างที่หลากหลายต่อผู้รับสาร โดยเฉพาะเมื่อถูกตั้งคำถามหรือวิจารณ์ พระเยซูทรงยกตัวอย่างทั้งจากเรื่องจริงในประวัติศาสตร์ ตัวอย่างพฤติกรรมของบุคคลต่างๆ ทั้งคนในสังคม ตัวพระองค์เอง และพระเจ้าด้วย อาทิเช่น

"พวกท่านยังไม่ได้อ่านหรือ ซึ่งดาวิดได้กระทำเมื่อขาดอาหารและอดอยาก ทั้งท่านและพรรคพวกด้วย คือคราวเมื่ออาบิอาธาร์เป็นมหาปุโรหิต ท่านได้เข้าไปในพระนิเวศของพระเจ้าและรับประทานขนมปังหน้าพระพักตร์ ที่กฎหมายห้ามไม่ให้ใครรับประทาน เว้นแต่มหาปุโรหิตเท่านั้น และยังข้าส่งให้คนที่มากับท่านรับประทานด้วย...วันสะบาโตนั้นทรงตั้งไว้เพื่อมนุษย์ มิใช่ทรงสร้างมนุษย์ไว้สำหรับวันสะบาโต เหตุฉะนั้นบุตรมนุษย์เป็นเจ้าเป็นนายเหนือวันสะบาโต" (มก. 2:25-28)

"โมเสสได้ให้ท่านทั้งหลายเข้าสู่หนัด และในวันสะบาโตท่านทั้งหลายก็ยังให้คนเข้าสู่หนัดด้วย ถ้าในวันสะบาโตคนเข้าสู่หนัดเพื่อมิให้ล่วงละเมิดธรรมเนียมบัญญัติของโมเสสแล้ว ท่านทั้งหลายจะโกรธเรา เพราะเราทำให้ชายผู้หนึ่งหายโรคเป็นปกติในวันสะบาโตหรือ อย่าตัดสินตามที่เห็นภายนอก แต่จงตัดสินอย่างยุติธรรมเถิด" (ยน. 7:22-24)

"ท่านทั้งหลายเรียกเราว่าพระอาจารย์และองค์พระผู้เป็นเจ้า ท่านเรียกถูกแล้ว เพราะเราเป็นเช่นนั้น ฉะนั้นถ้าเราผู้เป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าและพระอาจารย์ของท่านได้ล้างเท้าของพวกท่าน พวกท่านก็ควรจะล้างเท้าของกันและกันด้วย เพราะว่าเราได้วางแบบแก่ท่านแล้ว เพื่อให้ท่านทำเหมือนดังที่เราได้กระทำแก่ท่านด้วย" (ยน. 13:13-15)

"ท่านทั้งหลายได้ยินคำซึ่งกล่าวไว้ว่า *จงรักคนสนิทและเกลียดชังศัตรู* ฝ่ายเราบอกท่านว่า จงรักศัตรูของท่านและจงอธิษฐานเพื่อผู้ที่ข่มเหงท่าน ทำดังนี้แล้วท่านทั้งหลายจะเป็นบุตรของพระบิดาของท่านผู้ทรงสถิตในสวรรค์ เพราะว่าพระองค์ทรงให้ดวงอาทิตย์ของพระองค์ขึ้นส่องสว่างแก่คนดีและคนชั่วเสมอกัน และให้ฝนตกแก่คนชอบธรรมและคนอธรรม" (มธ. 5:43-45)

นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างที่เป็นเรื่องแต่ง เช่น เรื่องเจ้าหนังกับลูกหนึ่ (ลก. 7:41-42) เรื่องชาวสะมาเรียผู้ใจดี (ลก. 10:30-37) เรื่องคำขอของมิตรสหายในตอนกลางคืน (ลก. 11:5-8) เป็นต้น ซึ่งการยกตัวอย่างส่วนใหญ่ของพระเยซูมีเหตุและผลสามารถสร้างความน่าเชื่อถือและสร้างการยอมรับจากผู้รับสาร อาทิเช่น

เมื่อมีคนกล่าวว่าพระเยซูขับผีด้วยอำนาจนายผี พระองค์ตรัสตอบว่า "ซาตานจะขับตัวเองให้ออกอย่างไรได้ ถ้าราชอาณาจักรใดๆ เกิดแตกแยกกันแล้ว ราชอาณาจักรนั้นจะตั้งอยู่ไม่ได้ ถ้าครัวเรือนใดๆ เกิดแตกแยกกัน ครัวเรือนนั้นจะตั้งอยู่ไม่ได้ และถ้าซาตานจะต่อสู้กับตนเองและแตกแยกกันมันก็ต้องอยู่ไม่ได้มีแต่จะสิ้นสูญไป" (มก. 3: 24-26)

"จงรักศัตรูของท่าน และจงอธิษฐานเพื่อผู้ที่ข่มเหงท่าน ทำดังนี้แล้วท่านทั้งหลายจะเป็นบุตรของพระบิดาของท่านผู้ทรงสถิตในสวรรค์ เพราะว่าพระองค์ทรงให้ดวงอาทิตย์ของพระองค์ ขึ้นส่องสว่างแก่คนดีและคนชั่วเสมอกัน และให้ฝนตก แก่คนชอบธรรมและคนอธรรม... เหตุฉะนั้นท่านทั้งหลายจงเป็นคนดีรอบคอบเหมือนอย่างพระบิดาของท่าน ผู้ทรงสถิตในสวรรค์เป็นผู้ดีรอบคอบ" (มธ. 44-45, 48)

"มีใครในพวกท่านโดยความกระวนกระวาย อาจต่อชีวิตให้ยาวออกไปอีกสักศอกหนึ่งได้หรือ ท่านกระวนกระวายถึงเครื่องนุ่งห่มทำไม จงพิจารณาดอกไม้ที่ทุ่งนามันงอกงามเจริญขึ้นได้อย่างไร มันไม่ทำงาน มันไม่ปั่นด้าย แต่เราบอกท่านทั้งหลายว่า กษัตริย์ซาโลมอนเมื่อบริบูรณ์ด้วยสง่าราศี ก็ได้ทรงเครื่องงามเท่าดอกไม้นี้ดอกหนึ่ง แม้ว่าพระเจ้าทรงตกแต่งหญ้าที่ทุ่งนาอย่างนั้น ซึ่งเป็นอย่างวันนี้และรุ่งขึ้นต้องทิ้งในเตาไฟ โอ ผู้มีความเชื่อ้อย พระองค์จะไม่ทรงตกแต่งท่านมากยิ่งกว่านั้นหรือ" (มธ. 6:27-30)

Pathos เป็นกลยุทธ์ที่พระเยซูใช้ในการสื่อสารเพื่อให้ผู้รับสารอยู่ในสภาวะอารมณ์ที่เหมาะสมในการสื่อสาร นำไปสู่การยอมรับในตัวพระเยซูและวิสัยทัศน์ของพระองค์ ซึ่งพระเยซูใช้การตั้งคำถาม และการใช้จุดจูงใจในสาร

- **การตั้งคำถาม** พระเยซูใช้คำถามในการสื่อสารเพื่อเตรียมจิตใจผู้รับสารให้พร้อมที่จะฟังสิ่งที่พระองค์ต้องการจะสื่อ คำถามที่แสดงถึง Pathos ได้แก่

คำถามเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร เป็นการใช้คำถามเพื่อให้ผู้รับสารสนใจในตัวพระเยซูและสารที่พระองค์กำลังจะสื่อ อาทิเช่น

พระเยซูกล่าวกับประชาชนว่า "แผ่นดินของพระเจ้าเหมือนสิ่งใด และเราจะเปรียบแผ่นดินนั้นกับอะไรดี" (ลก. 13: 18) พระเยซูใช้คำถามเพื่อดึงดูดความสนใจให้ผู้รับสารฟังพระองค์ และสิ่งที่พระองค์กำลังจะกล่าวต่อไป นั่นคือ เรื่องอาณาจักรของพระเจ้า

เมื่อยูดาสะพากลุ่มทหารและเจ้าหน้าที่ถืออาวุธเข้าไปที่สวนซึ่งพระเยซูประทับอยู่กับสาวก พระองค์เสด็จออกไปถามว่า "ท่านทั้งหลายมาหาใคร" (ยน. 18: 4, 7) เมื่อเขาตอบว่ามาหาเยซูชาวนาซาเร็ธ พระองค์จึงตรัสตอบว่าเราคือผู้นั้น พระเยซูถามคำถามนี้และตอบรับถึงสามครั้งเพื่อดึงดูดความสนใจของกลุ่มคนที่มาจับพระองค์ ก่อนตรัสว่าถ้าแสวงหาพระองค์ก็ให้ปล่อยสาวกของพระองค์ไป

เมื่อมารีย์ยืนร้องไห้อยู่นอกอุโมงค์ฝังศพพระเยซูเพราะไม่พบศพของพระองค์ เธอหันมาเห็นพระเยซูยืนอยู่แต่ไม่ทราบว่าเป็นพระองค์ พระเยซูตรัสถามว่า "หญิงเอ๋ย ร้องให้ทำไม เจ้าตามหาผู้ใด" (ยน. 20: 15) พระเยซูใช้คำถามเพื่อดึงดูดความสนใจก่อนจะตรัสเรียกชื่อมารีย์ และทำให้เธอจำพระองค์ได้

คำถามเพื่อเปิดประเด็นนำไปสู่การสอน บางครั้งพระเยซูทรงใช้การตั้งคำถามนำก่อนที่จะตรัสสอนแก่กลุ่มสาวก เป็นการเตรียมให้เขาพร้อมรับฟังในสิ่งที่พระองค์จะสอนต่อไป อาทิเช่น

"เมื่อมาตามทางนั้น ท่านทั้งหลายได้โต้แย้งกันด้วยข้อความอันใด" (มก. 9:33) พระเยซูตรัสถามสาวกเมื่อเสด็จเข้าไปในเรือน และสอนเรื่องผู้เป็นใหญ่ที่พวกเขาโต้เถียงกัน

- การใช้จุดจูงใจในสาร พระเยซูใช้ Pathos ในการสื่อสารด้วยกลยุทธ์จุดจูงใจในสารต่างๆ ได้แก่ จุดจูงใจโดยใช้ความกลัว จุดจูงใจโดยใช้อารมณ์ จุดจูงใจโดยใช้รางวัล และจุดจูงใจโดยใช้แรงจูงใจ มาสร้างสารเพื่อสร้างการยอมรับความเป็นผู้นำของพระองค์ ดังนี้

จุดจูงใจโดยใช้ความกลัว พระเยซูตรัสเตือนประชาชนให้กลับใจและกล่าวถึงการรับโทษในนรกหลายครั้ง (มธ. 5:22, 30, มธ. 18:8,9) โดยบรรยายนรกไว้ว่าเป็นที่ "ไฟซึ่งไหม้อยู่เป็นนิตย์" (มธ. 18:8) และ "ในที่นั่นตัวหนอนก็ไม่ตายและไฟก็ไม่ดับเลย" (มก. 9:48) "เมื่อเวลาสิ้นยุคก็จะเป็นอย่างนั้น บุตรมนุษย์จะใช้ทูตของท่านออกไปเก็บกวาดทุกสิ่ง ที่ทำให้หลงผิด และบรรดาผู้ที่กระทำชั่วไปจากแผ่นดินของท่าน และจะทิ้งลงในเตาไฟอันลุกโพลง ที่นั่นจะมีการร้องไห้ขบเขี้ยวเคี้ยวฟัน" (มธ. 13:41-42)

จุดจูงใจโดยใช้อารมณ์ พระเยซูมักใช้ภาษาที่ปลอบประโลมและให้กำลังใจแก่ผู้สื่อสาร ทำให้ผู้สื่อสารรู้สึกสบายใจและดึงดูดให้เขาเข้าหาพระเยซูเพื่อฟังพระองค์ และนำไปสู่ความเชื่อ อาทิเช่น

"บรรดาผู้ทำงานเหน็ดเหนื่อยและแบกภาระหนัก จงมาหาเรา และเราจะให้ท่านทั้งหลายหายเหนื่อยเป็นสุข จงเอาแอกของเราแบกไว้ แล้วเรียนจากเรา เพราะว่าเราสุภาพและใจอ่อนน้อม และจิตใจท่านทั้งหลายจะได้พัก ด้วยว่าแอกของเราก็พอเหมาะ และภาระของเราก็เบา" (มธ. 11:28-30)

"เราจะไม่ละทิ้งท่านทั้งหลายไว้ให้เปล่าเปลี่ยว เราจะมาหาท่าน อีกหน่อยหนึ่ง โลกก็จะไม่เห็นเรา แต่ท่านทั้งหลายจะเห็นเรา เพราะเราดำรงอยู่ ท่านทั้งหลายก็จะดำรงอยู่ด้วย ในวันนั้นท่านทั้งหลายจะรู้ว่าเราอยู่ในพระบิดา และท่านอยู่ในเราและเราอยู่ในท่าน" (ยน. 14:18-20)

ในการสื่อสารโดยเฉพาะกับคนเจ็บป่วย บ่อยครั้งพระเยซูมักสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับสารของพระองค์ และตรัสอยู่เสมอว่าที่เขายายใจนั้นก็เพราะความเชื่อของเขาเอง เช่น

"จงไปเถิด ความเชื่อของเจ้าได้กระทำให้เจ้าหายเป็นปกติแล้ว" (มก. 10: 52)

"ให้เป็นไปตามความเชื่อของเจ้าเถิด" (มธ. 9:29)

"ท่านมีศรัทธาแล้ว จงได้ผลตามศรัทธานั้น" (มธ. 8:13)

การทำให้คนกลุ่มนี้กลับมีความเชื่อมั่นในตนเองอีกครั้ง ประกอบกับความยินดีที่หายจากโรค จึงสร้างอิทธิพลและจูงใจให้พวกเขายอมรับและติดตามพระเยซูด้วย

จุดมุ่งใจโดยใช้รางวัล พระเยซูสื่อสารวิสัยทัศน์และโน้มน้าวใจให้ผู้รับสารกระทำตามโดยกล่าวถึงรางวัลที่เขาจะได้รับซึ่งมีโชรูปธรรมแต่เป็นคำสัญญาถึงชีวิตที่มีความสุขกับพระเจ้าซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวยิวปรารถนา เช่น

“เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า ในโลกใหม่คราวเมื่อนุตรมนุษย์จะนั่งบนพระที่นั่งอันรุ่งเรืองนั้น พวกท่านที่ได้ติดตามเรามาจะได้นั่งบนบัลลังก์สิบสองที่ พิพากษาชนอิสราเอลสิบสองเผ่า ผู้ใดได้สลักบ้านหรือพี่น้องชายหญิงหรือบิดามารดา หรือลูกหรือไร่นาเพราะเห็นแก่นามของเรา ผู้นั้นจะได้ผลร้อยเท่าและจะได้ชีวิตนิรันดร์ด้วย” (มธ. 20:29)

“ฝ่ายท่านทั้งหลายเป็นคนที่ได้อยู่กับเราในเวลาที่เราถูกทดลอง และพระบิดาได้ทรงจัดเตรียมแผ่นดินมอบให้แก่เราอย่างไร เราก็จัดเตรียมมอบอะไรให้แก่ท่านทั้งหลายเหมือนกัน คือท่านทั้งหลาย จะกินและดื่มที่โต๊ะของเราในแผ่นดินของเรา และท่านทั้งหลายจะนั่งบนที่นั่งพิพากษาพวกอิสราเอลสิบสองเผ่า” (ลก. 22:28-30)

จุดมุ่งใจโดยใช้แรงจูงใจ เนื่องจากวิถีคิดของชาวยิวสมัยพระเยซูนั้นจะเชื่อมโยงทุกสิ่งรอบตัวกับพระเจ้า เช่น การมีบุตร การมีสุขภาพดี หรือร่ำรวย ว่าเป็นพรจากพระเจ้า ส่วนการเป็นหมัน การเจ็บป่วย หรือยากจน เป็นการลงโทษจากพระเจ้า เป็นต้น พระเจ้าจึงเป็นจุดศูนย์กลางและเป็นแรงจูงใจในการดำเนินชีวิต พระเยซูโน้มน้าวใจโดยยกตัวอย่างค่านิยมเดิมที่ไม่นำยอมรับมาเชื่อมโยงกับค่านิยมที่ชาวยิวปรารถนา เช่น บทเทศนาบนภูเขา (มธ. 5:3-10)

“บุคคลผู้ใดรู้สึกบกพร่องฝ่ายวิญญาณ ผู้นั้นเป็นสุข เพราะแผ่นดินสวรรค์เป็นของเขา

บุคคลผู้ใดโศกเศร้า ผู้นั้นเป็นสุข เพราะว่าเขาจะได้รับการทรงปลอบประโลม

บุคคลผู้ใดมีใจอ่อนโยน ผู้นั้นเป็นสุข เพราะว่าเขาจะได้รับแผ่นดินโลกเป็นมรดก

บุคคลผู้ใดหิวกระหายความชอบธรรม ผู้นั้นเป็นสุข เพราะว่าพระเจ้าจะทรงให้อิ่ม

บริบูรณ์

บุคคลผู้ใดมีใจกรุณา ผู้นั้นเป็นสุข เพราะว่าเขาจะได้รับพระกรุณาตอบ

บุคคลผู้ใดมีใจบริสุทธิ์ ผู้นั้นเป็นสุข เพราะว่าเขาจะได้เห็นพระเจ้า

บุคคลผู้ใดสร้างสันติ ผู้นั้นเป็นสุข เพราะว่าพระเจ้าจะทรงเรียกเขาว่าเป็นบุตร

บุคคลผู้ใดต้องถูกข่มเหงเพราะเหตุความชอบธรรม ผู้นั้นเป็นสุข เพราะว่าแผ่นดิน

สวรรค์เป็นของเขา”

Ethos ความน่าเชื่อถือของผู้พูด พระเยซูใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารแสดงถึง Ethos เพื่อสร้างการยอมรับจากผู้รับสารหลายกลยุทธ์ ได้แก่ การประกาศ การตั้งคำถาม การยกตัวอย่าง การใช้พยาน การกล่าวคำทำนายหรือพยากรณ์ และการกล่าวคำตำหนิ

- **การประกาศ (Proclamation)** พระเยซูประกาศถึงอาณาจักรพระเจ้าด้วยความเชื่อมั่นอยู่เสมอตั้งแต่เริ่มภารกิจต่อสาธารณชน โดยมีลักษณะเด่น คือ การประกาศกับประชาชนว่าทรงเป็นพระบุตรของพระเจ้า ที่เสด็จมาเพื่อกระทำการกิจตามที่พระเจ้ามอบหมาย ซึ่งเป็นการแสดงความน่าเชื่อถือโดยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับผู้ที่ยาวยิวเคารพนับถือสูงสุด โดยพระเยซูทรงกล่าวถึงประสบการณ์เฉพาะตัวว่าพระองค์รู้จักและมาจากพระเจ้า อาทิเช่น

“เรามีได้มาตามลำพังเราเอง พระองค์ผู้ทรงใช้เรามา นั้นทรงสัตย์จริง แต่ท่านทั้งหลายไม่รู้จักระองค์ เราจักรักระองค์ เพราะเรามาจากพระองค์และพระองค์ได้ทรงใช้เรามา” (ยอห์น. 7: 28-29)

“เราได้ลงมาจากสวรรค์ มิใช่เพื่อกระทำตามความประสงค์ของเราเอง แต่เพื่อกระทำตามพระประสงค์ของพระองค์ผู้ทรงใช้เรามา และพระประสงค์ของพระบิดาผู้ทรงใช้เรามา นั้น ก็คือให้เรารักษามรดกที่พระองค์ได้ทรงมอบไว้กับเรา มิให้หายไปถึงคนเดียว แต่ให้ฟื้นขึ้นมาในวันที่สุด เพราะนี่แหละเป็นพระประสงค์ของพระบิดาของเรา ที่จะให้ทุกคนที่เห็นพระบุตรและวางใจในพระบุตรได้มีชีวิตนิรันดร์ และเราจะให้ผู้นั้นฟื้นขึ้นมาในวันสุดท้าย” (ยอห์น. 6:38-40)

นอกจากนี้ประโยคที่พระเยซูมักกล่าวอยู่เสมอ คือ “เราบอกความจริงแก่ท่านว่า”^{*} ซึ่งพระเยซูมักใช้เพื่อเน้นความสำคัญและแสดงความเชื่อมั่นในสิ่งที่พระองค์พูด เช่น

“เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า ผู้ที่วางใจในเราก็มียชีวิตนิรันดร์” (ยอห์น. 6:47)

“จงเชื่อในพระเจ้าเถิด เราบอกความจริงแก่ท่านว่า ถ้าผู้ใด ๆ จะสั่งภูเขานี้ว่า ‘จงลอยไปลงทะเล’ และมีได้สงสัยในใจแต่เชื่อว่าจะเป็นไปตามที่สั่งนั้นก็จะเป็นตามนั้นจริง” (มก. 11:22-23)

ดังนั้น การสื่อสารโดยการประกาศของพระเยซูจึงสร้างอิทธิพลต่อผู้รับสาร ทำให้เกิดความเชื่อถือในตัวพระเยซูและสนับสนุนภาวะผู้นำของพระองค์

^{*}แปลตรงตัวจากคำว่า “อาเมน” คือ “จริงๆ เราพูดกับท่านว่า” (จอห์น ดี. แกรสมิค, 1998)

- การตั้งคำถาม คำถามที่พระเยซูใช้แสดงถึง Ethos ของพระองค์ ได้แก่ คำถามที่แสดงความสนใจ และให้ผู้รับสารแสดงความต้องการของตน คำถามเพื่อตรวจสอบผู้รับสาร และคำถามเพื่อตักเตือนผู้รับสาร แสดงถึงความปรารถนาดีต่อผู้รับสาร รวมทั้งอำนาจของพระองค์ด้วย

ตั้งคำถามเพื่อแสดงความสนใจต่อผู้รับสาร และให้ผู้รับสารแสดงความต้องการของตน พระวรสารบันทึกเหตุการณ์ที่คนร้องเรียกพระเยซูหรือติดตามพระองค์ พระเยซูจึงหยุดและตั้งคำถามเพื่อแสดงว่าพระองค์สนใจตัวเขาและความต้องการของเขา สื่อสารถึงความปรารถนาดีต่อผู้รับสาร อาทิเช่น

เมื่อสาวกของยอห์น ผู้ให้บัพติศมาสองคนติดตามพระเยซู พระองค์เหลียวกลับมาเห็นเขาตามพระองค์ไปจึงตรัสถามเขาว่า “ท่านหาอะไร” (ยน. 1:38) เขาจึงถามว่าพระองค์อยู่ที่ไหน พระเยซูให้เขาตามไปดูที่พัก วันนั้นพวกเขาจึงได้พักอยู่กับพระองค์และกลายเป็นสาวกพวกแรก

เมื่อพระเยซูกำลังเสด็จออกจากเมืองเยรีโคกับพวกสาวกและประชาชน มีคนตาบอดชื่อบารทิมอัสร้องเรียกพระเยซูพร้อมกับขอความเมตตาจากพระองค์ด้วยเสียงดัง พระเยซูทรงหยุดประทับยืน ตรัสให้เรียกคนนั้นมาและถามเขาว่า “เจ้าปรารถนาจะให้เราทำอะไรให้เจ้า” (มก. 10: 51) เขาตอบว่าขอให้ตามองเห็น พระเยซูจึงตรัสต่อไปว่าความเชื่อของเขาทำให้เขาหาย ซึ่งพระวรสารบันทึกว่าทันใดนั้นคนตาบอดก็มองเห็นและเดินตามพระองค์ไป

ตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบผู้รับสาร การตั้งคำถามประเภทนี้มีทั้งเพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ แสดงความเอาใจใส่ต่อผู้รับสารโดยเฉพาะสาวก อาทิเช่น

เมื่อพระเยซูอธิบายคำอุปมาต่างๆ แก่สาวกแล้วพระองค์ถามเขาว่า “ข้อความเหล่านี้ท่านทั้งหลายเข้าใจแล้วหรือ” (มธ. 13:52)

เมื่อพระเยซูทรงล้างเท้าแก่สาวกแล้ว พระองค์ตรัสถามว่า “ท่านทั้งหลายเข้าใจในสิ่งที่เราได้กระทำแก่ท่านหรือ” (ยน. 13:12)

บางครั้งพระเยซูตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความคิดเห็นของผู้รับสาร โดยเฉพาะกลุ่มสาวก พระเยซูสนใจอยากรู้ว่าพวกเขามีความคิดเห็นอย่างไร อาทิเช่น

“แล้วพวกท่านเล่าว่าเราเป็นใคร” (ลก. 9:20) พระเยซูตรัสถามสาวกหลังจากที่ถามเขาว่าคนอื่นๆ กล่าวกันว่าพระองค์เป็นใคร พระเยซูต้องการรู้ว่าสาวกคิดกับพระองค์อย่างไร หลังจากที่พวกเขาติดตามพระองค์มาระยะหนึ่งแล้ว

"ท่านทั้งหลายก็จะจากเราไปด้วยหรือ" (ยน. 6:67) พระเยซูตั้งคำถามต่อบรรดา
อัครสาวกทั้ง 12 คน หลังจากที่สาวกของพระเยซูหลายคนทอดอ้อย และเลิกติดตามพระองค์

นอกจากนี้พระเยซูยังตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความเชื่อความศรัทธาของผู้รับสาร
โดยเฉพาะคนที่ขอความช่วยเหลือจากพระองค์ ก่อนที่พระเยซูจะช่วยพวกเขา เพื่อให้ผู้รับสาร
แสดงความเชื่อมั่นในพระองค์ อาทิเช่น

เมื่อคนตาบอดมาขอความเมตตาจากพระองค์ พระเยซูถามเขาว่า "เจ้าเชื่อหรือว่า
เรามีฤทธิ์ฤทธิ์จะกระทำการนี้ได้" (มธ. 9:28)

เมื่อพระเยซูพบกับมารธา พี่สาวของลาซารุสสหายของพระเยซูที่เพิ่งเสียชีวิต
พระองค์ตรัสกับเธอว่า "เราเป็นเหตุให้คนทั้งปวงเป็นขึ้นและมีชีวิต ผู้ที่วางใจในเรานั้น ถึงแม้ว่าเขา
ตายแล้วก็ยังจะมีชีวิตอีก และทุกคนที่มีชีวิตและวางใจในเราจะไม่ตายเลย เจ้าเชื่ออย่างนี้ไหม"
(ยน. 11:25-26)

ตั้งคำถามเพื่อตักเตือนผู้รับสาร บางครั้งพระเยซูใช้คำถามเพื่อเป็นการเตือน
หรือสะกิดใจสาวกของพระองค์ โดยเฉพาะในเรื่องความเชื่อ อาทิเช่น

เมื่อพระเยซูและสาวกกำลังเดินทางบนเรือ ขณะพระเยซูบรรทมได้เกิดพายุใหญ่
ในทะเล พวกสาวกปลุกพระเยซู พระองค์จึงตรัสถามพวกเขาว่า "ความเชื่อของเจ้าอยู่ที่ไหน" (ลก.
8:25) ก่อนจะลุกขึ้นห้ามลมและทะเลให้สงบ

เมื่อเปโตรขอเดินบนน้ำไปหาพระเยซู เมื่อเห็นลมพัดแรงเขาก็กลัวและเริ่มจมจึง
ร้องเรียกให้พระเยซูช่วย พระองค์จึงตรัสว่า "ท่านสงสัยทำไม ท่านช่างมีความเชื่อน้อยเสียจริง"
(มธ. 14:31) แล้วพระเยซูก็ช่วยเปโตรขึ้นบนเรือ

เมื่อพระเยซูกล่าวกับสาวกให้ระวังเชื่อของพวกฟาริสีแต่พวกเขาเข้าใจเป็นเรื่องอื่น
พระองค์จึงตรัสว่า "เหตุไฉนพวกท่านจึงพูดกันและกันถึงเรื่องไม่มีขนมปัง ท่านยังไม่รู้และไม่เข้าใจ
หรือ ใจของท่านมืดมัวหรือ มีตาแล้วยังไม่เห็นหรือ มีหูแล้วยังไม่ได้ยินหรือท่านทั้งหลายจำไม่ได้
หรือ เมื่อเราหักขนมปังห้าก้อน ให้แก่คนห้าพันคนนั้น ท่านทั้งหลายเก็บเศษที่เหลือนั้นได้ที่กระบุง...
เมื่อเราแจกขนมปังเจ็ดก้อนให้แก่คนสี่พันคนนั้น ท่านทั้งหลายเก็บเศษที่เหลือได้ที่ตะกร้า ... พวก
ท่านยังไม่เข้าใจหรือ" (มก. 8:17-21)

- การยกตัวอย่าง (Examples or Illustrations) พระเยซูยกตัวอย่างสิ่งที่พระองค์กระทำเป็นการใช้ Ethos เพื่อสร้างการยอมรับจากผู้รับสาร อาทิเช่น

เมื่อยอห์นให้ศิษย์มาถามพระเยซูว่า พระองค์เป็นผู้ที่พระเจ้าจะประทานมาหรือไม่ พระองค์ไม่ตรัสตอบตรงๆ แต่ยกสิ่งที่พระองค์กระทำ "จงไปแจ้งแก่ยอห์นตามซึ่งท่านได้ยินและได้เห็น คือว่าคนตาบอดก็หายบอด คนง่อยเดินได้ คนโรคเรื้อนหายสะอาด คนหูหนวกได้ยิน คนตายแล้วเป็นขึ้นมา และข่าวประเสริฐก็ประกาศแก่คนอนาถา" (ลก. 7:22)

"ถ้าเราผู้เป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าและพระอาจารย์ของท่านได้ล้างเท้าของพวกท่าน พวกท่านก็ควรล้างเท้าของกันและกันด้วย เพราะว่าเราได้วางแบบแก่ท่านแล้ว เพื่อให้ท่านทำเหมือนดังที่เราได้กระทำแก่ท่านด้วย" (ยน. 13:14-15)

- การกล่าวทำนายหรือคำพยากรณ์ พระเยซูตรัสถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตไว้หลายเรื่อง ซึ่งเมื่อเรื่องที่พระเยซูตรัสไว้เกิดขึ้นจริงทำให้พวกสาวกยอมรับและเกิดความเชื่อมั่นในพระเยซู หนึ่งในนั้นคือเรื่องมรณกรรมของพระองค์เองซึ่งพระวรสารบันทึกว่าพระเยซูตรัสตรงไปตรงมากับสาวกไว้สามครั้ง เช่น

"เราทั้งหลายจะขึ้นไปยังกรุงเยรูซาเล็ม และเขาจะมอบบุตรมนุษย์ไว้กับพวกมหาปุโรหิตและพวกธรรมาจารย์ และเขาเหล่านั้นจะประทุษร้ายท่านถึงตาย และจะมอบท่านไว้กับคนต่างชาติให้เยาะเย้ยเยิ่นตี และให้ตรึงไว้ที่กางเขน และวันที่สาม ท่านจึงจะกลับฟื้นขึ้นมาใหม่" (มธ. 20: 18-19)

- การกล่าวตำหนิ ในการสื่อสารเมื่อคู่สื่อสารมีความคิดหรือความประพฤติที่พระเยซูคิดว่าจะไม่ถูกต้อง พระองค์ก็จะตำหนิคู่สื่อสารตรงๆ ไม่ว่าจะประชาชน สาวก แม้กระทั่งพวกผู้นำทางสังคมอย่างฟาริสีหรือสะดูสีต่อหน้าคนอื่น ๆ การกล่าวตำหนิในสิ่งที่คิดว่าจะไม่ถูกต้องอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่ไว้หน้าใครแสดงถึงอำนาจและส่งเสริมภาวะผู้นำด้วย อาทิเช่น

เมื่อมีคนมาทดลองพระเยซูโดยขอเห็นหมายสำคัญจากท้องฟ้า (ลก. 11:16) พระเยซูจึงตรัสว่า "คนยุคนี้เป็นคนชั่วมีแต่แสวงหาหมายสำคัญ และจะไม่โปรดให้หมายสำคัญแก่เขาเว้นไว้แต่หมายสำคัญของโยนาห์เท่านั้น" (ลก. 11:29)

เมื่อพระเยซูกล่าวถึงมรณกรรมของพระองค์ แล้วเปโตรทูลท้วง พระองค์จึงตำหนิเปโตรว่า "อ้ายซาตาน จงไปให้พ้น เจ้าเป็นเครื่องกีดขวางเรา เพราะเจ้าคิดอย่างคน มิได้คิดอย่างพระเจ้า" (มธ. 16:23)

เมื่อฟาริสีที่เชิญพระเยซูไปเสวยกับเขาประหลาดใจที่พระเยซูไม่ทรงล้างตามพิธีก่อนเสวย พระองค์กล่าวตำหนิเขาว่า "เจ้าพวกฟาริสียอมชำระถ้วยชามข้างนอก แต่ข้างในของเจ้าเต็มไปด้วยความโลภและความชั่วร้าย โอ คนโง่เขลาผู้ที่ได้สร้างข้างนอกก็ได้สร้างข้างในด้วยมิใช่หรือ แต่จงให้ทานตามซึ่งเจ้ามีอยู่ข้างใน และดูเกิดสิ่งสารพัดก็บริสุทธิ์แก่เจ้าทั้งหลาย" (ลก. 11:39-41)

เมื่อพวกเขาสะดุดถามเกี่ยวกับความเป็นสมาชิกนรกหลังการตาย พระเยซูตอบว่า "พวกท่านผิดแล้ว เพราะท่านไม่รู้พระคัมภีร์หรือฤทธิเดชของพระเจ้า เมื่อมนุษย์ฟื้นขึ้นมาจากความตายนั้น จะไม่มีการสมรสหรือยกให้เป็นสมาชิกนรกกันอีก แต่จะเป็นเหมือนทูตในฟ้าสวรรค์ แต่เรื่องคนตายกลับฟื้นขึ้นท่านทั้งหลายยังไม่ได้อ่านหรือ ซึ่งพระเจ้าได้ตรัสไว้กับพวกท่านว่า 'เราเป็นพระเจ้าของอับราฮัม พระเจ้าของอิสอัค และพระเจ้าของยาโคบ' พระองค์มิได้เป็นพระเจ้าของคนตาย แต่ทรงเป็นพระเจ้าของคนเป็น" (มธ. 22:29-33)

- การใช้พยาน (Testimony) พระเยซูสร้างความน่าเชื่อถือโดยการยกพยานต่างๆ มาโน้มน้าวใจให้คนยอมรับ อาทิ พระเจ้า ซึ่งเป็นการใช้อำนาจจากการอ้างถึงความสัมพันธ์ว่าเป็นพระบิดาของพระองค์ นอกจากนี้ก็มีพยานอื่นๆ เช่น งานของพระองค์ พระคัมภีร์ รวมทั้งพยานบุคคล คือ ยอห์นผู้ให้บัพติศมา และโมเสสว่าเป็นพยานให้กับพระองค์ เช่น

"ท่านวางใจในพระเจ้า จงวางใจในเราด้วย" (ยน. 14:1)

"เรามีได้มุ่งที่จะทำตามใจของเราเอง แต่ตามพระประสงค์ของพระองค์ผู้ทรงใช้เรามา ถ้าเราเป็นพยานให้แก่ตัวเราเอง คำพยานของเราก็ไม่จริง มีอีกผู้หนึ่งที่เป็นพยานให้แก่เรา และเรารู้ว่าคำพยานที่พระองค์ทรงเป็นพยานให้แก่เรานั้นเป็นความจริง ท่านทั้งหลายได้ใช้คนไปหา ยอห์น และยอห์นก็ได้เป็นพยานให้แก่ความจริง" (ยน. 5:30-33)

"แต่คำพยานที่เรามีนั้นยิ่งใหญ่กว่าคำพยานของยอห์น เพราะว่างานที่พระบิดาทรงมอบให้เราทำให้สำเร็จ งานนี้แหละที่เรากำลังทำอยู่ เป็นพยานให้แก่เราว่าพระบิดาทรงใช้เรามา และพระบิดาผู้ทรงใช้เรามา พระองค์เองก็ได้ทรงเป็นพยานให้แก่เรา" (ยน. 5:36-37)

"พระคัมภีร์นั้นเป็นพยานให้แก่เรา" (ยน. 5:39)

"โอ คนเขลา และมีใจเฉื่อยชาในการเชื่อ บรรดาคำซึ่งพวกผู้เผยพระวจนะได้กล่าวไว้ นั้น จำเป็นซึ่งพระคริสต์จะต้องทนทุกข์ทรมานอย่างนั้น แล้วเข้าไปในพระสิริของพระองค์มิใช่หรือ" พระองค์จึงทรงอธิบายพระคัมภีร์ที่เล็งถึงพระองค์ทุกข้อให้เขาฟัง เริ่มต้นตั้งแต่โมเสสและบรรดาผู้เผยพระวจนะ" (ลก. 24:25-27)

"ถ้าท่านทั้งหลายเชื่อโมเสส ท่านทั้งหลายก็คงจะเชื่อเรา เพราะโมเสสได้เขียนกล่าวถึงเรา" (ยอห์น. 5:46)

การโน้มน้าวใจของพระเยซูด้วยพยานที่เป็นพระเจ้า พระคัมภีร์ และโมเสสนั้นไม่สามารถโน้มน้าวให้พวกผู้นำทางสังคมเชื่อ พวกเขาบอกว่าพระเยซูเป็นพยานให้ตนเอง พระองค์จึงยกสิ่งที่พระองค์กระทำมาโน้มน้าวใจคนเชื่อ โดยกล่าวว่า

"เราได้บอกท่านทั้งหลายแล้วและท่านไม่เชื่อ สิ่งซึ่งเราได้กระทำในพระนามพระบิดาของเรา ก็เป็นพยานให้แก่เรา" (ยอห์น. 10:25)

"ถ้าเราไม่ปฏิบัติพระราชกิจของพระบิดาของเรา ก็อย่าวางใจในเราเลย แต่ถ้าเราปฏิบัติพระราชกิจนั้น แม้ว่าท่านมิได้วางใจในเรา ก็จงวางใจเพราะพระราชกิจนั้นเกิด" (ยอห์น. 10:37-38)

"คำซึ่งเรากล่าวแก่ท่านทั้งหลายนั้น เรามีได้กล่าวตามใจชอบ แต่พระบิดาผู้ทรงสถิตในเรา ได้ทรงกระทำพระราชกิจของพระองค์ จงเชื่อเราเถิดว่าเราอยู่ในพระบิดา และพระบิดาอยู่ในเรา หรือมิฉะนั้นก็จงเชื่อเพราะกิจการเหล่านั้นเกิด" (ยอห์น. 14:10-11)

สรุปได้ว่าพระเยซูทรงใช้กลยุทธ์ Appeal ทั้ง 3 ของอริสโตเติล ในการสื่อสารเพื่อสร้างการยอมรับจากผู้ตาม ไม่ว่าจะเป็นการใช้ Logos ผ่านการใช้คำอุปมาหรือเรื่องเล่า การตั้งคำถาม การยกตัวอย่าง ใช้ Pathos ผ่านการตั้งคำถามและจุดจูงใจในสาร และ Ethos ผ่านการประกาศ การตั้งคำถาม การยกตัวอย่าง การใช้พยาน การกล่าวทำนายหรือพยากรณ์ และการกล่าวตำหนิ โดยภาพรวมพระเยซูเน้นใช้ Ethos กับ Pathos กับกลุ่มผู้รับสารที่เป็นสาวก และประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนชั้นล่างกับชนชั้นกลาง และเน้นใช้ Logos กับ Ethos กับกลุ่มผู้รับสารชนชั้นผู้นำทางสังคมและศาสนา เนื่องจากกลุ่มผู้นำซึ่งมีการศึกษาและมีฐานะทางสังคมมีแนวโน้มยอมรับการโน้มน้าวใจได้ยากกว่ากลุ่มชนชั้นล่างและชนชั้นกลาง

ส่วนที่ 2 การใช้ภาษาและคำที่เหมาะสม การใช้ภาษาและคำของพระเยซูที่ปรากฏในพระวรสารแสดงให้เห็นว่าพระเยซูปรับการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับผู้รับสาร เมื่อพระเยซูสื่อสารกับประชาชน พระองค์ยกสภาพชีวิตประจำวันของพวกเขา เช่น การเพาะปลูก การจับปลา การเลี้ยงแกะ การจุดตะเกียง การทำขนมปัง การหมักเหล้าองุ่น เป็นต้น มากล่าวโยงกับสิ่งที่พระองค์ต้องการจะสอน ทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้ ในขณะที่เมื่อพระเยซูสื่อสารกับพวกผู้นำทางสังคม พระองค์ยกข้อความในพระคัมภีร์พระธรรมเก่า หรือกล่าวถึงอุปมาที่ต่างออกไป เช่น อุปมาเกี่ยวกับงานเลี้ยงของกษัตริย์ เรื่องเจ้าหนักับลูกหนี้ เป็นต้น นอกจากพระเยซูทรงปรับการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับผู้ฟังแล้ว ลักษณะเด่นในการใช้ภาษาและถ้อยคำของพระเยซูซึ่งสร้างอิทธิพลต่อผู้รับสารและส่งเสริมภาวะผู้นำของพระองค์ ได้แก่

- ใช้ภาษาและถ้อยคำที่แสดงถึงความรัก อ่อนน้อม และความเชื่อมั่นพูดเกี่ยวกับตนเอง ทำให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาในผู้พูดได้ พระวรสารนักบุญยอห์นได้บันทึกวาทะเช่นนี้ของพระเยซูซึ่งตรัสกับสาวกและประชาชนไว้เป็นจำนวนมาก อาทิเช่น

“พระองค์ผู้ทรงใช้เรามากก็ทรงสถิตอยู่กับเรา พระองค์มิได้ทรงทิ้งเราไว้ตามลำพัง เพราะว่าเราทำตามชอบพระทัยพระองค์เสมอ” (ยน. 8:29)

“ด้วยเหตุนี้พระบิดาจึงทรงรักเรา เพราะเราสละชีวิตของเรา เพื่อจะรับชีวิตนั้นคืนมาอีก ไม่มีผู้ใดชิงชีวิตไปจากเราได้ แต่เราสละชีวิตด้วยใจสมัครของเราเอง เรามีสิทธิที่จะสละชีวิตนั้น และมีสิทธิที่จะรับคืนอีก คำกำชับนี้เราได้รับมาจากพระบิดาของเรา” (ยน. 10:17-18)

“เราได้กระทำตามที่พระบิดาได้บัญชาเรา เพื่อโลกจะได้รู้ว่าเรารักพระบิดา” (ยน. 14:31)

“ข้าแต่พระบิดา ข้าพระองค์ขอบพระคุณพระองค์ที่พระองค์ทรงโปรดฟังข้าพระองค์ ข้าพระองค์ทราบว่าคุณพระองค์ทรงฟังข้าพระองค์อยู่เสมอ” (ยน. 11:41-42)

“ถ้าท่านทั้งหลายประพฤติตามบัญญัติของเรา ท่านก็จะยึดมั่นอยู่ในความรักของเรา เหมือนดังที่เราประพฤติตามพระบัญญัติของพระบิดา และยึดมั่นอยู่ในความรักของพระองค์ นี่คือน้ำที่เรานำมาบอกท่านทั้งหลายแล้ว เพื่อให้ความยินดีของเราดำรงอยู่ในท่าน และให้ความยินดีของท่านเต็มเปี่ยม” (ยน. 15:10-11)

- ใช้ภาษาและถ้อยคำที่แสดงถึงการปลอบประโลมใจหรือให้กำลังใจคู่สื่อสาร โดยเฉพาะกลุ่มคนที่ต่ำต้อยในสังคม เช่น แม่ม่าย คนเจ็บป่วย คนบาป รวมทั้งสาวก ส่งผลกระทบต่ออารมณ์ของผู้ฟังให้มีความสบายใจและมีกำลังใจ อาทิเช่น

“อย่าร้องไห้” (ลก. 7:13)

“ลูกหญิงเอ๋ย จงชื่นใจเถิด ที่เจ้าหายโรคนั้นก็เพราะเจ้าเชื่อ” (มธ. 9:22)

“ความผิดบาปของนางซึ่งมีมากได้โปรดยกเสียแล้วเพราะนางรักมาก” (ลก. 7:47)

“ทำใจให้ดีไว้เถิด เราเอง อย่างกลัวเลย” (มธ. 14:27)

“เราขอบสันติสุขไว้ให้แก่ท่านทั้งหลาย สันติสุขของเราที่ให้แก่ท่าน เราให้ท่านไม่เหมือนโลกให้ อย่าให้ใจของท่านวิตกและอย่างกลัวเลย” (ยน. 14:27)

- ใช้ภาษาและถ้อยคำที่สร้างภาพ เป็นประโยคที่ดึงดูดความสนใจ ทั้งยังกระตุ้นประสาทสัมผัส และความรู้สึกนึกคิด เช่น

“จงเข้าไปทางประตูแคบ เพราะว่าประตูใหญ่ และทางกว้างซึ่งนำไปถึงความพินาศ และคนที่เข้าไปทางนั้นก็มามาก เพราะว่าประตูซึ่งนำไปถึงชีวิตนั้นก็คับและทางก็แคบ ผู้ที่หาพบก็มีน้อย” (มธ. 8:13-14)

“ทุกคนที่ดื่มน้ำนี้จะกระหายอีก แต่ผู้ที่ดื่มน้ำซึ่งเราจะให้แก่เขา นั้น จะไม่กระหายอีกเลย น้ำซึ่งเราจะให้แก่เขา นั้น จะบังเกิดเป็นบ่อน้ำพุในตัวเขาพุ่งขึ้นถึงชีวิตนิรันดร์” (ยน. 4:13-14)

“ถ้าตาของท่านทำให้ท่านหลงผิด จงควักออกทิ้งเสีย ซึ่งจะเข้าไปในแผ่นดินของพระเจ้าด้วยตาข้างเดียวยังดีกว่ามีสองตา และต้องถูกทิ้งไปในนรก ในที่นั่นตัวหนอนก็ไม่ตาย และไฟก็ไม่ดับเลย” (มก. 9:47-48)

“คนเป็นอันมากจะมาจากทิศตะวันออกและทิศตะวันตก จะมาร่วมสำหรับกับอับราฮัม และอิสอัค และยาโคบในแผ่นดินสวรรค์ แต่ชาวแผ่นดินนั้นจะต้องถูกขับไล่ไสส่งออกไปในที่มืด ที่นั่นจะมีเสียงร้องไห้ขบเขี้ยวเคี้ยวฟัน” (มธ. 8:11-12)

- ใช้ภาษาและถ้อยคำที่ชัดเจนในรายละเอียด เช่น ในการสอนและมอบหมายหน้าที่ให้สาวกออกไปทำภารกิจ พระเยซูสื่อสารโดยให้รายละเอียดในหน้าที่อย่างชัดเจน ซึ่งสามารถโน้มน้าวให้ผู้รับสารตัดสินใจกระทำตามเป้าหมายได้มากกว่าการมอบหมายหน้าที่อย่างคลุมเครือ เช่น

"อย่าเอาได้เงิน หรือยาม หรือรองเท้าไป และอย่าคำนับผู้ใดตามทาง ถ้าจะเข้าไปในเรือนใดๆ จงพูดก่อนว่า 'ให้ความสุขมีแก่เรือนนี้เถิด' ถ้าลูกแห่งสันติสุขอยู่ที่นั่น สันติสุขของท่านจะอยู่กับเขา ถ้าหาไม่สันติสุขของท่านจะกลับอยู่กับท่านอีก จงอาศัยอยู่ในเรือนนั้น กินและดื่มของซึ่งเขาจะให้นั้น ด้วยว่าผู้ทำงานสมควรจะได้รับค่าจ้างของตน อย่าเที่ยวจากเรือนนี้ไปเรือนนั้น ถ้าท่านจะเข้าไปในเมืองใดๆ และเขารับรองท่านไว้ จงกินของที่เขาดังให้ และจงรักษาคนป่วยในเมืองนั้นให้หาย และแจ้งแก่เขาว่า 'แผ่นดินของพระเจ้ามาใกล้ท่านทั้งหลายแล้ว' ถ้าท่านจะเข้าไปในเมืองใดๆ และเขาไม่รับรองท่านไว้ จงออกไปที่กลางถนนเมืองนั้นกล่าวว่า 'ถึงแม้ผมคลีดินแห่งเมืองของเจ้าทั้งหลายที่ติดอยู่กับเท้าของเรา เราก็สะบัดออกเป็นทีที่แสดงว่า เราไม่เห็นพ้องกับเจ้า' แต่เจ้าทั้งหลายจงเข้าใจความนี้เถิด คือ แผ่นดินของพระเจ้ามาใกล้แล้ว" (ลก. 10:4-11)

พระวรสารบันทึกว่าพวกสาวกออกไปปฏิบัติตามที่พระเยซูมอบหมายแล้วประสบความสำเร็จกลับมาด้วยความยินดี (ลก. 10: 17-20) การที่เขาทำตามที่พระเยซูตรัสและประสบความสำเร็จจึงสามารถสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับในพระเยซูมากยิ่งขึ้น

- ใช้ภาษาและถ้อยคำที่แจ่มแจ้งตรงประเด็น ด้วยการพรรณนาความและการบอกเล่า (Description and Narration) พระเยซูสื่อสารเป้าหมายอย่างตรงไปตรงมากับสาวกโดยย้ำอยู่เสมอว่าพระองค์จะสิ้นพระชนม์อย่างไร เช่น

"นี่แน่ะ เราทั้งหลายจะขึ้นไปยังกรุงเยรูซาเล็ม และเขาจะมอบบุตรมนุษย์ไว้กับพวกมหาปุโรหิตและพวกธรรมาจารย์ และเขาเหล่านั้นจะปรับโทษท่านถึงตาย และจะมอบท่านไว้กับคนต่างชาติ คนต่างชาติเหล่านั้นจะเยาะเย้ยท่าน ถ่มน้ำลายรดท่าน จะเสียด่าท่านและจะฆ่านั่นเสีย และวันที่สามท่านจึงจะฟื้นขึ้นมาใหม่" (มก. 10:33-34)

แล้วพระเยซูทรงมุ่งมั่นทำตามเป้าหมายนั้น (ลก. 9:51, มก. 10:32) แสดงให้สาวกเห็นว่าผู้นำต้องทำสิ่งที่ยากลำบาก ต้องเผชิญหน้าแม้จะรู้ว่าเสี่ยงอันตราย แล้วพระเยซูยังใช้

การพรรณนาและการบอกเล่ามาเตือนสาวกของพระองค์ พร้อมกับโน้มน้าวใจให้พวกเขาอดทนอาทิเช่น

“ถ้าโลกนี้เกลียดชังท่านทั้งหลาย ก็จงรู้ว่าโลกได้เกลียดชังเราก่อน ถ้าท่านทั้งหลายเป็นของโลก โลกก็จะรักท่านซึ่งเป็นของโลก แต่เพราะท่านไม่ใช่ของโลก เพราะเราได้เลือกท่านออกจากโลก เหตุฉะนั้นโลกจึงเกลียดชังท่าน จงระลึกถึงคำที่เราได้กล่าวแก่ท่านทั้งหลายแล้วว่า ‘ปาวมีได้เป็นใหญ่กว่านาย’ ถ้าเขาข่มเหงเรา เขาก็จะข่มเหงท่านทั้งหลายด้วย ถ้าเขาปฏิบัติตามคำของเรา เขาก็จะปฏิบัติตามคำของท่านทั้งหลายด้วย” (ยน. 15:18-20)

“จงระวังตัวให้ดี เพราะคนเขาจะอายัดท่านทั้งหลายไว้กับศาล และจะเมียนท่านในธรรมศาลาของเขา และจะนำท่านส่งไปให้เจ้าเมืองและกษัตริย์เพราะเรา เพื่อท่านจะได้เป็นพยานแก่เขาและแก่คนต่างชาติ แต่เมื่อเขาอายัดท่านไว้ นั่นอย่าเป็นกังวลว่าจะพูดอย่างไร เพราะเมื่อถึงเวลาคำที่ท่านจะพูดนั้น พระเจ้าจะทรงประทานแก่ท่านในเวลานั้น เพราะว่าผู้ที่พูดมิใช่ตัวท่านเอง แต่เป็นพระวิญญาณแห่งพระบิดาของท่านผู้ตรัสทางท่าน แม้ว่าพี่จะมอบน้องให้ถึงความตาย พี่จะมอบลูกและลูกก็จะทรยศพี่แม่ให้ถึงแก่ความตาย คนทั้งปวงจะเกลียดชังท่าน เพราะความภักดีที่ท่านมีต่อเรา แต่ผู้ใดที่ทนได้ถึงที่สุด ผู้นั้นจะรอด” (มธ. 10:17-22)

“เราบอกสิ่งเหล่านี้แก่ท่านทั้งหลายก็เพื่อไม่ให้ท่านท้อถอย เขาจะอเปหิต่านเสียจากธรรมศาลา แท้จริงวันหนึ่งทุกคนที่ประหารชีวิตของท่าน จะคิดว่าเขาทำกรณั้นเป็นการปฏิบัติพระเจ้า เขาจะกระทำดั่งนั้นเพราะเขาไม่รู้จักพระเจ้า และไม่รู้จักเรา แต่ที่เราบอกสิ่งเหล่านี้ให้ท่านฟังก็เพื่อว่าเมื่อถึงเวลานั้น ท่านจะได้ระลึกว่าเราได้บอกท่านไว้แล้ว” (ยน. 16: 1-4)

โดยสรุป พระเยซูทรงใช้กลยุทธ์การใช้ภาษาและคำที่เหมาะสม โดยเลือกใช้ภาษาในการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้ฟัง ในการสื่อสารกับผู้รับสารทุกกลุ่ม พระเยซูจะใช้ภาษาและถ้อยคำที่แสดงถึงความรัก อานาจ และความเชื่อมั่นพูดเกี่ยวกับตนเอง และใช้ภาษาที่แสดงถึงการปลอบประโลมใจหรือให้กำลังใจผู้สื่อสาร เมื่อทรงสอนบรรดาประชาชน พระเยซูทรงเลือกใช้ภาษาและคำที่สร้างภาพเพื่อดึงดูดใจผู้รับสารและทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในสาร ในขณะที่ทรงเลือกใช้ภาษาและคำที่ชัดเจนในรายละเอียดและแจ่มแจ้งตรงประเด็นกับกลุ่มสาวกโดยเฉพาะ การใช้ภาษาและคำที่เหมาะสมในการสื่อสารของพระเยซู ล้วนส่งเสริมภาวะผู้นำของพระเยซูทั้งด้าน ethos และ pathos ได้

ส่วนที่ 3 การใช้สัญญา

กลยุทธ์การใช้ภาษาเพื่อสร้างการยอมรับของพระเยซูอีกประการหนึ่งคือ การใช้ภาษาเชิงสัญญา ซึ่งแสดงถึงภาวะผู้นำของพระเยซูด้วย บทเพลง Emilio Alberich และ บทเพลง Jerome Vallabaraj (2004: 39) กล่าวว่าพระเยซูสื่อสารเพื่อแสดงให้เห็นถึงอาณาจักรของพระเจ้าที่ปรากฏในโลกผ่านเครื่องหมายสี่ประการ ได้แก่

(1) ภารกิจรักและรับใช้ (Sign of Diakonia) อาณาจักรของพระเจ้ารับรู้ได้ผ่านการแสดงความรักและรับใช้ ซึ่งภารกิจนี้เป็นพยานในการประกาศเรื่องอาณาจักรของพระเจ้า จากการศึกษาพระวรสารพบว่า ภารกิจรักและรับใช้ของพระเยซูทำให้พระองค์เป็นผู้นำที่แตกต่างจากผู้นำคนอื่น ๆ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

"กษัตริย์ของคนต่างชาติย่อมเป็นเจ้าเหนือเขา และผู้ที่มีอำนาจเหนือเขานั้น เขาเรียกว่าเจ้านายคน แต่พวกท่านจะหาเป็นอย่างนั้นไม่ ผู้ใดในพวกท่านที่เป็นใหญ่ที่สุด ให้ผู้นั้นเป็นเหมือนผู้เยาว์ที่สุด และผู้ใดเป็นนายให้ผู้นั้นเป็นเหมือนคนรับใช้ ด้วยว่าใครเป็นใหญ่กว่า ผู้ที่นั่งโต๊ะหรือผู้เดินโต๊ะ ผู้ที่นั่งโต๊ะมิใช่หรือ แต่เราอยู่ท่ามกลางท่านทั้งหลายเหมือนผู้รับใช้" (ลก. 22:25-27)

(2) ชุมชนซึ่งคนมารวมตัวกันและมีความสัมพันธ์อันพี่น้อง (Sign of Koinonia) อาณาจักรของพระเจ้าอยู่ท่ามกลางกลุ่มคนที่มีความเป็นพี่น้องกัน พระเยซูสื่อสารถึงอาณาจักรของพระเจ้าผ่านวาทะซึ่งแสดงถึงการต้อนรับและมอบความเป็นพี่น้องให้กับทุกคน

"พระองค์ทอดพระเนตรคนที่นั่งล้อมรอบนั้นแล้วตรัสว่า 'นี่เป็นมารดาและพี่น้องของเรา ผู้ใดจะกระทำตามพระทัยพระเจ้า ผู้นั้นแหละเป็นพี่น้องชายหญิงและมารดาของเรา' " (มธ. 12: 49-50)

"เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า ซึ่งท่านได้กระทำแก่คนใดคนหนึ่ง ในพวกพี่น้องของเรา นี้ ถึงแม้จะต่ำต้อยเพียงไร ก็เหมือนได้กระทำแก่เราด้วย" (มธ. 25:40)

"จงระวังให้ดีอย่าดูหมิ่นผู้เล็กน้อยเหล่านี้สักคนหนึ่ง ด้วยเรากล่าวแก่ท่านทั้งหลายว่า บุตรสวรรค์ประจำของเขาเฝ้าอยู่เสมอ ต่อพระพักตร์ของพระบิดาของเราผู้ทรงสถิตในสวรรค์" (มธ. 17:10)

(3) การประกาศพระวาจา (Sign of Martyria) เป็นการประกาศถึงอาณาจักรของพระเจ้าและแนวทางปฏิบัติเพื่อไปสู่อาณาจักรของพระเจ้า ผ่านการเทศน์สอนบอกเล่า ซึ่งความต่างของพระเยซูจากประกาศอื่น ๆ คือ พระองค์ประกาศว่าทรงเป็นบุตรของพระเจ้าที่ถูกส่งมาปฏิบัติภารกิจในโลก "เรารู้จักพระองค์ เพราะเรามาจากพระองค์ และพระองค์ได้ทรงใช้เรามา" (ยน. 7:29) นอกจากนี้ในพระวรสารยังปรากฏสัญญาณที่พระเยซูใช้ประกาศถึงความเป็นผู้นำ ผู้ตาม และความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม ซึ่งจะอธิบายตามลำดับดังนี้

สัญญาณที่พระเยซูใช้ประกาศถึงความเป็นผู้นำ ประกอบด้วยสัญญาณที่แสดงถึงอำนาจของผู้นำและสัญญาณที่แสดงถึงคุณสมบัติของผู้นำ

สัญญาณที่แสดงถึงอำนาจของผู้นำ เป็นคำกล่าวของพระเยซูที่เป็นสัญญาณแสดงถึงอำนาจในการมอบอำนาจหน้าที่ให้กับสาวก ได้แก่

- "เราจะมอบลูกกุญแจแก่แผ่นดินสวรรค์ให้ไว้แก่ท่าน" (มธ. 16:19)

คำว่า "ลูกกุญแจ" มีความหมายโดยนัยหมายถึงอำนาจ ซึ่งพระเยซูมอบให้กับนักบุญเปโตร (เสรีวงศ์พิศ, 2545)

สัญญาณที่แสดงถึงคุณสมบัติของผู้นำ นักบุญยอห์นบันทึกคำประกาศของพระเยซูต่อสาวกและประชาชน อันเป็นสัญญาณที่แสดงถึงคุณสมบัติของพระองค์ในฐานะผู้นำไว้ประการ ดังนี้

- เราเป็นอาหารแห่งชีวิต (ยน. 6:35) ข้อความนี้พระเยซูตรัสขณะกำลังสั่งสอนในธรรมศาลาที่เมืองคาเปอรนาอุม ทำให้เกิดความคิดเห็นแตกแยกกันในหมู่พวกยิว และสาวกของพระองค์หลายคนก็เลิกติดตามพระองค์ พระเยซูเปรียบพระองค์เองเป็นอาหารที่ลงมาจากสวรรค์ "อาหาร" คือ เลือดและเนื้อของพระองค์ ซึ่งผู้ที่กินอาหารนี้จะไม่ตาย กล่าวคือ พระเยซูทรงมอบชีวิตพระองค์เองเพื่อให้คนที่มาหาและเชื่อในพระองค์จะมีชีวิตนิรันดร อันเป็นอุดมการณ์สูงสุดของชาวยิวที่จะมีชีวิตนิรันดรร่วมกับพระเจ้าในสวรรค์ พระองค์จึงเป็นผู้นำที่มอบชีวิตเพื่อเลี้ยงดูผู้ตามของพระองค์เพื่อให้เขามีชีวิต

- เราเป็นความสว่างของโลก (ยน. 8:12) ข้อความนี้พระเยซูตรัส ขณะกำลังสั่งสอนประชาชนที่คลังเงิน ในบริเวณพระวิหาร ทำให้เกิดความขัดแย้งกับพวกฟาริสี พระเยซูเปรียบพระองค์เองเป็นความสว่างส่องทางคนที่ติดตามพระองค์ด้วยความเชื่อ ทรงอธิบายว่าเขาเหล่านั้นจะไม่อยู่ในความมืดแต่จะมีความสว่างแห่งชีวิต ความสว่างในพระคัมภีร์เป็นสัญลักษณ์ของพระเจ้าและความบริสุทธิ์ของพระองค์ (กจ. 9:3, 1ยน. 1:5) ส่วนความมืดเป็นสัญลักษณ์แห่งความชั่ว ความบาป และความโง่เขลา (เอ็ดวิน เอ. บลัม, 1998:207) พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าผู้บริสุทธิ์ซึ่งมาเพื่อนำทางคนที่ติดตามพระองค์ให้อยู่ในเส้นทางของความดี

- เราเป็นประตูของแกะทั้งหลาย (ยน. 10:7, 9) ข้อความนี้ทรงตรัสกับฝูงชน แต่พวกเขาไม่เข้าใจความหมายของพระคำรัสนี้ ในตะวันออกกลาง คอกแกะจะเป็นที่อยู่ของแกะหลายฝูง เมื่อคนเลี้ยงแกะเข้าไปในคอกแกะแล้ว จะเรียกแกะของตนให้ออกมาจากแกะฝูงอื่น แล้วคนเลี้ยงแกะจะยืนที่ทางเข้าคอก โดยทำหน้าที่เป็นเหมือนประตู แกะสามารถเดินออกไปที่ทุ่งหญ้าทางประตูด้านหน้าคอก (เอ็ดวิน เอ. บลัม, 1998:221) พระเยซูเปรียบเทียบพระองค์เองเป็นประตู ทรงกล่าวว่าผู้ที่เข้าไปทางพระองค์จะรอดและพบอาหาร หมายถึงพระองค์เป็นทางเข้าออกเดียวไปสู่อาณาจักรสวรรค์ที่มนุษย์สามารถเข้าไปรับสิ่งที่พระเจ้าจัดเตรียมให้ นั่นคือชีวิตนิรันดร

- เราเป็นผู้เลี้ยงที่ดี (ยน. 10:11,14) ข้อความนี้พระเยซูตรัสต่อจากคำอุปมาเรื่องคอกแกะ ซึ่งพระคำรัสนี้ทำให้พวกยิวมีความเห็นแตกแยกกันเกี่ยวกับพระองค์ พระเยซูเปรียบเทียบพระองค์เองเป็นผู้เลี้ยงแกะหรือชุมพบาลที่ดี ซึ่งภาพของผู้เลี้ยงแกะกับแกะเป็นการเปรียบเทียบที่ใช้โดยทั่วไปในตะวันออกกลาง กษัตริย์และบุโรหิตเรียกตัวเองว่าเป็นผู้เลี้ยงแกะและเรียกราษฎรว่าเป็นแกะของเขา คนเลี้ยงแกะจะรู้จักแกะของเขาเป็นอย่างดีและตั้งชื่อให้มัน เมื่อแกะได้ยินเสียงคนเลี้ยงที่มันคุ้นเคยมันก็จะตามเขา คนเลี้ยงนำแกะออกจากคอก รวมกันเป็นฝูงแล้วจึงเดินนำฝูงแกะออกไปในทุ่งหญ้าส่วนฝูงแกะก็จะเดินตามเขาไป (เอ็ดวิน เอ. บลัม, 1998: 220) พระองค์ตรัสว่า "ผู้เลี้ยงที่ดีนั้นยอมสละชีวิตของตนเพื่อฝูงแกะ ...เราเป็นผู้เลี้ยงที่ดี เรารู้จักแกะของเราและแกะของเราก็รู้จักเรา" หมายถึง พระองค์เป็นผู้นำที่ยินดีตายเพื่อปกป้องผู้ติดตามพระองค์ พระองค์ทรงรู้จักผู้ตามของพระองค์และผู้ตามก็รู้จักพระองค์ เช่น มารีย์ มัгдаลาที่จำพระองค์ได้เมื่อพระองค์เรียกชื่อของเธอ (ยน. 20:16)

- เราเป็นเหตุให้คนทั้งปวงเป็นขึ้นและมีชีวิต (ยน. 11:25)

ข้อความนี้พระเยซูตรัสกับมารธาพี่สาวของลาซารัสสหายของพระเยซูที่เสียชีวิตไปแล้วสี่วัน มารธาทูลพระเยซูว่าเธอเชื่อที่พระองค์ตรัส จากนั้นพระเยซูก็เสด็จไปที่อุโมงค์ฝังศพและเรียกลาซารัสให้ฟื้นขึ้นจากความตาย พระวรสารบันทึกคำกล่าวของพระเยซูว่า "ผู้ที่วางใจในเรานั้น ถึงแม้ว่าเขาตายแล้วก็ยังมีชีวิตอีก และทุกคนที่มีชีวิตและวางใจในเราจะไม่ตายเลย" (ยน. 11:25-26) หมายถึง พระเยซูเป็นผู้นำที่ให้ชีวิตนิรันดร์ กล่าวคือ คนที่ติดตามพระเยซูด้วยความเชื่อจะมีชีวิตใหม่คือชีวิตนิรันดร์ร่วมกับพระเจ้า

- เราเป็นทางนั้น เป็นความจริง และเป็นชีวิต (ยน. 14:6)

ข้อความนี้พระเยซูตรัสกับสาวกขณะรับประทานอาหารมื้อสุดท้าย พระองค์บอกบรรดาสาวกว่าจะเสด็จไปเตรียมที่ให้พวกเขาในพระนิเวศของพระบิดา และพวกเขาจะรู้จักทางที่จะไปนั้น โธมัสทูลว่าเขาไม่ทราบว่าจะเสด็จไปที่ไหน และจะรู้จักทางนั้นได้อย่างไร พระเยซูตรัสอธิบายว่า "ไม่มีผู้ใดมาถึงพระบิดาได้นอกจากจะมาทางเรา" (ยน. 14:6) หมายถึง พระเยซูทรงเป็นผู้นำที่นำทางไปสู่พระเจ้าพระบิดาได้อย่างแท้จริง ผู้ที่เชื่อในพระเยซูและติดตามพระองค์ก็จะได้พบกับ พระบิดา ผู้เป็นความจริงและเป็นชีวิต

- เราเป็นเถาองุ่นแท้ (ยน. 15:1, 5)

ข้อความนี้พระเยซูตรัสกับสาวกขณะรับประทานอาหารมื้อสุดท้ายและกำลังเตรียมตัวจะไปที่สวนเกทเสมีนี่ พระเยซูอธิบายว่า "เราเป็นเถาองุ่น ทานทั้งหลายเป็นแขนง ผู้ที่เข้าสนิทอยู่ในเราและเราเข้าสนิทอยู่ในเขา ผู้นั้นก็จะเกิดผลมาก เพราะถ้าแยกจากเราแล้วทานจะทำได้สิ่งใดไม่ได้เลย" (ยน. 15:5) กล่าวคือ พระเยซูเปรียบพระองค์เป็นลำต้นองุ่น ซึ่งทำให้แขนงเกิดผลองุ่น พระองค์ในฐานะผู้นำจะเป็นที่พึ่งให้สาวก ผู้ที่เชื่อพระเยซูและยึดความเชื่อนั้นไว้ก็จะประสบผลสำเร็จ ซึ่งเป็นผลมาจากชีวิตของพระเยซูที่ทำงานในสาวก

สัญญาที่พระเยซูใช้ประกาศถึงคุณสมบัติของผู้ตาม พระเยซูยกสิ่งพื้นฐานธรรมดาเป็นสัญญาเปรียบเทียบกับผู้รับสารเข้าใจถึงคุณสมบัติของผู้ตามพระองค์ ดังนี้

- "ท่านทั้งหลายเป็นเกลือแห่งโลก" (มธ. 5:13) ข้อความนี้พระเยซูตรัสขณะที่สอนสาวกและประชาชนบนภูเขา เกลือ เป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ พระเยซูกล่าวว่า "ถ้าเกลือนั้นหมดรสเค็มไปแล้ว...มีแต่จะทิ้งเสียสำหรับคนเหยียบย่ำ" หมายถึง ผู้ตามของพระองค์มีความดีและคุณประโยชน์ในตนเอง แต่หากไม่ทำความดี หรือไม่ทำตัวให้เป็นประโยชน์ก็ไม่มีคุณค่า

- "ท่านทั้งหลายเป็นความสว่างสองโลก" (มธ. 5:14) พระเยซูอธิบายว่า "ท่านทั้งหลายก็เหมือนกับตะเกียง จงส่องสว่างแก่คนทั้งปวง เพื่อว่าเมื่อเขาได้เห็นความดีที่ท่านทำ เขาจะได้สรรเสริญพระบิดาของท่าน ผู้ทรงอยู่ในสวรรค์" (มธ. 5:16) สองข้อความนี้ พระเยซูตรัสขณะสอนบนภูเขาเช่นกัน "ความสว่าง" และ "ตะเกียง" เป็นสัญญาแสดงคุณสมบัติผู้ตามพระเยซู คือเป็นความสว่างแก่ทุกคนเช่นเดียวกับพระองค์ โดยการทำความดีเพื่อถวายเกียรติแด่พระเจ้า

- "ถ้าผู้ใดใคร่ตามเรามาให้ผู้นั้นเอาขนะตัวเอง และรับกางเขนของตนแบกทุกวันและตามเรามา" (มธ. 16:24; มก. 8:34; ลก. 9: 23) ข้อความนี้พระเยซูตรัสกับสาวกหลังจากทำนายถึงมรณกรรมของพระองค์ "กางเขน" เป็น สัญญาแสดงถึงความทุกข์ยากลำบากซึ่งพระเยซูทำทนายผู้ตามพระองค์ให้มีความอดทนและยอมรับความทุกข์ยากลำบากของตนในทุกๆ วันเพื่อติดตามพระองค์

- "จงเอาแอกของเราแบกไว้ แล้วเรียนจากเรา เพราะว่าเราสุภาพและใจอ่อนน้อม และจิตใจท่านทั้งหลายจะได้พัก แอกของเราก็พอเหมาะ และภาระของเราก็เบา" (มธ. 11:29-30) ข้อความนี้พระเยซูตรัสหลังจากที่กล่าวเชิญชวนให้คนที่ทำงานเหนื่อยและแบกภาระหนักมาหาพระองค์ เพื่อจะหายเหนื่อยเป็นสุข "แอก" หมายถึง "หน้าที่" ที่พระเยซูจะมอบหมายให้พระเยซูสอนผู้ตามให้รับหน้าที่ที่พระองค์มอบหมายให้และเรียนรู้จากพระองค์ และผู้ตามจะพบว่าหน้าที่นั้นเหมาะสมกับตน พวกเขาจะหายเหนื่อยและมีความสุข

- "ถ้าพวกท่านไม่กลับใจเป็นเหมือนเด็กเล็กๆ ท่านจะเข้าในแผ่นดินสวรรค์ไม่ได้เลย เหตุฉะนั้นถ้าผู้ใดถ่อมจิตใจลงเหมือนเด็กเล็กคนนี้ ผู้นั้นจะเป็นใหญ่ในแผ่นดินสวรรค์" (มธ. 18:3-4) ข้อความนี้พระเยซูตรัสขณะสาวกโต้เถียงกันเรื่องใครจะเป็นใหญ่ที่สุด พระเยซูจึงทรงเรียกเด็กเล็กๆ มาและตรัสสอน "เด็ก" ในสังคมมีฐานะต่ำต้อย จึงเป็นสัญญาแสดงถึงความสุภาพถ่อมตน ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่พระเยซูต้องการสอนสาวก

สัญญาที่พระเยซูใช้ประกาศถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม พระเยซูยกตัวอย่างคู่ความสัมพันธ์ต่างๆ มาเป็นสัญญาเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างพระองค์กับสาวก ได้แก่

- ครู กับ ศิษย์ "ศิษย์ไม่ใหญ่กว่าครู" (มธ. 10:24-25) พระเยซูเป็นทั้งผู้นำ และเป็นอาจารย์ของพวกเขา พระองค์ตรัสว่า "ศิษย์ไม่ใหญ่กว่าครู แต่ศิษย์ทุกคนที่ได้รับการฝึกสอนครบแล้ว ก็จะเป็นเหมือนครูของตน" (ลก. 6:40) พระเยซูสอนว่าศิษย์ไม่ใหญ่กว่าอาจารย์ ผู้ตามย่อมเคารพผู้นำ และเมื่อเขาได้รับการฝึกสอนครบถ้วนแล้วจึงไปสามารถไปทำหน้าที่เหมือนกับผู้นำต่อไป

- นาย กับ ทาส/ ป่าว (ยน. 13:16) "ทาสไม่ใหญ่กว่านายของตน" (มธ. 10:24) พระเยซูสอนสาวกว่าผู้ตามต้องเคารพผู้นำ และให้เตรียมพร้อมอยู่เสมอ เหมือนกับคนใช้ที่รอรับนายของตนกลับมาจากงานสมรส (ลก. 12:36) ซึ่งป่าวหรือผู้ตามควรกระทำตามคำสั่งของผู้นำโดยไม่มีเงื่อนไขเป็นบุญคุณ เพราะเป็นหน้าที่ที่ผู้ตามต้องกระทำอยู่แล้ว (ลก. 17:10)

- ผู้ที่ใช้เขาไป กับ ทูต (ยน. 13:16) "ทูตจะเป็นใหญ่กว่าผู้ที่ใช้เขาไปก็หา มิได้" พระเยซูตรัสกับสาวกหลังจากล้างเท้าพวกเขา โดยพระองค์สอนให้เขาล้างเท้ากันและกัน ตามที่พระองค์กระทำเป็นแบบอย่าง พระเยซูส่งอัครทูตออกไปสั่งสอน (มธ. 10:5-15; มก. 6:7-13; ลก. 9: 1-6, ลก. 10:1-12) ซึ่งพระเยซูเป็นผู้นำที่กระทำตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้ตาม อบรมพวกเขา ก่อนที่จะส่งไปเป็นตัวแทนกระทำตามแบบอย่างของพระองค์

- เจ้าบ้าน กับ ลูกบ้าน (มธ. 10:25) พระเยซูตรัสว่า "ถ้าเขาเรียกเจ้าบ้านว่าเบเอลเซบูล เขาจะเรียกลูกบ้านของเขามากยิ่งขึ้นสักเท่าใด" ข้อความนี้พระเยซูตรัสต่อดังนี้ คำเปรียบเรื่อง ศิษย์กับครู และ ทาสกับนาย (มธ. 10:24-25) พระเยซูโดนคัดค้านว่าไม่มีสิริ และ ทำหมายสำคัญโดยใช้อำนาจของผี (มธ. 12:23; มก. 3:22; ลก. 11:15) จึงตรัสเปรียบตนเองในฐานะผู้นำซึ่งมีผู้ตามอยู่ใต้การดูแลปกครอง เพื่อเตือนสาวกว่าย่อมโดนข่มเหงมากยิ่งขึ้นกว่าพระองค์

- ผู้เลี้ยงแกะ กับ แกะ พระเยซูเรียกสาวกและประชาชนว่า "ฝูงแกะ" (มธ. 10:16, มธ. 26:31; มก. 14:27, ลก. 12:32, ยน. 10:11-16) พระเยซูทรงอธิบายความสัมพันธ์ขณะสอนฝูงชนไว้สรุปได้ว่า ผู้เลี้ยงแกะ คือ ผู้นำที่รู้จักผู้ตาม เป็นผู้ที่ดูแล ปกป้อง จนกระทั่งยอมสละชีวิตเพื่อผู้ตามของเขา ส่วน แกะ คือ ผู้ตามย่อมรู้จักและฟังเสียงผู้นำของตน

- เกาหลง กับ แขนง (มธ. 15:1-8) พระเยซูตรัสกับสาวกขณะรับประทานอาหารมื้อสุดท้าย เป็นการเปรียบเทียบว่าพระองค์เป็นเกาหลง สาวกเป็นแขนงงุ่นที่ติดอยู่กับเกา และพระเจ้าเป็นผู้ดูแลรักษา ผู้ตามจึงต้องพึ่งพาผู้นำ ถ้าผู้ตาม (แขนง) แยกจากผู้นำ (เกาหลง) แล้ว ผู้ตามก็จะประสบความสำเร็จ (เกิดผล) ไม่ได้ และแขนงที่ไม่ออกผลนั้นพระเจ้าก็จะตัดทิ้ง ต้องเหี่ยวแห้งและถูกเก็บเอาไปเผาไฟ

- เจ้าป่าว กับ เพื่อนเจ้าป่าว (มธ. 9:15; มก. 2:19; ลก. 5:34-35) เมื่อคนมาทูลถามพระเยซูเรื่องศิษย์ของยอห์นและฟาริสีอดอาหารแต่ศิษย์ของพระองค์ไม่ถืออด พระองค์จึงตรัสว่า "ท่านจะให้สหายของเจ้าป่าวอดอาหาร เมื่อเจ้าป่าวยังอยู่กับเขากระนั้นหรือ แต่จะมีวันหนึ่งเมื่อเจ้าป่าวจะต้องจากสหายไป ในวันนั้นสหายจะถืออดอาหาร" (ลก. 34-35) หมายถึงความสัมพันธ์ที่เต็มไปด้วยความชื่นชมยินดีเมื่อผู้นำและผู้ตามยังอยู่ด้วยกัน แต่เมื่อผู้นำจากไปแล้วผู้ตามจึงเศร้าโศกและแสดงความเศร้าผ่านการอดอาหาร

- มิตรสหาย (ลก. 12:4, มธ. 26:50) พระเยซูเรียกสาวกของพระองค์ว่าเพื่อน โดยกล่าวว่า "ถ้าท่านทั้งหลายประพฤติตามที่เราสั่งท่าน ท่านก็จะเป็นมิตรสหายของเรา เราจะไม่เรียกท่านทั้งหลายว่าป่าวอีก เพราะป่าวไม่ทราบว่าจะทำอะไร แต่เราเรียกท่านว่ามิตรสหาย เพราะว่าทุกสิ่งที่เราได้ยื่นจากพระบิดาของเรา เราได้สำแดงแก่ท่านแล้ว" (ยน. 15:14-15) หมายความว่า ถ้าสาวกปฏิบัติตนตามที่พระเยซูสั่ง คือ "จงรักกันและกัน" (ยน. 15:17) พวกเขาก็เป็นเพื่อนของพระองค์ ซึ่งความรักระหว่างเพื่อนของพระเยซูคือยอมตายเพื่อเพื่อนได้ (ยน. 15:13)

(4) ขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ (Sign of Leitura) พระเยซูสื่อสารภาวะผู้นำของพระองค์ผ่านการใช้ภาษาเชิงสัญลักษณ์ ที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรม คือ ทรงสอนบทสวดภาวนา (ลก. 11:2-4)

"เมื่ออธิษฐาน จงว่า 'ข้าแต่พระบิดา ขอให้พระนามของพระองค์เป็นที่เคารพสักการะ ขอให้แผ่นดินของพระองค์มาตั้งอยู่ ขอทรงโปรดประทานอาหารประจำวันแก่ข้าพระองค์ทั้งหลายทุกๆ วัน ขอทรงโปรดยกบาปผิดของข้าพระองค์ทั้งหลาย ด้วยว่าข้าพระองค์ยกความผิดของทุกคนที่ทำผิดต่อข้าพระองค์นั้น ขออย่าทรงนำข้าพระองค์เข้าไปในการทดลอง'"

อวัจนภาษา แบ่งเป็นสองส่วนคือ การใช้ Appeal ของอริสโตเติลและการใช้สัญลักษณ์

ส่วนที่ 1 การใช้ Appeal ของอริสโตเติล กลยุทธ์เด่นด้านอวัจนภาษาที่พระเยซูทรงเลือกใช้เพื่อโน้มน้าวใจ ส่วนใหญ่เป็นการโน้มน้าวใจด้วยจิตวิทยา โดยทำให้ผู้รับสารอยู่ในสภาวะอารมณ์ที่เหมาะสมในการสื่อสาร (Pathos) ตัวอย่างเช่น

การมองไปรอบๆ ก่อนจะเทศน์สอน ซึ่งบ.สันติสุข (2005: 30) กล่าวว่าเป็นการเตรียมจิตใจคนให้พร้อมที่จะฟังคำสอนที่ไม่ซ้ำแบบใครและไม่มีใครคาดคิดมาก่อน "พระเยซูเจ้าทอดพระเนตรโดยรอบ แล้วตรัสกับบรรดาศิษย์ว่า 'ยากจริงหนอที่คนมั่งมีจะเข้าสู่พระอาณาจักรของพระเจ้า อูฐจะลอดรูเข็มยิ่งง่ายกว่าคนมั่งมีเข้าสู่พระอาณาจักรของพระเจ้า' " (มก. 10:23-25)

การสัมผัส พระเยซูสัมผัสกับคนที่ต่ำต้อยในสังคม เช่น คนป่วย คนบาป หรือเด็กๆ โดยไม่สนใจข้อห้ามเรื่องมลทินทางศาสนา แสดงถึงความรักและเมตตาและการยอมรับพวกเขาเป็นกลยุทธ์ที่สร้างการยอมรับให้กับบรรดากลุ่มชนชั้นล่าง

การลงมือปฏิบัติก่อนจะเทศน์สอน เช่น ขณะรับประทานอาหารเย็น พระเยซูทรงถอดฉลองพระองค์ออกวางไว้ เอาผ้าเช็ดตัวมาคาดเอว เท้าลงในอ่าง ทรงเอาน้ำล้างเท้าของสาวกและเช็ดด้วยผ้าที่ทรงคาดเอว เมื่อล้างเท้าครบทุกคนแล้วก็ทรงฉลองพระองค์ ประทับลงและตรัสว่า "ท่านทั้งหลายเรียกเราว่าพระอาจารย์และองค์พระผู้เป็นเจ้า ท่านเรียกถูกแล้ว เพราะเราเป็นเช่นนั้น ฉะนั้นถ้าเราผู้เป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าและพระอาจารย์ของท่านได้ล้างเท้าของพวกท่าน พวกท่านก็ควรจะล้างเท้าของกันและกันด้วย เพราะว่าเราได้วางแบบแก่ท่านแล้ว เพื่อให้ท่านทำเหมือนดังที่เราได้กระทำแก่ท่านด้วย" (ยน. 13:13-15) การลงมือปฏิบัติให้เห็นจริงก่อนจะตรัสสอนจึงช่วยจูงใจให้ผู้รับสารยอมรับและปฏิบัติตาม

การใช้ความเงียบ เช่น ครั้งหนึ่งขณะที่พระเยซูกำลังเทศน์สอนประชาชนในบริเวณพระวิหาร พวกฟาริสีและธรรมาจารย์พาผู้หญิงคนหนึ่งที่ถูกจับฐานล่วงประเวณีมาให้พระเยซูตัดสินเพื่อหาเหตุฟ้องพระองค์ พระเยซูทรงโน้มพระกายลงเอานิ้วพระหัตถ์เขียนที่ดิน เมื่อพวกเขาขู่ถามอยู่เรื่อยๆ พระองค์ก็ลุกขึ้นตรัสว่า "ผู้ใดในพวกท่านที่ไม่มีผิด ก็ให้ผู้นั้นเอาหินขว้างเขาก่อน" (ยน. 8: 7) แล้วพระองค์ก็ทรงโน้มพระกายลงเอานิ้วพระหัตถ์เขียนที่ดินอีก พระเยซูใช้ความเงียบปล่อยให้ผู้รับสารได้คิดพิจารณาถึงสิ่งที่พระองค์ตรัส ซึ่งพระวรสารก็บันทึกว่า "เมื่อเขาทั้งหลายได้ยินดังนั้น เขาทั้งหลายจึงออกไปทีละคนๆ เริ่มจากคนเฒ่าคนแก่ เหลือแต่พระเยซูตามลำพังกับหญิงคนนั้น" (ยน. 8:9)

ส่วนที่ 2 การใช้สัญญาณที่เป็นอวัจนภาษา เป็นอีกกลยุทธ์ที่พระเยซูเลือกใช้เพื่อสร้างการยอมรับ การใช้อวัจนภาษาเพื่อสร้างการยอมรับของพระเยซูทั้ง 4 ประการตามที่ บาทหลวง Emilio Alberich และบาทหลวง Jerome Vallabaraj (2004: 39) ได้กล่าวไว้ว่าพระเยซูสื่อสารเพื่อแสดงให้เห็นถึงอาณาจักรของพระเจ้าที่ปรากฏในโลกผ่านเครื่องหมายสี่ประการ ได้แก่

(1) ภารกิจรักและรับใช้ (Sign of Diakonia) อาณาจักรของพระเจ้ารับรู้ได้ผ่านการแสดงความรักและรับใช้ ซึ่งภารกิจนี้เป็นพยานในการประกาศเรื่องอาณาจักรของพระเจ้า จากการศึกษาพระวรสารพบว่า ภารกิจรักและรับใช้ของพระเยซูทำให้พระองค์เป็นผู้นำที่แตกต่างจากผู้นำคนอื่น ๆ พระเยซูไม่เพียงแค่สอนเท่านั้น แต่พระองค์ลงมือปฏิบัติภารกิจรักและรับใช้ทุกคนอยู่เสมอ เช่น ช่วยเหลือผู้ที่ลำบาก (มก. 6:53-56, ลก. 8:10-11) เลี้ยงอาหารผู้ที่หิวโหย (มธ. 14:13-21, มก. 8:1-10) จัดการกับคนที่เอาโรคเอาเปรียบผู้อื่น (มธ. 21:12-13, ยน. 2:14-15) และยอมตายบนไม้กางเขน (มก. 15: 33-41; ลก. 23:44-49) ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องความรักที่ยอมสละชีวิตเพื่อเพื่อนมนุษย์ เป็นต้น ภารกิจรักและรับใช้จึงเป็นสัญญาณแสดงถึงภาวะผู้นำของพระเยซู โดยพระองค์กระทำวิสัยทัศน์ในการรักพระเจ้าและเพื่อนมนุษย์ให้เห็นเป็นรูปธรรม พร้อมกับกระตุ้นให้ผู้รับสารปฏิบัติตามด้วย “จงกระทำอย่างนั้นแล้วจะได้ชีวิต” (ลก. 10:28) “ท่านจงไปทำเหมือนอย่างนั้นเถิด” (ลก. 10:37) “มิใช่ทุกคนที่เรียกเราว่า ‘พระองค์เจ้าข้า พระองค์เจ้าข้า’ จะได้เข้าไปในแผ่นดินสวรรค์ แต่ผู้ที่ปฏิบัติตามพระทัยพระบิดาของเราผู้ทรงสถิตในสวรรค์จึงจะเข้าได้” (มธ. 8:21)

(2) ชุมชนซึ่งคนมารวมตัวกันและมีความสัมพันธ์อันพี่น้อง (Sign of Koinonia) พระเยซูสื่อสารถึงอาณาจักรของพระเจ้าโดยการต้อนรับทุกคนที่มาหาพระองค์ด้วยความเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นคนบาปอย่างเช่นโสเภณีหรือคนเก็บภาษี พระเยซูมอบความเป็นพี่น้องให้กับทุกคน ทุกเวลา ทรงร่วมรับประทานอาหารกับคนกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มผู้นำทางสังคมอย่างพวกฟาริสี (ลก. 7:36, 14:1-24) ประชาชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนจนและคนต่ำต้อย (มธ. 15:32-39, มก. 6:30-44) รวมทั้งคนบาปเช่นคนเก็บภาษีด้วย (ลก. 5: 27-32, ลก. 19:1-10) การร่วมรับประทานอาหารเป็นการแสดงถึงมิตรภาพที่ดีต่อกัน พระเยซูทรงรับประทานอาหารกับสาวกเสมอๆ โดยเฉพาะอาหารมื้อสำคัญอย่างมื้ออาหารค่ำเพื่อเฉลิมฉลองเทศกาลปัสกา (มธ. 26:20; มก. 14:17; ลก. 22:14; ยน. 13:2)

สัญญาะผ่านการรวมตัวกันของกลุ่มคนที่รักกันฉันพี่น้อง ทำให้พระเยซูเป็นผู้นำที่แตกต่าง ซึ่งพระองค์ทรงสั่งให้สาวกปฏิบัติตามด้วย "เราให้บัญญัติใหม่ไว้แก่เจ้าทั้งหลาย คือให้เจ้ารักซึ่งกันและกัน เราชักเจ้าทั้งหลายมาแล้วอย่างไรเจ้าจงรักกันและกันด้วยอย่างนั้น ถ้าเจ้าทั้งหลายรักกันและกัน ดังนี้แหละคนทั้งปวงก็จะรู้ว่าเจ้าทั้งหลายเป็นสาวกของเรา" (ยน. 13:34-35) "ท่านทั้งหลายจงมีเกลือกในตัวและจงอยู่สงบสุข สามัคคีซึ่งกันและกัน" (มก. 9:50)

3. การประกาศพระวาจา (Sign of Martyria) เป็นการประกาศถึงอาณาจักรของพระเจ้าและแนวทางปฏิบัติเพื่อไปสู่อาณาจักรของพระเจ้า ด้วยอวัจนภาษาคือภารกิจรักและรับใช้ นอกจากนี้ยังมีการประกาศด้วยสัญญาะที่เป็นอวัจนภาษาด้วย

สัญญาะแสดงถึงคุณสมบัติของพระเยซูในฐานะผู้นำ ได้แก่

- การดำเนินนำหน้าสาวก "เมื่อกำลังเดินทางจะขึ้นไปยังกรุงเยรูซาเล็ม พระเยซูก็เสด็จนำหน้าเขา ฝ่ายเหล่าสาวกก็พากันคิดประหลาดใจ และคนที่เดินมาข้างหลังก็หวาดกลัว" (มก. 10:32) การเสด็จกรุงเยรูซาเล็มครั้งนี้เป็นช่วงที่การต่อต้านพระเยซูมีอย่างรุนแรง ซึ่งศัตรูก็วางแผนปองร้ายพระองค์ พระเยซูทรงทราบว่าจะถูกจับและประหาร แต่พระองค์ก็แสดงความกล้าเสี่ยงและมุ่งมั่นจะทำภารกิจตามเป้าหมายให้สำเร็จ

- การทรงชี้ลาเสด็จเข้ากรุงเยรูซาเล็ม (มธ. 21:1-11; มก. 11:1-11; ลก. 19:28-40; ยน. 12:12-19) ตามที่มีทิวและยอห์นยกคำของผู้เผยพระวจนะว่า "จงบอกชาวศิโยนว่า กษัตริย์ของท่านเสด็จมาหาท่าน โดยพระหัตถ์อ่อนสุภาพ ทรงลา ทรงลูกลา" (มธ. 21:5) "ธิดาแห่งศิโยนเอ๋ย อย่ากลัวเลย จงดู กษัตริย์ของเธอทรงลูกลาเสด็จมา" (ยน. 12:15) แสดงให้เห็นว่าพระเยซูเป็นผู้นำแบบสุภาพต่อมตคน มาอย่างสันติ มิใช่ทรงม้าศึกอย่างกษัตริย์ทั่วไป

- การล้างเท้าสาวก (ยน. 13: 1-20) ระหว่างรับประทานอาหารมื้อสุดท้าย พระเยซูทรงปฏิบัติหน้าที่ของทาสโดยการล้างเท้าสาวกทุกคนเพื่อสอนถึงแบบฉบับของผู้นำที่ต่อมตคนรับใช้ผู้อื่นด้วยความรัก ดังที่พระองค์ตรัสสอนสาวกอยู่เสมอ (มธ. 20:25-28; มก. 10:42-45; ลก. 22:24-27, มธ. 23:11-12)

- การหักขนมปังแจกสาวก (มธ. 14:19; มก. 6:41; ลก. 9:16; ยน. 6:11, มธ. 15:36; มก. 8:6, มธ. 26:26; มก. 14:22; ลก. 22:19) พระวรสารบันทึกการหักขนมปังของพระเยซูไว้ 3 เหตุการณ์คือ การเลี้ยงคน 5,000 คน การเลี้ยงคน 4,000 คน และในการรับประทานอาหารมื้อสุดท้ายกับสาวก เป็นสัญญาณแสดงถึงคุณสมบัติความเป็นผู้นำที่จะเสียสละแบ่งปันสิ่งที่ตนเองมีเพื่อสาวก นอกจากนี้ การที่พระเยซูให้ความหมาย "ขนมปัง" ว่าเป็นสัญญาณของ "พระกาย" พระองค์นั้น การหักขนมปังให้กับผู้อื่นได้รับประทานก็ตีความได้ว่าพระองค์เป็นผู้นำที่เสียสละตนเองเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทำให้ให้เขาสามารถดำรงชีวิตได้ต่อไป

- การยอมสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน (มธ. 27:45-56; มก. 15:33-41; ลก. 23:44-49; ยน. 19:28-30) พระองค์ตรัสกับฝูงชนว่า "เราสละชีวิตด้วยใจสมัครของเราเอง" (ยน. 10:18) และตรัสแก่สาวกว่า "ไม่มีผู้ใดมีความรักที่ยิ่งใหญ่กว่านี้ คือการที่ผู้หนึ่งผู้ใดจะสละชีวิตของตนเพื่อมิตรสหายของตน" (ยน. 15:13) การสละชีวิตของพระองค์แสดงถึงคุณสมบัติของผู้นำที่รักและทุ่มเทต่อผู้ตาม โดยมองว่าผู้ตามเป็นเพื่อนที่ผู้นำยินดีสละชีวิตเพื่อพวกเขาได้

(4) ขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ (Sign of Leiturgia) พระเยซูสื่อสารภาวะผู้นำผ่านสัญญาณที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมที่เป็นอวัจนภาษา คือ การตั้งพิธีศีลมหาสนิท (มธ. 26: 26-29; มก. 14:22-26; ลก. 22: 15-20) พระเยซูเลือกขนมปังในชีวิตประจำวัน คือการรับประทานอาหารมาตั้งเป็นพิธีกรรมซึ่งเป็นสัญญาณของกลุ่ม ให้พวกเขากระทำการเพื่อระลึกถึงพระองค์ โดยใช้ขนมปังและเหล้าองุ่นซึ่งเป็นส่วนประกอบของมื้ออาหารโดยทั่วไป (ยอห์น เอ. มาร์ติน, 1998) เป็นสัญญาณแทนพระกายและพระโลหิตของพระองค์ ซึ่งมีความหมายเป็นพันธสัญญาใหม่เพื่อยกบาปของมนุษย์ พิธีนี้เป็นสัญญาณที่ทำให้สาวกจำพระเยซูได้เมื่อทรงคืนพระชนม์ (ลก. 24:30-31, 35) ซึ่งบทภาวนาที่พระเยซูสอนรวมทั้งพิธีศีลมหาสนิทได้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ของชาวคริสต์ที่เป็นเสมือนงานเลี้ยงของพระเจ้า

4. การวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม

เป็นอีกกลยุทธ์ในการสื่อสารเพื่อสร้างการยอมรับจากผู้ตามของพระเยซู ร่วมกับ การวิเคราะห์ตนเอง การวิเคราะห์ผู้รับสาร และการเลือกสารและภาษา ในการวิเคราะห์ สถานการณ์และสภาพแวดล้อมผู้สื่อสารจะต้องคำนึงถึงเวลา สถานที่ และช่วงเวลาในการสื่อสาร ในเรื่องเวลาและช่วงเวลาในการสื่อสาร พระเยซูใช้กลยุทธ์หลักในการให้ความสำคัญกับทุกคนและ สื่อสารทันทีในช่วงเวลาที่ผู้สื่อสารต้องการ ไม่ว่าจะเป็นเข้ามิด ตอนกลางคืน ระหว่างรับประทานอาหาร หรือในขณะที่เดินทาง เป็นต้น

ในพระวรสารปรากฏคำตรัสของพระเยซูซึ่งแสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงพิจารณา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมในเรื่องเวลา เช่น พระองค์ตรัสกับมารดาว่า "เวลาของข้าพเจ้ายังไม่ถึง" (ยน. 2:4) เมื่อมารดาบอกพระเยซูขณะร่วมในงานเลี้ยงแต่งงานว่าเหล้าอ่อนหมด และใน ระหว่างอาหารค่ำมื้อสุดท้าย นักบุญยอห์นเขียนว่า "พระเยซูทรงทราบว่ ถึงเวลาแล้วที่พระองค์จะ ทรงจากโลกนี้ไปหาพระบิดา" (ยน. 13:1) ซึ่งพระเยซูก็ตรัสเตือนประชาชนให้สังเกตเครื่องหมาย แห่งกาลเวลาด้วย "เจ้าทั้งหลายรู้จักวิจัยความเป็นไปของแผ่นดินและท้องฟ้า แต่เหตุไฉนพวกเจ้า วิจัยความเป็นไปของยุคนี้ไม่ได้" (ลก. 13:56) จึงแสดงให้เห็นว่าพระเยซูพิจารณาเรื่องเวลาในการ สื่อสารอยู่เสมอ

สำหรับสถานที่ในการสื่อสาร พระเยซูสื่อสารตามสถานที่ต่างๆ อย่างหลายหลาย เพื่อเข้าถึงผู้รับสารกลุ่มต่างๆ เช่น ในธรรมศาลาที่ซึ่งเป็นโรงเรียนและศูนย์กลางของชุมชนที่คนจะ ไปรวมตัวกันประกอบศาสนกิจ ในบริเวณทุ่งนา บนภูเขา ที่ชายทะเลสาบ ตามถนน เป็นต้น เพื่อ เข้าถึงผู้รับสารส่วนใหญ่ในสังคมปาเลสไตน์สมัยพระเยซูก็คือกลุ่มชนชั้นล่างที่ถูกขับออกจากสังคม และชาวต่างชาติ แสดงถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อเข้าถึงคนทุกกลุ่ม และทำให้ผู้คน สามารถเข้าหาพระเยซูได้อย่างอิสระอีกด้วย ในขณะที่เมื่อพระเยซูจะสื่อสารกับผู้รับสารกลุ่มเล็ก อย่างสาวก พระเยซูจะสื่อสารในบ้านเพื่อสอนบทเรียนที่สำคัญเฉพาะกับพวกเขา

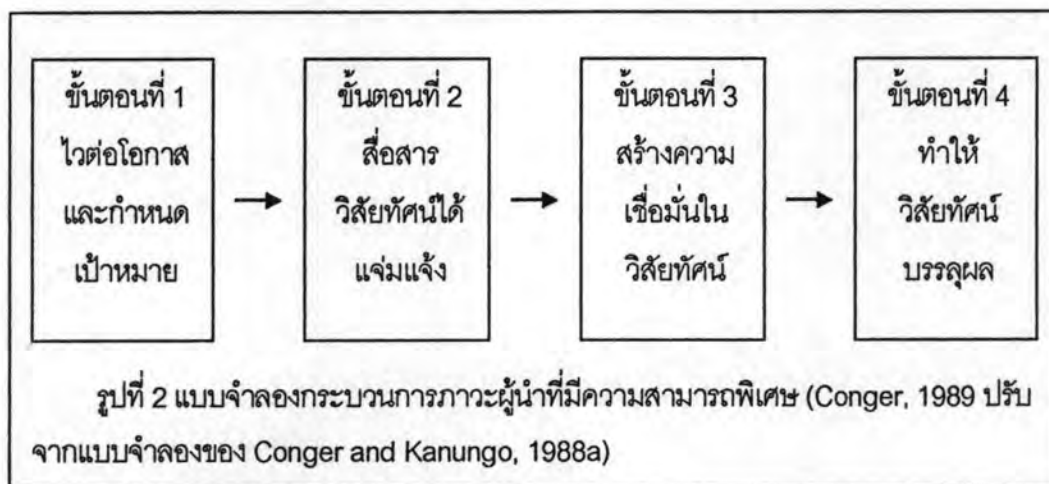
การสื่อสารของพระเยซูจะปรับไปตามสภาพแวดล้อม แสดงถึงการวิเคราะห์ สถานะที่สำหรับใช้ในการสื่อสาร อาทิเช่น "ครั้นทอดพระเนตรเห็นคนมากดังนั้น พระองค์ก็เสด็จขึ้น ไปบนภูเขาและเมื่อประทับแล้ว เหล่าสาวกของพระองค์มาเฝ้าพระองค์ แล้วพระองค์จึงตรัสสอน เขาว่า" (มธ. 5:1-2) "ประชาชนเป็นอันมากพากันมาหาพระองค์ เหตุฉะนั้นพระองค์จึงได้เสด็จลง ไปประทับในเรือที่ทะเล และประชาชนอยู่บนฝั่ง พระองค์จึงตรัสสั่งสอนเขาหลายประการเป็น คำอุปมา" (มก. 4: 1-2) เป็นต้น เป็นการให้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมเพื่อสื่อสารอย่างมี

ประสิทธิภาพมากที่สุด กล่าวคือ เสียงสะท้อนบนภูเขาและลมจากทะเลที่พัดเข้าสู่ฝั่งจะช่วยให้ผู้รับสารซึ่งมีจำนวนมากได้ยินเสียงของพระเยซูอย่างทั่วถึง

สรุปได้ว่าพระเยซูทรงใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการสื่อสาร ได้แก่ การวิเคราะห์ตนเอง การวิเคราะห์ผู้รับสาร การเลือกสารและภาษา และการวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างการยอมรับจากผู้รับสารของพระองค์ นำไปสู่ภาวะผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งจะอธิบายขั้นตอนต่างๆ ที่นำไปสู่ภาวะผู้นำที่มีความสามารถพิเศษของพระเยซูในลำดับต่อไป

ขั้นตอนที่นำไปสู่ภาวะผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ (Charisma)

จากการศึกษาการสื่อสารของพระเยซูที่ปรากฏในพระวรสารทั้งสี่เล่มพบมิติด้านพฤติกรรมสื่อสารซึ่งเชื่อมโยงไปสู่ภาวะผู้นำของพระเยซูคล้ายคลึงกับแบบจำลองกระบวนการภาวะผู้นำที่มีความสามารถพิเศษของ Conger (1989)

ขั้นตอนที่ 1 ไวต่อโอกาสและกำหนดเป้าหมาย (Sensing Opportunity and Formulating a Vision) สังคมปาเลสไตน์ในสมัยนั้นไม่มีประกาศผู้เผยพระวจนะของพระเจ้ามาเป็นเวลานานประมาณ 400 ปี (John L. McLaughlin, 2001) ชาวยิวต่างรอดอยพระเมสสิยาห์ที่พระเจ้าสัญญาว่าจะประทานให้ เมื่อยอห์นออกเทศนาให้คนกลับใจและให้บังเกิดมาแก่ประชาชนเพื่อเป็นเครื่องหมายแห่งการสำนึกบาปและกลับใจมาหาพระเจ้า ชาวยิวจำนวนมากไปหายอห์นรวมทั้งบรรดาผู้นำทางศาสนาที่ไปถามยอห์นว่าเขาใช่พระเมสสิยาห์หรือไม่ ยอห์นได้ปฏิเสธโดยกล่าวว่าตนเป็นผู้เตรียมทางเท่านั้น พระเยซูไปรับบังเกิดมาจากยอห์นและเขาก็เป็นพยานให้กับพระองค์ จากนั้นพระเยซูเริ่มออกเดินทางไปตามเมืองต่างๆ ทั่วแคว้นกาลิลี เพื่อประกาศแก่

ประชาชนว่า "เวลากำหนดมาถึงแล้ว และแผ่นดินของพระเจ้าก็มาใกล้แล้ว จงกลับใจเสียใหม่ และเชื่อข่าวประเสริฐเถิด" (มก. 1:15)

เมื่อภารกิจของพระเยซูเริ่มดำเนินไป พระองค์เสด็จไปยังที่ต่างๆ และทรงใช้โอกาสขณะกำลังเดินทางไปประกาศหรือกำลังสอนเรียกคนให้มาเป็นสาวกของพระองค์ เช่น ขณะสอนประชาชนบนเรือของเปโตร พระองค์เรียกให้เขาหย่อนอวนลงจับปลาต่างๆ ที่เขาเพิ่งจับปลาตลอดคืนและไม่ได้ปลาเลย แต่เปโตรก็ทำตามและจับปลาได้เป็นอันมาก พระเยซูเรียกให้เขาติดตามพระองค์และกำหนดเป้าหมายว่า "ตั้งแต่นี้ไปท่านจะเป็นผู้จับคน" (ลก. 5:1-10) การสื่อสารของพระองค์กับสาวกพวกแรกแสดงให้เห็นว่าพระเยซูกำหนดวิสัยทัศน์ไว้อย่างชัดเจน "ให้เราทั้งหลายไปในตำบลบ้านใกล้เคียง เพื่อเราจะได้ประกาศที่นั่นด้วย ที่เรามากก็เพื่อการนั่นเอง" (มก. 1:38) แสดงถึงเป้าหมายของพระองค์ในการประกาศต่อทุกคนในสังคม

ความไวต่อโอกาสของพระเยซูปรากฏให้เห็นอีกหลายครั้งในพระวรสาร พระเยซูเข้าไปสื่อสารกับทุกคนในเวลาที่เหมาะสม โดยเฉพาะคนที่กำลังประสบความทุกข์ พระองค์มักจะปลอบใจและให้กำลังใจคู่สื่อสารดังที่ได้กล่าวไปแล้ว นอกจากพระเยซูจะเข้าไปสื่อสารกับผู้คนเมื่อมีโอกาสแล้ว มีหลายครั้งที่พระเยซูใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นโอกาสในการสั่งสอนทั้งสาวกและประชาชน เช่น พระเยซูใช้เหตุการณ์ที่สาวกไม่สามารถรักษาเด็กที่ป่วยเป็นโรคลมบ้าหมูมาสอนสาวกเรื่องความเชื่อที่มั่นคง (มธ. 17:14-20) หรือการพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสในเหตุการณ์การถูกทดลองจากผู้นำทางสังคมมาชี้ให้ประชาชนเห็นโฉมหน้าอันแท้จริงของพวกเขา เช่น ตอนที่ฟาริสีและธรรมาจารย์ทูลถามเรื่องไม่ปฏิบัติตามคำสอนของบรรพบุรุษในการทำพิธีชำระก่อนเสวย (มธ. 15:1-9; มก. 7:1-13) พระเยซูกล่าวโต้ตอบและเรียกประชาชนมาสอนถึงสิ่งที่ทำให้เป็นมลทินอันแท้จริงซึ่งมาจากจิตใจมนุษย์ (มธ. 15:10-20; มก. 7:14-23) รวมทั้งเหตุการณ์ในบั้นปลายชีวิตของพระเยซู ที่พระองค์ทรงตั้งพระทัยแน่วแน่เสด็จเข้ากรุงเยรูซาเล็ม ยอมให้จับตรึงกางเขนและกลับฟื้นขึ้นมาจากความตาย ในช่วงเทศกาลปัสกาก็แสดงให้เห็นว่าพระเยซูไวต่อโอกาสและกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน ซึ่งบ็อบ ไบรเนอร์ (2549: 39) กล่าวว่า เป็นกลยุทธ์อันชาญฉลาดของพระเยซู เพราะในระหว่างเทศกาลปัสกา ชาวยิวจากทั่วสารทิศเดินทางมายังกรุงเยรูซาเล็ม ดังนั้นพวกเขาจึงเป็นพยานถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับพระเยซู

โดยสรุปแล้วมิติด้านพฤติกรรมการสื่อสารของพระเยซูในขั้นตอนแรก คือ ไวต่อโอกาสและกำหนดเป้าหมาย พบว่าพระเยซูได้ประเมินสถานการณ์ ข้อจำกัดต่างๆ ความต้องการของบุคคลแวดล้อม และมองเห็นโอกาสที่เหมาะสมในการสื่อสารวิสัยทัศน์ ซึ่งนำไปสู่ขั้นตอนที่ 2 ตามแบบจำลอง

ขั้นตอนที่สอง สื่อสารวิสัยทัศน์ได้อย่างแจ่มแจ้ง (Articulating the Vision)
 พระเยซูสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนด้วยการประกาศตั้งแต่เริ่มภารกิจของพระองค์ ชาวสารที่พระองค์ประกาศคือเรื่อง อาณาจักรของพระเจ้าและแนวทางปฏิบัติเพื่อไปสู่อาณาจักรของพระเจ้า พระเยซูตรัสว่า "แผ่นดินของพระเจ้าอยู่ท่ามกลางท่านทั้งหลาย" (ลก. 17:21) และเสนออาณาจักรของพระเจ้าในโลกนี้ นั่นคือสังคมที่คนอยู่ร่วมกันด้วยความรักโดยมีรากฐานมาจากธรรมเนียมปฏิบัติข้อที่สำคัญที่สุด นั่นคือ "จงรักพระองค์ผู้เป็นพระเจ้าของเจ้า ด้วยสุดใจสุดจิตของเจ้า และด้วยสิ้นสุดความคิดของเจ้า และ จงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง" (มธ. 22:37,39) ซึ่งพระเยซูใช้วาทะหลายหลายรูปแบบในการสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน ได้แก่ การประกาศ การตั้งคำถามเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ การใช้คำอุปมาหรือเรื่องเล่า การยกตัวอย่างที่หลากหลาย การนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสาร การกล่าวคำทำนายหรือพยากรณ์ การกล่าวคำตำหนิ และการใช้ภาษาและคำที่เหมาะสม ร่วมกับการใช้สื่อวัตถุในการสื่อสาร อาทิ นก เด็ก และเหรียญเงิน เป็นต้น มาประกอบสื่อสารวิสัยทัศน์ของพระองค์

นอกจากนี้พระเยซูยังเป็นผู้ดำเนินการประจบภารกิจรักและรับใช้ต่อคนในสังคม นั่นคือการเทศน์สอนประชาชน การรักษาโรค การขับผีซึ่งชาวยิวในสมัยนั้นเชื่อว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้คนเจ็บป่วยทั้งทางร่างกายและจิตใจ การเรียกคนตายให้กลับมีชีวิต การเลี้ยงอาหารผู้หิวโหย เป็นต้น ซึ่งพระวรสารบันทึกว่าพระเยซูกระทำภารกิจรักและรับใช้เพราะพระองค์เมตตาสงสารประชาชน (ลก.7:13, มธ.14:14) ภารกิจรักและรับใช้ของพระเยซูจึงเป็นการสื่อสารวิสัยทัศน์ได้อย่างแจ่มแจ้ง เป็นสัญญาณซึ่งแสดงถึงอาณาจักรของพระเจ้าที่ปรากฏในโลกและแสดงถึงภาวะผู้นำของพระเยซูด้วย กล่าวได้ว่าเป็นพฤติกรรมในขั้นตอนที่ 3 สร้างความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ (Building Trust in the Vision) และขั้นตอนที่ 4 ทำให้วิสัยทัศน์บรรลุผล (Achieving the Vision) ในเวลาเดียวกัน เมื่อพิจารณาวาทะของพระเยซูที่บันทึกในพระวรสารพบว่าไม่มีถ้อยคำที่แสดงถึงความลังเลไม่แน่ใจ พระองค์มักจะกล่าวย้าให้คนมีความเชื่ออยู่เสมอ การประกาศด้วยความเชื่อมั่นร่วมกับการประจบภารกิจรักและรับใช้ของพระเยซูจึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์พร้อมกับทำให้วิสัยทัศน์บรรลุผล คือ พระเยซูปฏิบัติในสิ่งที่พระองค์สอนทำให้อาณาจักรของพระเจ้าปรากฏขึ้นบนโลก

พฤติกรรมสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างแจ่มแจ้ง การสร้างความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ และการทำให้วิสัยทัศน์บรรลุผลนั้น พระเยซูกระทำตั้งแต่ช่วงแรกของการประจบภารกิจ คำสอนที่ไม่เหมือนใครและภารกิจที่พระองค์กระทำ สร้างอิทธิพลต่อผู้รับสารทำให้บางคนที่พบเห็นเกิดความเชื่อมั่นในพระเยซูและวิสัยทัศน์ที่พระองค์ประกาศ (ยน. 2:11, 4:41) พระเยซูเริ่มเป็นที่รู้จัก

จึงมีผู้คนจากที่ต่างๆ เดินทางมาเพื่อฟังพระเยซูสอนและขอให้พระองค์ช่วยรักษาโรค ซึ่งภารกิจในการรักษาโรค ขับผี และเรียกคนตายให้ฟื้นนั้นเป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ของพระองค์ (ยน. 2:11, 4:41) ประชาชนยอมรับและเชื่อว่าพระเยซูเป็นประกาศกผู้เผยพระวจนะของพระเจ้า ยกเว้นประชาชนที่นาซาเร็ธเมืองที่พระเยซูอาศัยอยู่ พระเยซูจึงเสด็จไปประกอบภารกิจที่เมืองอื่น คำตรัสของพระเยซูบางเรื่อง เช่น กล่าวกับคนป่วยหรือคนบาปว่าบาปของเขาได้รับการอภัยแล้ว หรือกล่าวว่าพระองค์เป็นบุตรของพระเจ้าพระบิดา รวมทั้งการรักษาโรคในวันสะบาโตซึ่งเป็นการผิดกฎของยิว ทำให้ผู้นำทางสังคมและศาสนา คือ พวกฟาริสีและธรรมาจารย์คิดว่าพระองค์หมิ่นประมาทพระเจ้า พวกผู้นำทางสังคมจึงต่อต้านพระเยซูโดยวางอุบายหรือจ้องจับผิดพระองค์ พระเยซูประกอบภารกิจต่อไปท่ามกลางการยอมรับและการต่อต้าน ในการสอนพระองค์เปลี่ยนมาใช้อุปมามากขึ้น พร้อมกับใช้การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจให้คนเชื่อและยอมรับโดยใช้ ethos และ pathos รวมทั้งจุดมุ่งใจในสาร อาทิ จุดมุ่งใจโดยใช้ความกลัว จุดมุ่งใจโดยใช้รางวัล เป็นต้น ในการสื่อสารกับสาวกและประชาชน ซึ่งคำพูดและการกระทำที่สอดคล้องกันของพระเยซู รวมทั้งการทุ่มเทอุทิศตนในการทำตามวิสัยทัศน์จนไม่มีเวลาจะรับประทานอาหาร (มก. 3:20) เฆี่ยนหน้ากับการทำทนายและสถานการณ์ที่เสี่ยงภัยเพื่อสิ่งที่พระองค์เชื่อ (ลก. 6: 6-11, มธ. 21:16, มก. 9:14-16) ล้วนเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ของพระองค์ให้แก่เหล่าสาวก พวกเขาหันหน้าที้ออกไปประกาศอาณาจักรพระเจ้าและประกอบภารกิจรักและรับใช้ตามวิสัยทัศน์ของพระเยซู (มธ. 10:5-15; มก. 6: 7-13; ลก. 9: 1-6, ลก. 10:1-12) ในขณะที่เมื่อสื่อสารกับผู้ต่อต้านพระองค์ได้แก่ ผู้นำทางสังคมและศาสนา รวมทั้งประชาชนที่ไม่ยอมรับพระองค์ พระเยซูเน้นใช้ logos โดยเฉพาะการยกตัวอย่างเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ การยกพระคัมภีร์และธรรมบัญญัติ ยกความประพฤติของพวกเขาเอง พยานต่างๆ เช่น พระเจ้าและภารกิจที่พระเยซูกระทำเพื่อโน้มน้าวใจให้เขาเชื่อและยอมรับพระองค์ ในช่วงสุดท้ายของชีวิตพระเยซูเน้นการสื่อสารเพื่ออบรมอัครสาวก 12 คนเป็นพิเศษ ซึ่งสัญญาะทั้งสี่ประการที่พระเยซูใช้ในการสื่อสาร ได้แก่ ภารกิจรักและรับใช้ ชุมชนซึ่งคนมารวมตัวกันและมีความสัมพันธ์อันพี่น้อง การประกาศพระวาจา ร่วมกับขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ นั้นแสดงถึงภาวะผู้นำของพระเยซูและเป็นการประกาศวิสัยทัศน์เรื่องอาณาจักรของพระเจ้าที่ปรากฏในโลกอย่างชัดเจน เป็นการสร้างความเชื่อมั่นและทำให้วิสัยทัศน์บรรลุผลพร้อมกันด้วย ซึ่งพระเยซูเป็นผู้นำที่ชักชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามอยู่เสมอ "มิใช่ทุกคนที่เรียกเราว่า 'พระองค์เจ้าข้า พระองค์เจ้าข้า' จะได้เข้าไปในแผ่นดินสวรรค์ แต่ผู้ที่ปฏิบัติตามน้ำพระทัยพระบิดาของเรา ผู้ทรงสถิตในสวรรค์จึงจะเข้าได้" (มธ. 7:21)

จากขั้นตอนต่างๆ ทั้งสี่ขั้นตอนดังกล่าว แสดงถึงกระบวนการในการสื่อสารทั้งด้วยวจนภาษาและอวจนภาษาของพระเยซู ซึ่งนำไปสู่ภาวะผู้นำแบบไม่เป็นทางการในบริบทสังคมปาเลสไตน์ในอดีตเมื่อประมาณสองพันปีก่อน เมื่อวิเคราะห์การรับรู้ความเป็นผู้นำของพระเยซูในกลุ่มสาวกนั้น พระเยซูทรงเป็นผู้นำอย่างฉับพลันในสังคม แต่ทรงได้รับการเจิมหรือแต่งตั้งจากพระเจ้า โดยในการรับบัพติศมาของพระเยซู มีพระสุรเสียงและมีพระจิตของพระเจ้าดูจนกพิราบมาสถิตเหนือพระองค์ (มธ. 3:13-17; มก. 1:9-11; ลก. 3:21-22) พวกสาวกยอมรับพระเยซูจากสิ่งที่พระองค์กระทำก่อน ได้แก่ คำสอนและภารกิจซึ่งเป็นหมายสำคัญต่างๆ หลังจากนั้นพวกเขาจึงยอมรับพระองค์ในสิ่งที่เป็น โดยเชื่อว่าพระองค์ทรงเป็นพระบุตรพระเจ้าที่ลงมาบังเกิดในโลก เป็นเชื้อสายของกษัตริย์ตามที่มีบันทึกไว้ในพระคัมภีร์พระธรรมเก่า พระเยซูเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสารที่แสดงถึงคุณลักษณะพิเศษที่ไม่เหมือนใคร โดยใช้กลยุทธ์การวิเคราะห์ตนเอง กลยุทธ์การวิเคราะห์ผู้รับสาร กลยุทธ์การเลือกสารและภาษา ประกอบด้วยการใช้ Ethos Pathos และ Logos ร่วมกับการใช้ภาษาและคำที่เหมาะสม และการใช้สัญลักษณ์ และกลยุทธ์การวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อม มาสื่อสารเพื่อสร้างการยอมรับจากผู้รับสาร โดยภาพรวมรูปแบบการสื่อสารของพระองค์เป็นการสื่อสารสองทางโดยพระเยซูมักตั้งคำถามให้ผู้รับสารมีส่วนร่วมในการสนทนาเป็น Active listener ในด้านความสัมพันธ์ของพระองค์กับสาวกซึ่งสะท้อนผ่านการใช้สรรพนาม* ก็แสดงให้เห็นว่าไม่มีการแบ่งแยกหรือหลีกหนีห่างอำนาจ พระองค์มีสาวกคนสนิทคือเปโตร ยากอบ และยอห์น แต่พระองค์ก็ให้ความสำคัญกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และต้อนรับทุกคนที่มาหาพระองค์ พระเยซูทรงใช้ตัวตนของพระองค์ Ethos และความจริงหรือตรรกะ Logos เป็นหลักในการโน้มน้าวใจสาวก โดยทรงใช้อำนาจที่มาจากความเชื่อโยงความสัมพันธ์กับพระเจ้า พระบิดาอยู่เสมอ แม้พวกอัครทูตจะมีพฤติกรรมเป็นไปตามทฤษฎีของ House แต่ในยามคับขันตอนที่พระเยซูถูกจับ พวกสาวกทั้งหมดได้ละทิ้งพระองค์ไว้และพากันหนีไป หลังจากนั้นตามที่บันทึกในพระวรสาร พระเยซูกลับเป็นขึ้นมาตามที่พระองค์ตรัสไว้และมาปรากฏแก่สาวก ทำให้พวกเขาเชื่อในพระเยซูและอุทิศตนกระทำตามวิสัยทัศน์ของพระองค์ ในการประกาศข่าวดีเรื่องพระอาณาจักรของพระเจ้าต่อคนทุกชาติทุกภาษาตามที่พระเยซูมอบหมาย (มธ. 28:18-20, มก. 16:15-18) และบรรดาสาวกเลียนแบบวิธีการสื่อสารผ่านสัญลักษณ์ทั้งสี่ประการของพระเยซู ทำให้พระองค์เป็นที่รู้จักและกลายเป็นผู้นำกลุ่มคริสตชน ทั่วทุกมุมโลกมาจนถึงทุกวันนี้

* ดูรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้คำสรรพนามในการสื่อสารระหว่างพระเยซูกับผู้รับสารได้ในตารางที่ภาคผนวก หน้า 179-186

จุดที่น่าสังเกตก็คือเหตุใดพระเยซูซึ่งเป็นบุคคลที่มีชีวิตอยู่ในประเทศหนึ่งเมื่อราวสองพันปีก่อน สามารถเป็นผู้นำที่มีคนจากทั่วทุกมุมโลกยอมรับมาจนถึงปัจจุบัน ทฤษฎีที่สามารถอธิบายปรากฏการณ์นี้ได้คือทฤษฎีภาวะผู้นำที่มีความสามารถพิเศษของ Meindl (1990) นั่นคือ A Social Contagion Explanation of Charisma ซึ่งกล่าวถึงคุณลักษณะพิเศษด้วยการติดต่อทางสังคม กล่าวคือ การที่คนซึ่งไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงหรือไม่เคยพบกับผู้นำเลยสามารถรับรู้คุณลักษณะที่พิเศษของผู้นำนั้น เป็นอิทธิพลของกระบวนการโน้มน้าวผู้ตามด้วยตนเอง Meindl อธิบายว่ามนุษย์แต่ละคนมองตนเองในด้านดีและยินดีจะอุทิศตัวมุ่งมั่นทำในสิ่งที่ดีงาม แต่ยังไม่กล้าทำเพราะอายุที่จะถูกมองว่าสวนกระแสสังคม เมื่อมีวิกฤตการณ์ทางสังคมและเกิดผู้นำแบบฉับพลันซึ่งกระทำสิ่งที่สวนกระแสสังคมอย่างเปิดเผย จึงกระตุ้นให้คนกระทำตามและกลายเป็นกระบวนการติดต่อทางสังคมโดยมีแนวโน้มเริ่มจากคนชายขอบที่ไม่มีจุดยืนทางสังคมอย่างชัดเจน พวกเขาจะเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของผู้นำพร้อมกับกระทำสิ่งที่เป็สัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งสาวกของพระเยซูปฏิบัติความรักและเมตตาากิจต่อกันและกัน ตามบัญญัติแห่งความรักที่พระเยซูสอน "เรารักเจ้าทั้งหลายมาแล้วอย่างไร เจ้าจงรักกันและกันด้วยอย่างนั้น ถ้าเจ้าทั้งหลายรักกันและกัน ดังนี้แหละคนทั้งปวงก็จะรู้ว่าเจ้าทั้งหลายเป็นสาวกของเรา" (ยน. 13:34) สัญลักษณ์ทั้งสี่ คือ การกิจรักและรับใช้ การอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนด้วยความรักอันพี่น้อง การประกาศและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เป็นสัญลักษณ์ที่สาวกกระทำเลียนแบบอย่างพระเยซู ซึ่งคนอื่นมองว่าเป็นพฤติกรรมที่แปลกประหลาด แต่ก็มีคนที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามทำให้กระบวนการติดต่อหรือสัมผัสทางสังคมนี้แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้คนซึ่งไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับพระเยซูจึงสามารถรับรู้คุณลักษณะพิเศษและยอมรับพระองค์เป็นผู้นำ

อย่างไรก็ตาม แม้พระเยซูจะได้รับการยอมรับในฐานะผู้นำจากบรรดาสาวกและคนจำนวนหนึ่ง แต่จากการศึกษาพระวรสารพบว่าพระเยซูไม่ได้รับการยอมรับจากคนกลุ่มใหญ่ในสังคมปาเลสไตน์สมัยนั้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ซึ่งจะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์ที่ 2 : ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นผู้นำของพระเยซู

จากการศึกษาพระวรสารพบปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นผู้นำของพระเยซู 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยจากตัวผู้นำ ปัจจัยในผู้รับสาร และปัจจัยทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งจะกล่าวถึง ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ตามลำดับ

1 ปัจจัยจากตัวผู้นำเอง ประกอบด้วย ภูมิหลังของพระเยซู ลักษณะที่ปรากฏ ภายนอก บุคลิกหรืออุปนิสัย คุณ徳การณ์และการกระทำ รูปแบบการสื่อสาร และรูปแบบการเป็นผู้นำ ดังนี้

1.1 ภูมิหลังของพระเยซู (Background)

พระเยซูเป็นชาวยิวเกิดในครอบครัวชนชั้นกลางธรรมดา ประกอบอาชีพช่างไม้ อาศัยอยู่ในเมืองนาซาเร็ธ แคว้นกาลิลี จากคำพูดของชาวยิวที่บันทึกไว้ในพระวรสารว่า "คนนี้จะรู้พระธรรมได้อย่างไร ในเมื่อไม่เคยเรียนเลย" (ยอ. 7:15) จึงสันนิษฐานได้ว่าพระเยซูไม่เคยเป็นศิษย์ของอาจารย์คนไหน ภูมิหลังของพระเยซูส่วนใหญ่จะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำในเชิงลบ ยกเว้นเชื้อชาติของพระเยซูที่เป็นทั้งปัจจัยเชิงบวกและเชิงลบ กล่าวคือ พระเยซูได้รับการยอมรับในหมู่ชาวยิว แต่สำหรับชาวต่างชาติส่วนใหญ่ซึ่งชาวยิวจะไม่คบหาด้วย เช่น ชาวสะมาเรีย บางหมู่บ้านก็ไม่ต้อนรับพระองค์ (ลก. 9:53) พระเยซูจึงเสด็จเลยไปที่อื่น พระวรสารนักบุญยอห์น บันทึกการสื่อสารของพระเยซูกับหญิงชาวสะมาเรียคนหนึ่งที่พระองค์เดินทางผ่านไปทีบ่อน้ำ พระองค์เริ่มสนทนากับเธอโดยขอน้ำดื่มทำให้เธอแปลกใจ ในการสนทนาพระเยซูตรัสเรื่องส่วนตัวของเธอทั้งที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน (ยอ. 4:16-19) ทำให้เธอเชื่อว่าพระเยซูเป็นประกาศก และเมื่อสนทนาคำเนินต่อไปพระเยซูก็เปิดเผยว่าพระองค์เป็นพระเมสสิยาห์ เธอยอมรับพระเยซูจากการสนทนากับพระองค์และได้เป็นพยานให้คนในเมืองนั้นเชื่อในพระเยซูด้วย (ยอ. 4:28)

สำหรับภูมิหลังของพระเยซูที่กำเนิดในครอบครัวชนชั้นกลางธรรมดาที่ประกอบอาชีพช่างไม้ เป็นปัจจัยเชิงลบต่อคนที่รู้จักพระองค์และครอบครัวนั้นคือชาวนาซาเร็ธเมืองที่พระองค์อาศัยอยู่จึงไม่ยอมรับพระองค์ พระเยซูจึงตรัสว่า "ผู้เผยพระวจนะจะไม่ขาดความนับถือเว้นแต่ในเมืองของตน และในวงศ์วานของตน" (มธ. 13:47) ดังนั้นพระเยซูจึงไม่กระทำภารกิจที่นั่นมากนักและไปที่อื่น

ภูมิหลังด้านถิ่นที่อยู่ของพระเยซูเป็นปัจจัยเชิงลบที่ทำให้พระองค์ถูกดูถูก เพราะนาซาเร็ธเป็นเมืองที่มีคนหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ และเป็นที่ตั้งของกองทหารโรมันจึงถูกมองว่าประนีประนอมกับศัตรู นอกจากนี้แคว้นกาลิลียังเป็นบริเวณหมู่บ้านของคนยากจน คนบาป และ

คนต่างศาสนาด้วย ทำให้พระเยซูไม่ได้รับการยอมรับ เช่น นาธานาเอลที่ได้ยินว่าพระเยซูเป็นชาวนาซาเร็ธก็กล่าวว่า "สิ่งดีอันใดจะมาจากนาซาเร็ธได้หรือ" (ยน.1:46) แต่เมื่อเขาพบพระเยซูแล้วพระองค์ได้ตรัสเรื่องเกี่ยวกับตัวเขา (ยน. 1:47-49) ทำให้เขาเชื่อและติดตามพระองค์

ภูมิหลังทางด้านการศึกษาที่เป็นปัจจัยเชิงลบต่อภาวะผู้นำของพระเยซูที่ถูกคนวิพากษ์วิจารณ์ พระเยซูตรัสตอบว่า "คำสอนของเราไม่ใช่ของเราเอง แต่เป็นของพระองค์ ผู้ทรงใช้เรามา ถ้าผู้ใดตั้งใจประพฤติตามพระประสงค์ของพระองค์ ผู้นั้นก็จะรู้ว่าคำสอนนั้นมาจากพระเจ้า หรือว่าเราพูดตามใจชอบของเราเอง ผู้ใดที่พูดตามใจชอบของตนเองผู้นั้นย่อมแสวงเกียรติสำหรับตนเอง แต่ผู้ที่แสวงเกียรติให้พระองค์ผู้ทรงใช้ตนมา ผู้นั้นแหละเป็นคนจริงไม่มีอธรรมเลย" (ยน. 7:16-18) ซึ่งพระวรสารได้บันทึกว่าหลายคนในหมู่ประชาชนวางใจในพระองค์ (ยน. 7:31)

1.2 ลักษณะที่ปรากฏภายนอก (Appearance)

อวัจนภาษาต่างๆ ที่พระเยซูทรงใช้ เช่น วัจนภาษา คือการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าตามธรรมเนียมยิว อากาษาซึ่งสอดคล้องกับวัจนภาษา และการใช้วัจนภาษา เป็นต้น ล้วนเป็นปัจจัยเชิงบวกต่อภาวะผู้นำของพระเยซู ซึ่งบ.สันติสุข (2005) กล่าวว่าพระเยซูเป็นผู้มีอำนาจบารมี บุคคลที่มาพบพระองค์ล้วนเรียกพระองค์ด้วยคำที่แสดงความเคารพว่า "พระองค์" แม้กระทั่งคนต่างชาติ (มธ. 8: 6,8, มธ. 15:22-28) คนที่ได้ฟังพระเยซูเทศน์สอนก็เรียกพระองค์ว่า "อาจารย์" แม้แต่ศัตรูของพระองค์ (มธ. 22:16, 24,36) การที่พระเยซูทรงสอนอย่างเป็นทางการในธรรมศาลาและได้รับเชิญไปรับประทานอาหารที่บ้านของคนที่มีหน้ามีตาในสังคมแม้แต่พวกฟาริสี ก็แสดงให้เห็นว่าพระเยซูเป็นผู้ที่น่าเคารพ นอกจากนี้แม้แต่พวกเจ้าหน้าที่และทหารที่จะไปจับพระองค์อย่างลับๆ ก็ยังเกรงพระเยซูและพระดำรัสของพระองค์ถึงกับล้มลงที่พื้น (ยน. 18:1-8)

1.3 บุคลิกหรืออุปนิสัย (Trait) บุคลิกหรืออุปนิสัยเด่นของพระเยซู ดังที่กล่าวไปแล้วในหัวข้อการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำของพระเยซู ด้านลักษณะบุคลิกหรืออุปนิสัยของผู้นำในหน้า 71 ว่า พระเยซูเป็นคนที่รักและเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์อยู่เสมอ เป็นคนชอบสังคมและร่าเริง เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง เป็นคนตรงไปตรงมากล้าสวนกระแส และเป็นคนที่ควบคุมอารมณ์ได้ดีนั้น ล้วนเป็นบุคลิกหรืออุปนิสัยที่ดึงดูดให้คนมาหา ยอมรับและติดตามพระเยซู จึงเป็นปัจจัยเชิงบวกต่อภาวะผู้นำของพระองค์ ยกเว้นอุปนิสัยชอบเข้าสังคมและร่าเริงที่พระเยซูร่วมสมาคมกับคนบาปที่เป็นปัจจัยเชิงลบต่อภาวะผู้นำของพระองค์ เนื่องจากทำให้คนในสังคมบางกลุ่มเช่นพวกผู้นำทางศาสนาไม่พอใจและวิพากษ์วิจารณ์พระองค์

1.4 อุดมการณ์และการกระทำ (Ideal and action)

อุดมการณ์ของพระเยซูคือ การประกาศอาณาจักรของพระเจ้าและเรียกผู้คนให้กลับใจ ซึ่งพระเยซูสื่อสารด้วยการประกาศตั้งแต่เริ่มภารกิจอย่างชัดเจนว่า "จงกลับใจเสียใหม่ เพราะว่าแผ่นดินสวรรค์มาใกล้แล้ว" (มธ. 4:17; มก. 1:15) และให้แนวทางปฏิบัติเพื่อไปสู่อาณาจักรของพระเจ้าโดยยึดธรรมบัญญัติที่สำคัญที่สุดคือ "จงรักพระเจ้าด้วยสุดจิตสุดใจของท่าน ด้วยความคิดและด้วยสิ้นสุดกำลังของท่าน และจงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง" (มก. 12:30-31) ซึ่งพระเยซูสรุปเป็นหลักการไว้ว่า "จงปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่างที่ท่านปรารถนาให้เขาปฏิบัติต่อท่าน" (มธ. 8:12) พระเยซูสื่อสารอุดมการณ์ผ่านสัญญาพันธสัญญาทั้งสี่ นั่นคือ การรักและรับใช้ ชุมชน ซึ่งคนอยู่ร่วมกันโดยมีความสัมพันธ์อันที่นอบ การประกาศพระวาจา และขนบธรรมเนียมประเพณี และพิธีกรรม ซึ่งเป็นการทำให้อุดมการณ์บรรลุผลและเห็นเป็นรูปธรรม อุดมการณ์และการกระทำที่สอดคล้องกันของพระเยซูสร้างความเชื่อมั่นให้สาวกและประชาชน จึงเป็นปัจจัยเชิงบวกต่อภาวะผู้นำของพระองค์

1.5 รูปแบบการสื่อสาร (Communication Style) รูปแบบการสื่อสารที่เด่นชัดของพระเยซูซึ่งเป็นปัจจัยเชิงบวกต่อภาวะผู้นำของพระองค์ คือ การสื่อสารด้วยวาจาพร้อมกับการลงมือปฏิบัติ (Speech and Action) พระเยซูมิได้เพียงแค่สอนให้คนรักพระเจ้าและเพื่อนมนุษย์เท่านั้น แต่พระองค์ยังลงมือปฏิบัติให้เห็นจริงด้วยการรักและรับใช้ทุกคนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตนสอดคล้องไปด้วยในกิจกรรมที่ทำประจำวัน ไม่ใช่แต่เฉพาะเวลาสอนเท่านั้น จึงเป็นสิ่งที่สามารถโน้มน้าวใจสาวกและประชาชนให้ยอมรับและเชื่อพระเยซูได้เป็นอย่างดี

1.6 รูปแบบการเป็นผู้นำ (Leadership Style) พระเยซูเป็นผู้นำแบบผลานความร่วมมือ (Nondirective/Participative) กล่าวคือเป็นผู้นำทางอุดมการณ์และแนวคิด จากนั้นจึงลงมือปฏิบัติโดยเริ่มจากการนำคนกลุ่มเล็กๆ ก่อน ซึ่งคนที่ศรัทธาในอุดมการณ์ก็จะมาติดตามและร่วมกระทำตามอุดมการณ์ของพระองค์ โดยจุดเด่นของพระเยซูคือเป็นผู้นำแบบผู้รับใช้ พระเยซูสื่อสารภาวะผู้นำผ่านภารกิจภารกิจรักและรับใช้โดยการสั่งสอนและช่วยเหลือประชาชน ทั้งยังสอนสาวกอยู่เสมอในเรื่องการถ่อมตัว "ถ้าผู้ใดใคร่จะได้เป็นคนต้น ก็ให้ผู้นั้นเป็นคนสุดท้าย และเป็นผู้รับใช้ของคนทั้งปวง" (มก. 9:35) "ถ้าผู้ใดใคร่จะได้เป็นใหญ่ในพวกท่าน ผู้นั้นต้องเป็นผู้ปรนนิบัติท่านทั้งหลาย ถ้าผู้ใดใคร่จะได้เป็นเอกเป็นต้น ผู้นั้นจะต้องเป็นทาสสมครของพวกท่าน อย่างที่บุตรมนุษย์มีได้มาเพื่อรับการปรนนิบัติ แต่ท่านมาเพื่อจะปรนนิบัติเขา และประทานชีวิตของท่านให้เป็นค่าไถ่คนเป็นอันมาก" (มธ. 20:26-28) พร้อมกันนั้นพระเยซูลงมือปฏิบัติเป็น

แบบอย่างในกิจกรรมที่ทำประจำวัน รับประทานของพระองค์เองทั้งด้วยการสอน เตรียมอาหารให้ และแม้กระทั่งการล้างเท้า ซึ่งพระเยซูสอนให้พวกสาวกรับใช้กันและกันตามแบบอย่างพระองค์ (ยน.13:1-15)

สรุปได้ว่าปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณลักษณะส่วนตัวของพระเยซูทั้ง 6 ประการข้างต้น ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยเชิงบวกที่พระเยซูสามารถสื่อสารต่อผู้รับสารเพื่อส่งเสริมการยอมรับภาวะผู้นำของพระองค์ ได้แก่ ลักษณะที่ปรากฏภายนอก บุคลิกหรืออุปนิสัย อุดมการณ์และการกระทำ รูปแบบการสื่อสาร และรูปแบบการเป็นผู้นำ ยกเว้นปัจจัยด้านภูมิหลังของพระเยซู ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงลบต่อภาวะผู้นำของพระองค์ พระเยซูจึงใช้การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจให้คนยอมรับพระองค์ เช่น กล่าวคำสอนของพระองค์มาจากพระเจ้าและชี้ว่าพระองค์ไม่ได้ต้องการเกียรติให้ตนเอง แต่ต้องการถวายเกียรติให้พระเจ้า นอกจากนี้พระเยซวยังสื่อสารโดยตรัสถึงเรื่องเกี่ยวกับคู่มือสื่อสารที่พระองค์ไม่เคยพบมาก่อนทำให้เขาเชื่อพระองค์ ส่วนคนกลุ่มที่พระเยซูเห็นว่าโน้มน้าวใจได้ยาก เช่นคนที่นาซาเร็ธนั้น พระเยซูก็จะไม่ประกอบภารกิจอะไรมากและเสด็จที่อื่นแทน

2 ปัจจัยในผู้รับสาร ปัจจัยในตัวผู้รับสารที่มีผลต่อการยอมรับความเป็นผู้นำของพระเยซู ได้แก่

กลุ่มที่สังกัดและกลุ่มอ้างอิง ซึ่งจะแสดงถึงสถานะทางสังคม ผู้รับสารที่อยู่ในกลุ่มชนชั้นล่างซึ่งเป็นคนชายขอบ หรือชนชั้นกลาง มีแนวโน้มในการยอมรับการเป็นผู้นำของพระเยซูมากกว่าผู้รับสารที่อยู่ในกลุ่มชนชั้นผู้นำทางสังคม ได้แก่ชนชั้นสูงและชนชั้นกลางที่มีการศึกษาและเคร่งศาสนา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีเกียรติ มีฐานะ และมีหน้ามีตาในสังคม โดยภาพรวมกลุ่มอ้างอิงของคนทุกกลุ่มในสังคมชาวยิวสมัยพระเยซูคือกลุ่มชนชั้นผู้นำทางสังคม เพราะค่านิยมในเรื่องเกียรติยศชื่อเสียงและเงินทอง กลุ่มอ้างอิงนี้จึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม

ระดับความรู้ เป็นอีกปัจจัยในตัวผู้รับสารที่มีผลต่อการยอมรับความเป็นผู้นำของพระเยซู กล่าวคือ ในภาพรวมคนที่มีการศึกษาน้อยจะมีแนวโน้มในการยอมรับการเป็นผู้นำของพระเยซูสูงกว่าคนที่มีการศึกษาสูง

ทัศนคติต่อตนเอง ผลการวิจัยพบว่าผู้รับสารที่มีทัศนคติเชิงลบต่อตนเอง เช่น กลุ่มชนชั้นล่างซึ่งเป็นคนชายขอบสังคม มีแนวโน้มในการยอมรับการเป็นผู้นำของพระเยซูได้มากกว่ากลุ่มผู้รับสารที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อตนเอง เช่น กลุ่มฟาริสี หรือผู้นำทางสังคม

ผลการศึกษากลุ่มผู้รับสารของพระเยซูพบว่าปัจจัยในผู้รับสารที่แตกต่างกันนั้น ส่งผลต่อการยอมรับภาวะผู้นำของพระเยซูที่แตกต่างกันด้วย พระเยซูประกาศด้วยความเชื่อมั่น ร่วมกับภารกิจรักและรับใช้ในการรักษาโรคและความพิการ การขับผี และการเรียกคนตายให้ฟื้น ต่อสาธารณชน การที่พระเยซูต้อนรับและรับใช้ประชาชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนชายขอบสังคมที่มีการศึกษาน้อยและมีทัศนคติเชิงลบต่อตนเองด้วยความเมตตาสงสาร (มธ. 14:14, มก. 1:41, มก. 6:34, มก. 8:1) ประกอบกับหมายสำคัญหรือภารกิจที่พระเยซูกระทำ (มธ. 4:24-25, ยน. 6:2) ทำให้ประชาชนติดตามพระเยซู ซึ่งบางคนก็กลายมาเป็นอัครสาวกที่ติดตามพระเยซูอย่างใกล้ชิด และเป็นพยานถึงภารกิจของพระองค์ ในขณะที่ชาวต่างชาติบางคนที่ได้ยินกิตติศัพท์ของพระเยซูก็มีความเชื่อและมาขอให้พระองค์ช่วยเหลือในการรักษาโรค ส่วนชาวต่างชาติที่ไม่เคยได้ยินเกี่ยวกับพระเยซูมาก่อน เช่น หญิงชาวสะมาเรีย พระองค์ได้สนทนาโดยและตรัสถึงเรื่องส่วนตัวของเธอ พร้อมกับสอนเกี่ยวกับเรื่องฝ่ายจิตหลายประการทำให้เธอยอมรับและเป็นพยานให้คนในเมืองนั้น เชื่อพระเยซูด้วย (ยน. 4:29, 39)

สำหรับกลุ่มผู้นำทางสังคมและข้าราชการบางคนนั้น พวกเขาเป็นกลุ่มที่มีพร้อมทั้งเกียรติ เงินทอง การศึกษา รวมทั้งถือว่าเป็นคนมีคุณธรรมตามมาตรฐานของผู้นำทางศาสนา จึงเป็นที่ยอมรับนับถือโดยทั่วไปในสังคมยิว การประกาศสั่งสอนของพระเยซูทำให้พวกเขายอมรับพระองค์ว่าเป็นอาจารย์ แต่เมื่อพระเยซูละเมียดกฎวันสะบาโตโดยการรักษาโรค (ยน. 5:16, 9:16) กล่าวให้อภัยบาปแก่คนง่อย (มธ. 9:2-3) เรียกพระเจ้าว่าพระบิดาและกล่าวว่าพระองค์มาจากพระเจ้า (ยน. 5:17-19, 21) ทำให้พวกเขาไม่ยอมรับพระเยซูโดยคิดว่าพระองค์หมิ่นประมาทพระเจ้า พวกเขาวิจารณ์ที่พระเยซูละเมียดกฎ พระองค์จึงใช้ Logos ในการสื่อสารโดยยกเหตุการณ์จริงจากประวัติศาสตร์ (มธ. 12:3-8) ยกพฤติกรรมของพวกเขาเอง (ยน. 7:22-24, ลก. 13:15-16) และตั้งคำถาม (มธ. 12:11-12) ทำให้พวกเขาตอบไม่ได้ และเมื่อพวกฟาริสีและธรรมาจารย์ตำหนิที่ศิษย์ของพระเยซูละเมียดคำสอนจากบรรพบุรุษ พระเยซูยกตัวอย่างพฤติกรรมของพวกเขาที่ปฏิบัติคำสอนของบรรพบุรุษแต่กลับละเมียดพระบัญญัติของพระเจ้ามาได้ตอบ (มก. 7:9-13, มธ. 15:3-9) เมื่อพวกเขาว่าพระเยซูขับผีด้วยอำนาจของนายผี พระเยซูตรัสตอบด้วยเหตุและผลพร้อมกับตำหนิเขาด้วยคำเปรียบเรื่องต้นไม้และผล (มธ. 12:25-37) พระวรสารบันทึกหลายเหตุการณ์ที่กลุ่มผู้นำทางสังคมทดลองโดยตั้งคำถามจับผิด ซึ่งพระเยซูก็ยกพระคัมภีร์ (มธ. 9: 4-6, ลก. 24: 27, 32) และพยานต่างๆ (ยน. 5: 30-47) แต่ก็ไม่สามารถโน้มน้าวใจคนกลุ่มนี้ให้ยอมรับพระองค์ พระเยซูจึงให้เขาชี้ว่าพระองค์กระทำผิดตรงไหน พร้อมกับยกพระธรรมและภารกิจของพระองค์มายืนยันด้วย (ยน. 10:31-38) พระเยซูตรัสถามเขาตรงๆ ว่า "มีผู้ใดในพวกท่านหรือ ที่ชี้ให้เห็นว่าเรา

ได้ทำผิด ถ้าเราพูดความจริงทำไมท่านจึงไม่เชื่อเรา ผู้ที่มาจากพระเจ้าย่อมฟังพระวจนะของพระเจ้า ท่านทั้งหลายมิได้มาจากพระเจ้า เหตุฉะนั้นท่านทั้งหลายจึงไม่ฟัง" (ยน. 8:46-47) การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจของพระเยซูดังกล่าวไม่ทำให้พวกผู้นำทางสังคมเชื่อ พวกเขาพยายามขอหมายสำคัญจากพระเยซู ซึ่งพระองค์ก็ปฏิเสธและเสด็จจากเขาไปประกาศที่อื่น (มธ. 12:38 , มธ. 16:1)

อย่างไรก็ตามมีคนในกลุ่มผู้นำบางคนที่ยอมรับพระเยซู แต่เนื่องจากกลุ่มอ้างอิงของเขาปฏิเสธพระเยซู จึงส่งผลต่อพฤติกรรมที่ไม่กล้าแสดงตัว เช่น ฟาริสีชื่อนิโคเดมัส ที่แอบไปสนทนากับพระเยซูตอนกลางคืน (ยน. 3:1-21) หรือเมื่ออยู่ในที่ประชุมสภาชั้นเฮดรินแม้เขาจะพยายามพูดช่วยพระเยซู (ยน. 7:50-52) แต่เมื่อถูกต่อว่า เขาก็นิ่งและร่วมออกเสียงในสภาให้ตัดสินโทษประหารชีวิตพระเยซู (มธ. 26:66; มก. 14:64) กลุ่มอ้างอิงจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยอมรับพระเยซูเป็นผู้นำตามที่นักบุญยอห์นบันทึกไว้ว่า "แม้ในพวกเจ้าหน้าที่เองก็มีหลายคนศรัทธาในพระองค์ แต่เขาไม่ยอมรับพระองค์อย่างเปิดเผยเพราะกลัวพวกฟาริสี เขากลัวว่าจะถูกอเปหิออกจากธรรมศาลา เพราะว่าเขารักการสรรเสริญของมนุษย์มากกว่าการสรรเสริญของพระเจ้า" (ยน. 12:42-43) ดังนั้นกลุ่มอ้างอิงจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมและการตัดสินใจของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการตัดสินใจจากสังคมและพันธะผูกพัน (Social and Judgment-Involvement) ส่งผลต่อการยอมรับภาวะผู้นำของพระเยซูในกลุ่มประชาชนด้วย พวกเขาไม่กล้ายอมรับพระเยซูอย่างเปิดเผย (ยน. 12:42-43) และร่วมออกเสียงตัดสินโทษตรึงกางเขนต่อหน้าปีลาต จึงสรุปได้ว่าปัจจัยด้านภูมิหลังและสภาพแวดล้อมทางสังคมของผู้รับสารมีผลในเชิงลบต่อภาวะผู้นำของพระเยซู แม้ว่าการสื่อสารของพระองค์จะทำให้กลุ่มสาวกและประชาชนยอมรับ แต่เมื่อกลุ่มผู้นำทางสังคมซึ่งเป็นกลุ่มอ้างอิงไม่ยอมรับพระเยซู และจะลงโทษคนที่ยอมรับพระเยซูอย่างรุนแรงที่สุดนั่นคือการขับออกจากสังคมก็ทำให้ประชาชนไม่กล้ายอมรับพระเยซูเป็นผู้นำ

3 ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ของชนชาติยิวโดยภาพรวม สรุปลจากพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ (2546) พบว่าชาวยิวหรือชาวอิสราเอลเดิมเป็นชาวพเนจร ที่เร่ร่อนกระจัดกระจายไปทั่ว พวกเขาตั้งที่พักชั่วคราวเพื่อเลี้ยงสัตว์หรือเพาะปลูกจนกว่าจะพบความไม่สะดวกในการเลี้ยงชีพ หรือถูกเจ้าของที่ขับไล่อีกจะพเนจรต่อไป เนื่องจากหนทางส่วนใหญ่เป็นทะเลทรายจึงต้องเดินทางในเวลา กลางคืนโดยอาศัยดวงดาวเป็นเครื่องนำทาง คนพวกนี้จึงจำเป็นต้องงนงน้อมดูท้องฟ้าอยู่เสมอ ก่อให้เกิดเป็นความเชื่อในเรื่องพระเจ้าและสวรรค์ โดยในลัทธิศาสนาของยิวเชื่อในเรื่องการได้รับ ภาระหน้าที่จากพระเจ้าให้กระทำสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจจะต้องได้รับความยากลำบาก เสียสละแม้ชีวิต เพื่อปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่พระเจ้ามอบหมาย

ด้วยสภาพชีวิตเร่ร่อนนี้เอง ผู้นำของพวกเขาก็คือผู้ใหญ่ที่สุดในครอบครัว และ หัวหน้าครอบครัวใหญ่ที่สุดก็เป็นหัวหน้าหมู่ เรียกว่า พ่อหมู่ หรือ ปาตริอาค (Patriarch) ซึ่งเป็น ลัทธิพ่อปกครองลูก พ่อหมู่เป็นทั้งผู้ปกครอง ตูลาการ และเป็นพระด้วย จึงมีอำนาจอย่างมาก และเป็นผู้ออกคำสั่งว่าจะเดินทางไปทางไหน ผู้นำจึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบสูง ด้วยวิธีปกครองแบบ พ่อปกครองลูกนี้ทำให้ชาวยิวเชื่อว่าพระเจ้าคือบิดาของพวกตน ประชาชนที่เป็นลูกของพระเจ้าจึง มีความสำคัญ ซึ่งพ่อหมู่ต้องรับผิดชอบต่อแลร์กษาลูกของพระเจ้าให้ปลอดภัยและมาสุกอยู่เสมอ ฉะนั้นผู้ปกครองนอกจากจะมีอำนาจแล้วยังมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการรับใช้ดูแลทุกข์สุข ของประชาชนด้วย พ่อหมู่ที่ปกครองดีก็จะได้รับความนับถือเลื่อมใสอย่างสูง แม้ว่าจะตายไปแล้วก็ ยังมีคนเคารพและคนทั้งหมู่ก็ยังถือว่าตนเป็นลูกของพ่อหมู่ที่ดีนั้นอยู่เสมอ เช่น อับราฮัม ผู้ซึ่งเป็น บรรพบุรุษของชาวยิว หรือโมเสสผู้ที่พาชาวยิวให้พ้นจากการเป็นทาสของชาวอียิปต์และเดินทางไป ยังแผ่นดินซึ่งพระเจ้าได้ให้สัญญาว่าจะประทานให้ คือ คานาอัน (Canaan) เมื่อชาวยิวสู้รบโดย ความช่วยเหลือของพระเจ้าและได้ชัยชนะแล้วก็เข้าตั้งถิ่นฐานแน่นอนอยู่ที่นั่น โดยแบ่งกันเป็นหมู่ๆ แล้วตั้งหัวหน้าหมู่ควบคุม เมื่อพ่อหมู่คือโยชูวาเสียชีวิตจึงเกิดผู้นำโดยการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรง ตำแหน่ง "ผู้วินิจฉัย" (Judge) ทำหน้าที่แม่ทัพนำชาวอิสราเอลออกต่อสู้เฉพาะเมื่อมีสงคราม เช่น เกเดียน แชมสัน และชามูเอล ต่อมาชาวยิวคิดว่าจำเป็นต้องมีกษัตริย์ปกครองบ้านเมืองเหมือน ประเทศอื่นๆ เพื่อรักษาความปลอดภัยและสร้างกำลังป้องกันตัว ไม่ให้ชนชาติอื่นมารบกวน จึงเกิด ระบบกษัตริย์ขึ้น โดยชามูเอลเลือกซาอูลขึ้นเป็นกษัตริย์องค์แรก ในขณะที่ชามูเอลเป็นผู้นำทาง ศาสนาและมีหน้าที่แต่งตั้งกษัตริย์ รวมทั้งดาวิดกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ของชาวยิวที่สร้างเมืองเยรูซาเล็ม ขึ้นบนเนินสูงชื่อเยรูซาเล็ม คนกลุ่มนี้จึงเรียกตนเองว่ายูดา หรือ ยิว

นอกจากผู้นำทางการเมืองและการปกครองแล้ว ตามลัทธิศาสนาของยิวก็มีผู้นำทางศาสนา คือ สงฆ์ ซึ่งเป็นผู้รับใช้พระเจ้าโดยตรง มีหน้าที่ถวายเครื่องบูชาและรับภาระมอบหมายจากพระเจ้าให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อประโยชน์ของมนุษย์ ซึ่งเป็นลูกของพระเจ้าทั้งหมด ต่อมาเมื่อกษัตริย์ซาโลมอนสิ้นพระชนม์ เผ่าพันธุ์ของชาวยิวก็แยกตัวกันจึงถูกพวกอัสซีเรียรุกรานและในเวลาต่อมาก็ถูกจักรวรรดิบาบิโลเนียยึดครอง ชาวยิวจึงถูกกวาดต้อนไปเป็นทาสที่กรุงบาบิโลน ในช่วงนี้ก็มีประกาศก (Prophet) เกิดขึ้น เป็นผู้พยากรณ์ซึ่งเชื่อกันว่าได้แรงดลใจจากพระเจ้า มีหน้าที่ตีความพระประสงค์ของพระเจ้า และถ่ายทอดพระวาจา รวมทั้งอารมณ์ความรู้สึกของพระองค์ให้แก่มนุษย์ ประกาศกบางท่าน เช่น เยเรมีห์ (Jeremiah) ตีความว่าที่ชาวยิวต้องประสบเคราะห์กรรมก็เพราะไม่รักษาพันธสัญญาที่ให้ไว้กับพระเจ้า แต่พระเจ้าจะทรงส่งพระเมสสิยาห์ (Messiah) ผู้มีบุญซึ่งสืบเชื้อสายจากกษัตริย์ดาวิดให้มาสถาปนาอาณาจักรของพระเจ้าบนโลกมนุษย์และให้ประชาชนกลับใจเปลี่ยนแปลงชีวิตของตน ในสังคมยิวประกาศกเป็นผู้นำที่ได้รับการยอมรับนับถือและเป็นผู้มีบทบาทสำคัญทำให้ชาวยิวสามารถดำรงวัฒนธรรมและรวมตัวกันได้ด้วยศาสนา อัลเบิร์ต ไนลัน (2545) กล่าวว่าประกาศกสมัยแรกๆ เน้นการกลับใจทั้งชาติ คือให้กษัตริย์หรือพวกผู้นำกลับใจก็แปลว่ากลับใจทั้งหมด ส่วนประกาศกสมัยหลังเน้นการกลับใจเป็นรายบุคคล แม้ว่าประกาศกจะได้รับการยอมรับนับถือจากคนส่วนใหญ่ แต่เนื่องจากคำประกาศของพวกเขาเป็นการวิจารณ์ทั้งชาติและผู้นำ ทำให้บรรดาประกาศกส่วนใหญ่ถูกผู้นำชาวยิวในกรุงเยรูซาเล็มเบียดเบียนสังหาร (มธ. 23:29-37)

แม้ว่าชาวยิวจะเปลี่ยนจากชาวพเนจรมาตั้งถิ่นฐานในแผ่นดินสัญญาที่พระเจ้าประทานแล้วก็ยังไม่มีความผาสุก ถูกรบกวนจากชาติอื่นๆ และมีภัยอันตรายอยู่เสมอ จึงเกิดความคิด เมสสิยานิค (Messianic) คือความหวังในพระเมสสิยาห์ (Messiah) ขึ้นโดยบรรดาประกาศก แนวคิดนี้เชื่อว่าในอนาคตพระเจ้าจะส่งบุคคลคนหนึ่งเรียก "พระเมสสิยาห์" แปลว่าผู้ช่วยปลดปล่อยทุกข์ภัย ลงมารับบาปและความทุกข์ทรมานแทนมนุษย์ทั้งหลาย และต่อจากนั้นมนุษย์ก็จะมีความผาสุก ดังนั้นพวกยิวจึงต้องทำความดีและวิงวอนให้พระเจ้าส่งพระเมสสิยาห์มาโดยเร็วเพื่อปลดปล่อยพวกเขาจากการเป็นทาส พระเมสสิยาห์ที่ชาวยิวคาดหวังนั้นมีหลายคนส่วนมากจะเป็นคนในพระคัมภีร์เดิม เช่น ประกาศกเหมือนโมเสส (ฉธบ. 18:15-19) เอลียาห์ที่จะกลับมาอีกครั้งหนึ่ง (มลค. 4:5-6) และบุตรของดาวิดกษัตริย์นักรบผู้ยิ่งใหญ่ ผู้ที่จะนำชัยชนะสันติภาพและเกียรติยศมาสู่ชนชาติยิว ความคิดนี้สืบทอดมาจนถึงชาวยิวในสมัยพระเยซูซึ่งปาเลสไตน์อยู่ภายใต้การยึดครองของโรมัน โดยจักรพรรดิออกัสตัส ซีซาร์ ขึ้นเป็นจักรพรรดิองค์แรก 31 ปีก่อนพระเยซูประสูติ

โรมันมีนโยบายแบบกึ่งปกครองตนเองด้วยการตั้งคนพื้นเมืองชาวยิวเป็นผู้นำ คือ เฮอร์โคมหาราช (Herod The Great) ขึ้นเป็นกษัตริย์ของยิว แม้ว่าเขาจะมีมารดาเป็นยิวแต่เขาเติบโตที่โรมจึงเป็นกษัตริย์ที่ไม่ได้รับความจงรักภักดีจากชาวยิว หลังจากเฮอร์โคมหาราชเสียชีวิต อาณาจักรได้ถูกแบ่งให้ลูกชาย 3 คน คือ เฮอร์โธ อาร์เคลลาส ได้ดินแดนยูเดียและสะมาเรีย เฮอร์โธ อันติปัส ได้ดินแดนกาลิลีและเปเรอา และเฮอร์โธ ฟิลิป ได้ดินแดนทางเหนือสุด เมื่ออาร์เคลลาสไม่สามารถจัดการกับความระส่ำระสายของประชาชนได้ รัฐบาลโรมันจึงปลดเขาแล้วตั้งผู้ว่าราชการชาวโรมันไปปกครองโดยตรง ผู้สำเร็จราชการแคว้นยูเดียในสมัยของพระเยซูคือปอนติอุส ปิลาต (Pontius Pilate) ซึ่งมีสิทธิ์เด็ดขาดในการปกครอง ดำเนินการเก็บภาษีอากร และมีอำนาจสั่งประหารชีวิตได้ เว้นแต่เรื่องเกี่ยวกับศาสนาที่โรมันตั้งคณะกรรมการขึ้นเรียกว่า สภาซานเฮดริน ดำเนินการวินิจฉัยพิพากษากิจการทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนาได้โดยเด็ดขาด ยกเว้นโทษประหารชีวิตที่ต้องเสนอให้ข้าหลวงโรมันอนุมัติก่อน (พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ, 2546; อัลเบิร์ต ไนลัน, 2545)

การที่ต้องเป็นเมืองขึ้นของโรมันทำให้ชาวยิวซึ่งเชื่อว่าพระเจ้าเป็นผู้ปกครองสูงสุด เป็นทั้งกษัตริย์และเจ้านายแต่องค์เดียวของตนไม่พอใจและต้องการเป็นอิสระ กลุ่มทางศาสนาหลายนิกายจึงมีการตอบโต้โรมันต่างๆ กันไป เช่น พวกร่อนรนหรือกลุ่มชาตินิยมก็จับอาวุธขึ้นสู้พวกโรมัน ซึ่งกบฏที่ถูกจับก็จะถูกประหารโดยการตรึงกางเขน พวกเอสเซนี เป็นกลุ่มนักบวชที่เก็บตัวอยู่แต่ในกลุ่มของตนตามหุบเขาเพื่อรอโอกาสทำสงคราม ส่วนพวกฟาริสีและคัมภีร์อาจารย์ก็จะต่อต้านโดยไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรมันและรักษาธรรมเนียมปฏิบัติเดิมอย่างเคร่งครัด เพราะเชื่อว่าการที่ต้องตกเป็นเมืองขึ้นของโรมันก็เนื่องจากพระเจ้าลงโทษที่ชาวยิวไม่ปฏิบัติตามธรรมเนียมปฏิบัติท่ามกลางกระแสการต่อต้านก็ยังมีชาวยิวบางกลุ่มที่ให้ความร่วมมือกับชาวโรมัน เช่น พวกสะดูสี ซึ่งเป็นกลุ่มชนชั้นสูงมั่งคั่งที่คิดถึงแต่ประโยชน์ส่วนตน

พระเยซูประสูติในช่วงเวลาที่ปาเลสไตน์ไม่มีประกาศมาเป็นเวลานานมาก โดยประกาศคนสุดท้ายในพระคัมภีร์เดิมคือมาลาคีนันมีชีวิตอยู่ก่อนยอห์น ผู้ให้บัพติศมาประมาณ 400 ปี (อเล็กซานเดอร์ และคณะ, 2005) จึงไม่มีคนกลางในการสื่อสารระหว่างพระเจ้ากับชาวยิว พวกเขากำลังต้องการอิสราเอลจากโรมัน จึงรอดอยพระเมสสิยาห์ที่จะมาปลดปล่อยขับไล่วิโรมันออกจากปาเลสไตน์ และทำการรบกับชนชาติต่างๆ ที่มากดขี่ข่มเหงตน (พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ, 2546) เมื่อยอห์น ผู้ให้บัพติศมาปรากฏตัว ออกประกาศให้กลับใจและรับบัพติศมาเพื่อพระเจ้าจะได้ยกความผิดบาป (มธ. 3:1-6; มก. 1:4-5; ลก. 3:3) ทั้งประชาชนและพวกผู้นำทางศาสนาจากกรุงเยรูซาเล็มต่างสงสัยว่ายอห์นจะใช่พระเมสสิยาห์หรือไม่ และยอห์นก็ยืนยันว่าไม่ใช่ (ยน. 1:20)

บรรดาชาวยิวทั้งประชาชน คนเก็บภาษี และทหารไปหาเยอห์นที่ในถิ่นทุรกันดารและถามเยอห์นว่า ต้องปฏิบัติตัวอย่างไร (ลก. 3:10,12,14) เยอห์นตักเตือนคนที่มารับบัพติศมาว่า "ผู้ใดมีเสื้อสองตัว จงปันให้แก่คนไม่มี และใครมีอาหารจงปันให้เหมือนกัน...เจ้าทั้งหลายอย่าเก็บภาษีเกินพิภักดี...อย่ากรรโชก อย่าใส่ความเพื่อเอาเงิน แต่จงพอใจในค่าจ้างของตน" (ลก. 11,13-14) จากคำกล่าวของเยอห์นสะท้อนสภาพสังคมปาเลสไตน์ในสมัยพระเยซูได้ว่า นอกจากชาวยิวจะถูกกดขี่จากการเป็นทาสของโรมันแล้ว ชาวยิวยังมีกรกดขี่กันเองโดยคนที่มียอำนาจมากกว่าตามโครงสร้างทางสังคม โดยกลุ่มผู้นำทั้งทางการเมือง ศาสนา และสังคม เป็นชนกลุ่มน้อยที่ร่ำรวยและมีอิทธิพล กดขี่ชนชั้นกลางและชนชั้นล่าง ซึ่งเป็นคนจน ผู้ใช้แรงงาน คนป่วย คนพิการ แม่ผ่าย เด็กกำพร้า และคนที่ถูกตราหน้าว่าเป็นคนบาปเนื่องจากประกอบอาชีพไม่บริสุทธิ์ หรือละเมิดกฎบัญญัติต่างๆ ซึ่งคนเหล่านี้เป็นชนกลุ่มใหญ่ในสังคมที่ถูกเหยียดหยามจากฟาริสีและธรรมาจารย์ผู้ตรากฎหมาย และยึดถือธรรมบัญญัติอย่างเคร่งครัด ธรรมเนียมปฏิบัติอย่างละเอียดมากมายทำให้กฎหมายกลายเป็นเครื่องมือกดขี่ประชาชน ชาวยิวส่วนใหญ่ที่ไม่สามารถเรียนรู้กฎต่างๆ ได้ทั้งหมด จึงไม่ได้รับการยอมรับและถูกตัดขาดจากสังคม

การถูกตัดขาดจากสังคมชาวยิว เปรียบได้กับการตายทั้งเป็นเพราะวัฒนธรรมชาวตะวันออกกลางเน้นการรวมกลุ่ม (Collectivism) โดยรากฐานของสังคมคือกลุ่มครอบครัวซึ่งสมาชิกจะมีความจงรักภักดีและคอยช่วยเหลือค้ำจุนกันภายในกลุ่ม ครอบครัวเป็นความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานที่เชื่อมโยงแต่ละคนเข้าสู่สังคม คนในสังคมจะรับรู้ตัวตนผ่านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ดังนั้นการลงโทษที่รุนแรงที่สุดก็คือการถูกขับออกจากสังคม (John L. McLaughlin, 2001) ด้วยวัฒนธรรมการรวมกลุ่มทำให้คนปฏิบัติตัวโดยการพิจารณาว่าคนอื่นจะมีปฏิกิริยาอย่างไรหรือคิดอย่างไรกับตน ตามกฎสังคมเมดิเตอร์เรเนียนโบราณเรื่อง "เกียรติ" (Honor) และ "ความอาย" (Shame) ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ตนเองคิด แต่สนใจว่าคนอื่นในสังคมคิดต่อตัวเราอย่างไร อันเป็นแนวคิดที่คล้ายคลึงกับแนวคิดเรื่องการรักษาหน้าในบางวัฒนธรรมตะวันออกในปัจจุบัน (McLaughlin, อ้างแล้ว) สำหรับชาวตะวันออกกลาง เกียรติและศักดิ์ศรีเป็นเรื่องสำคัญมาก รองลงมาคือ เงินทอง ส่วนอำนาจ ความรู้ รวมทั้งคุณธรรมก็ทำให้คนได้รับเกียรติหรือได้รับการยกย่องนับถือในสังคมยิวสมัยนั้นด้วย (คอลลาล ลูค, 2000; อัลเบิร์ต ไนลัน, 2545) วัฒนธรรมการรวมกลุ่มนี้ส่งผลต่อการยอมรับความเป็นผู้นำของพระเยซู เมื่อผู้นำทางสังคมยิวซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลหรือกลุ่มอ้างอิงในสมัยนั้นไม่ยอมรับพระเยซูทำให้ชาวยิวส่วนใหญ่ไม่กล้ายอมรับพระองค์ด้วย

สาเหตุหลักที่กลุ่มชนชั้นผู้นำไม่ยอมรับพระเยซูนั้นก็เนื่องมาจากวัฒนธรรมการสื่อสารซึ่งแบ่งแยกกลุ่ม กล่าวคือ ชาวยิวจะคบหาสมาคมกับคนในกลุ่มของตน ทั้งการสนทนาและ

การรับประทานอาหาร ซึ่งเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น พวกเขาจึงไม่ร่วมโต๊ะอาหารกับชนชั้นต่ำกว่าตน หรือกลุ่มคนที่ไม่นับถือ เนื่องจากสังคมชาวตะวันตกให้ความสำคัญกับชื่อเสียงเกียรติยศมากที่สุด ซึ่งจะแสดงออกมาผ่านการสื่อสาร การใช้คำสรรพนาม การคบค้าสมาคม การเชิญแขกรับประทานอาหาร การเลือกที่นั่งในงานเลี้ยงและในธรรมศาลาด้วย ซึ่งการสื่อสารของคนในสังคมก็จะพิจารณาจากฐานะและตำแหน่งทางสังคม เช่น การถูกว่าหรือลบหลู่จากผู้ใหญ่ก็ยอมรับได้ แต่ถ้ามาจากคนระดับเดียวกันหรือต่ำกว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ขายหน้าและทนไม่ได้ (คอลลาล ลูค, 2000; อัลเบิร์ต โนลัน, 2545) โดยปกติชนชั้นสูง และชนชั้นกลางที่มีการศึกษาและเป็นคนเคร่งศาสนาอย่างธรรมาจารย์จะได้รับเกียรติ ส่วนกลุ่มคนที่ไม่มีการศึกษาคือพวกชนชั้นล่าง คนบาป คนเจ็บป่วย จะถูกตัดขาดจากสังคม ไม่มีคนอยากสมาคมด้วย

พระเยซูไม่เห็นด้วยกับค่านิยมเรื่องเกียรติเหล่านี้จึงตำหนิธรรมาจารย์ที่ชอบให้คนค่านับหักทลายกลางตลาด (มธ. 23:7, ลก. 20:46) หรือสอนคนที่ชอบเลือกที่นั่งมีเกียรติในงานเลี้ยง (ลก. 14:7-11) พระเยซูสื่อสารกับทุกคนรวมทั้งคนที่ต่ำต้อย ไม่มีเกียรติในสังคมด้วยความรักและเมตตา โดยร่วมสมาคมและรับประทานอาหารกับกลุ่มชนชั้นล่างที่สังคมตราหน้าว่าเป็นคนบาป (ลก. 15:2, มก. 2:15, 9:10; ลก. 5:29) เป็นการสื่อสารว่าพระเยซูต้องรับพวกเขา ซึ่ง John L. McLaughlin (2005) กล่าวว่า เป็นสัญลักษณ์ของการเชิญกลับเข้าสังคม ทำให้คนเหล่านั้นได้รับความบรรเทาใจและความชื่นชมยินดี เพราะการที่พระเยซูผู้ซึ่งคนเชื่อกันว่าเป็นผู้ที่มาจากพระเจ้า เป็นมิตรกับตนก็แสดงว่าพระเจ้าอภัยบาปให้พวกเขาแล้ว พวกเขาไม่ต้องถูกตัดขาดหรือถูกดูถูกจากสังคมอีกต่อไป คนบาปบางคนเปลี่ยนแปลงชีวิตของตน เช่น เลวีสละทุกอย่างติดตามพระเยซู ส่วนศิษย์เศสได้ประกาศสละทรัพย์ให้คนอนาถาพร้อมกับคืนเงินให้คนที่ถูกโกงสี่เท่า (ลก. 19:8) การที่พระเยซูประพฤติแหวกธรรมเนียมในเรื่องวัฒนธรรมการสื่อสารนี้ได้ส่งผลเชิงบวกต่อภาวะผู้นำของพระองค์สำหรับกลุ่มชนชั้นล่างและคนบาป เพราะเขากลับใจเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองและปฏิบัติตามคำสอนของพระเยซู ในทางตรงกันข้ามกลับเป็นปัจจัยเชิงลบต่อกลุ่มผู้นำทางสังคมและประชาชนบางคนที่วิพากษ์วิจารณ์พระเยซู พระองค์จึงยกพระคัมภีร์มาตอบว่า "ท่านทั้งหลายจงไปเรียนคัมภีร์ข้อนี้ให้เข้าใจ ที่ว่า *เราประสงค์ความเมตตา ไม่ประสงค์เครื่องสัตวบูชา* ด้วยว่าเรามีได้มาเพื่อจะเรียกคนที่เห็นว่าตัวชอบธรรม แต่มาเรียกคนที่พวกท่านว่านอกวิถี" (มธ. 9:13) และประกาศว่า "บุตรมนุษย์ได้มาเพื่อจะเที่ยวหาและช่วยผู้ที่หลงหายไปนั้นให้รอด" (ลก. 19:10) นอกจากนี้พระเยซูยังตรัสคำอุปมา เช่น เรื่องแกะหาย โดยสรุปว่า "จะมีความบริสุทธิ์ในสวรรค์ เพราะคนบาปคนเดียวที่กลับใจใหม่ มากกว่าเพราะคนชอบธรรมเก้าสิบเก้าคนที่ไม่ต้องการกลับใจใหม่" (ลก. 15: 7)

นอกจากนี้ วัฒนธรรมการสื่อสารที่เป็นข้อขัดแย้งระหว่างพระเยซูกับบรรดาผู้นำทางศาสนามากที่สุดคือวัฒนธรรมการสื่อสารระหว่างชาวยิวกับพระเจ้า ในพระคัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาเก่าที่บรรดาประกาศกกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับชาวยิวว่าเป็นเหมือนบิดากับบุตร (ฮชย. 11:1-4, ยรม. 31:9, มคา. 1:6, สดด. 89:27, สดด. 103:13) การเรียกพระเจ้าว่าเป็นบิดาจึงไม่ใช่เรื่องผิดปกติสำหรับชาวยิว แต่พระเยซูเรียกพระเจ้าว่า "อับบา"* ซึ่งเป็นคำที่แสดงความสัมพันธ์อย่างสนิทสนมลึกซึ้งแบบเดียวกับที่เราใช้คำว่า "พ่อ" พุดกับบิดาของเราเอง (คอลลา ลูค, 2000) การที่พระเยซูตรัสถึงพระเจ้าอย่างสนิทสนมและเรียกพระเจ้าเป็นพระบิดาอยู่บ่อยครั้งอีกทั้งยังสอนสาวกให้เรียกด้วย (มธ. 6:9-15; ลก. 11: 2-4) สร้างความไม่พอใจให้พวกผู้นำทางศาสนาซึ่งตีความว่าเป็นการยกพระองค์เองเท่าเทียมกับพระเจ้า (ยน. 5:18) พระเยซูจึงใช้การสื่อสารเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือโดยการยกตัวอย่างจากในพระคัมภีร์และยกภารกิจของพระองค์มาสนับสนุน (ยน. 10: 32-38) แต่พวกเขาก็ไม่ยอมรับพระองค์ ส่งผลต่อการยอมรับภาวะผู้นำของพระเยซูต่อกลุ่มผู้รับสารอื่นด้วย

โดยสรุปจากการวิเคราะห์ปัจจัยทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมพบว่า ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของชาวยิวซึ่งมีแนวคิดเรื่องผู้นำ โดยเฉพาะแนวคิดเรื่องพระเมสสิยาห์ที่สืบทอดมาจากนบถสมัยพระเยซู ประกอบกับสภาพทางการเมืองที่ต้องถูกกดขี่จากโรมัน และสภาพทางสังคมที่มีการกดขี่ทางจิตใจในหมู่ชาวยิวด้วยกันเอง ทำให้ชาวยิวส่วนใหญ่ในขณะนั้นเต็มไปด้วยความหวังและการรอคอยพระเมสสิยาห์หรือพระคริสต์ (ลก. 2:25-26, ลก. 3:15) ซึ่งเอื้อต่อความเป็นผู้นำของพระเยซู เมื่อพระเยซูออกประกาศเรื่องอาณาจักรของพระเจ้าที่กำลังจะมาถึง การสื่อสารผ่านการประกาศร่วมกับภารกิจรักและรับใช้ทำให้ประชาชนเชื่อว่า พระเยซูเป็นผู้ที่พวกเขา รอคอยและติดตามเป็นสาวกของพระองค์ แต่เนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามขนบวัฒนธรรมการสื่อสาร ทั้งการเรียกพระเจ้าอย่างสนิทสนม หรือการไปคบค้าสมาคมกับคนชายขอบสังคม ทำให้พระเยซูไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มผู้นำทางสังคม ซึ่งเป็นกลุ่มอ้างอิงที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของคนกลุ่มอื่นๆ ในสังคม ทำให้คนที่ยอมรับพระเยซูไม่กล้าแสดงตัวอย่างเปิดเผยเพราะกลัวถูกตัดออกจากสังคม

* Abba ในภาษาอารามาอีกเป็นคำที่เด็กๆ เรียกบิดาของตน แสดงออกถึงความรักและความสนิทสนม (เสรี พงศ์พิศ, 2545: 214-215) ซึ่งชาวยิวในสมัยพระเยซูตีความว่าพระองค์เรียกพระเจ้าอย่างไม่เหมาะสม John L. McLaughlin (2001) ได้เทียบกับคำภาษาอังกฤษไว้ว่า "Daddy"

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นผู้นำของพระเยซูในภาพรวมพบว่า ปัจจัยจากตัวผู้นำเอง ปัจจัยในผู้รับสาร และปัจจัยทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมล้วนส่งผลต่อการยอมรับความเป็นผู้นำของพระเยซู กล่าวคือ ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ซึ่งถูกปกครองโดยชาวโรมัน และสภาพสังคมที่คนส่วนใหญ่ถูกกดขี่ข่มเหงจากผู้นำซึ่งเป็นชนชั้นสูงตามโครงสร้างทางสังคม ทำให้ชาวยิวส่วนใหญ่ต่างรอคอยพระเมสสิยาห์ ผู้นำที่พระเจ้าทรงสัญญาว่าจะประทามมาให้เพื่อปลดปล่อยความทุกข์ เมื่อพระเยซูปรากฏตัวขึ้นและสื่อสารเรื่องอาณาจักรของพระเจ้าต่อประชาชน ปัจจัยจากตัวผู้นำเองในด้านคุณลักษณะส่วนตัวของพระเยซู ทั้งลักษณะที่ปรากฏ บุคลิกและอุปนิสัย รูปแบบและกลยุทธ์ในการสื่อสาร ทำให้พระองค์ได้รับการยอมรับในฐานะพระอาจารย์ แต่เนื่องจากอุดมการณ์และการกระทำของพระองค์สวนกระแสค่านิยมในสังคมและขัดกับวัฒนธรรมการสื่อสารในสมัยนั้น การเป็นผู้นำการปฏิรูปสังคมทำให้ผู้รับสารโดยเฉพาะกลุ่มผู้นำทางสังคมไม่พอใจ พวกเขาปฏิเสธภูมิหลังของพระเยซู ทั้งในเรื่องครอบครัว การศึกษา ถิ่นที่อยู่ ในขณะที่กลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับและติดตามพระองค์เนื่องจากคำสอนและภารกิจที่พระเยซูกระทำ ทั้งนี้เป็นผลมาจากปัจจัยในผู้รับสารในเรื่องกลุ่มที่สังกัดและกลุ่มอ้างอิง ระดับความรู้ และทัศนคติต่อตนเอง ซึ่งกลุ่มผู้รับสารชาวยิวในสมัยพระเยซูได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมการรวมกลุ่มและแนวคิดเรื่องเกียรติและความอับอาย ดังนั้นเมื่อกลุ่มผู้นำทางสังคมซึ่งเป็นกลุ่มอ้างอิงตกลงกันว่าจะขับคนที่ยอมรับพระเยซูออกจากสังคม คนที่ยอมรับพระเยซูจึงไม่กล้าแสดงตัวอย่างเปิดเผย นอกจากนี้รูปแบบการเป็นผู้นำของพระเยซูแบบผู้รับใช้ ก็ไม่เป็นไปตามความคาดหวังของชาวยิวส่วนใหญ่ที่ต้องการผู้นำหรือพระเมสสิยาห์ที่เป็นกษัตริย์ต่อสู้ขับไล่โรมันออกไป และสถาปนาประเทศขึ้นใหม่ ก็ทำให้พระเยซูไม่ได้รับการยอมรับจากชาวยิวส่วนใหญ่ และในที่สุดพระองค์จึงถูกตัดสินประหารชีวิตโดยการตรึงกางเขน ซึ่งจอร์จ เฟอร์กูสัน (2542) กล่าวว่า การสิ้นพระชนม์ของพระเยซูในยุคสมัยแห่งความตึงเครียดที่พวกยิวถูกรำพันตลอดเวลา ไม่ก่อให้เกิดความสะเทือนใจในหมู่ชาวยิวมากนัก ในกรุงเยรูซาเล็มแทบไม่มีใครสนใจการเผยแพร่พระวรสารของบรรดาสาวกของพระเยซู แต่ศาสนาคริสต์กลับเผยแพร่ไปนอกแคว้นยูเดียอย่างกว้างขวาง เรื่องราวของพระเยซูและอาณาจักรของพระเจ้าถูกถ่ายทอดไปยังดินแดนต่างๆ ด้วยสื่อบุคคลคือ บรรดาสาวกซึ่งเลียนแบบการสื่อสารด้วยสัญญาะทั้งสี่ประการของพระเยซู คือ ภารกิจรักและรับใช้ ชุมชนซึ่งคนมารวมตัวกันและมีความสัมพันธ์ฉันพี่น้อง การประกาศพระวาจา และชนบประเพณี และพิธีกรรมต่างๆ จนกระทั่งในช่วงประมาณปีคริสต์ศักราชที่ 50 เมื่อผู้รับสารขยายวงกว้างขึ้น สาวกของพระเยซูจึงเขียนบันทึกเรื่องราวและคำสั่งสอนของพระเยซู กลายมาเป็นพระวรสารซึ่งตกทอดมาสู่ผู้รับสารในปัจจุบัน

ข้อสังเกตการรับรู้และถ่ายทอดภาวะผู้นำของพระเยซูจากมุมมองของผู้นิพนธ์พระวรสารทั้งสี่

จากการวิเคราะห์การสื่อสารกับภาวะผู้นำของพระเยซูในพระวรสารทั้งสี่ทั้งหมด ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าภูมิหลังของผู้นิพนธ์ที่แตกต่างกัน ทำให้การรับรู้และการถ่ายทอด นำเสนอภาวะผู้นำของพระเยซูต่อกลุ่มผู้รับสารเป้าหมายมีความแตกต่างกันไป

นักบุญมัทธิว เป็นคนเก็บภาษีชาวยิว ท่านรอคอยพระเมสสิยาห์ กษัตริย์ของชนชาติอิสราเอลผู้สืบเชื้อสายจากกษัตริย์ดาวิดตามที่พระเจ้าสัญญาไว้เช่นเดียวกับชาวยิวคนอื่นๆ ในสังคมนาเลสเตนในช่วงเวลานั้น เมื่อพระเยซูปรากฏและเรียกท่านให้ติดตามเป็นสาวก ท่านเชื่อว่าพระเยซูเป็นพระเมสสิยาห์ผู้ซึ่งประกาศในอดีตกาลไว้ ดังนั้นในการนำเสนอพระเยซูต่อกลุ่มผู้รับสารชาวยิว นักบุญมัทธิวจึงเน้นว่าพระเยซูและกิจการของพระองค์ทำให้คำของประกาศในอดีตที่กล่าวถึงพระเมสสิยาห์สำเร็จถึง 13 ครั้ง* และยกข้อความในพระคัมภีร์เดิมมาประกอบเป็นระยะๆ เริ่มตั้งแต่ตอนต้นพระวรสารที่ท่านนำเสนอว่าพระเยซูเป็นเชื้อสายของกษัตริย์ดาวิด

“หนังสือลำดับพงศ์ของพระเยซูคริสต์ ผู้เป็นเชื้อสายของดาวิด ผู้สืบตระกูลเนื่องมาจากอับราฮัม” (มธ. 1:1)

ภาพผู้นำที่นักบุญมัทธิวนำเสนอพระเยซู คือพระเมสสิยาห์ในฐานะกษัตริย์ ดังที่ท่านยกข้อความในพระคัมภีร์เดิมมากล่าวถึงกำเนิดของพระเยซูที่เมืองเบธเลเฮมว่า

“บ้านเบธเลเฮมในแผ่นดินยูเดีย จะเป็นบ้านเล็กน้อยที่สุด
ในสายตาของบรรดาผู้ครองแผ่นดินยูเดียก็หาไม่ได้
เพราะว่าเจ้านายคนหนึ่งจะออกมาจากท่าน
ผู้ซึ่งจะครอบครองอิสราเอล ชนชาติของเรา” (มธ. 2:6)

* ดูรายละเอียดการยกคำของประกาศในอดีตกาลจากพระคัมภีร์พระธรรมเก่าได้ใน มัทธิว 1:22, 2:5, 2:15, 2:17, 2:23, 3:3, 4:14, 8:17, 12:17, 13:35, 21:4, 26:46, และ 27:9

นักบุญมัทธิวกคำของประกาศกในพระคัมภีร์มาซีให้เห็นว่าพระเยซูเป็นกษัตริย์ที่มีได้ใช้ความรุนแรง แต่เป็นกษัตริย์ที่มีความยุติธรรมและสันติ เช่น

"ไม่อ่อนแอแล้วท่านจะไม่หัก ไล่ตะเกียงเป็นควันจวนดับแล้วท่านจะไม่ดับ
กว่าท่านจะได้นำความยุติธรรมให้มีชัยชนะ
และบรรดาประชาชาติจะฝากความหวังไว้กับท่าน" (มธ. 12:20-21)

"จงบอกชาวศิโยนว่า กษัตริย์ของท่านเสด็จมาหาท่าน
โดยพระทัยอ่อนสุภาพ ทรงลา ทรงลูกลา" (มธ. 21:5)

นอกจากนี้นักบุญมัทธิวยังรับรู้พระเยซูในฐานะ "พระอาจารย์" โดยท่านบันทึกคำตรัสของพระเยซูซึ่งไม่ปรากฏในพระวรสารเล่มอื่นว่า "อย่าให้ใครเรียกท่านว่า 'พระครู' ด้วยว่าพระครูของท่านมีแต่ผู้เดียวคือพระคริสต์" (มธ. 23:10) ดังนั้นท่านจึงถ่ายทอดพระเยซูในฐานะ "พระอาจารย์" โดยเน้นคำสอนของพระเยซูต่อผู้รับสารชาวยิว เป็นบทเทศนายาว 5 บท อาทิเช่น บทเทศนาบนภูเขา (มธ. 5-7) ซึ่งสอนเรื่องการดำเนินชีวิตและธรรมเนียมปฏิบัติของยิว บทอุปมาเรื่องแผ่นดินสวรรค์ (มธ. 13) อันเป็นเป้าหมายสูงสุดที่บรรดาชาวยิวปรารถนา หรือการกล่าวโทษพวกธรรมจารย์และฟาริสี (มธ. 23) ซึ่งนักบุญมัทธิวคนเก็บภาษีบันทึกการประณามผู้นำทางศาสนาของพระเยซูไว้อย่างเผ็ดร้อนและมีความละเอียด ยาวกว่าพระวรสารเล่มอื่น ๆ

สรุปได้ว่านักบุญมัทธิวรับรู้ภาวะผู้นำของพระเยซูว่าเป็น "พระเมสสิยาห์" กษัตริย์ของชาวยิวตามที่ประกาศกในอดีตทำนายไว้ และนำเสนอพระเยซูต่อผู้รับสารชาวยิวว่าพระองค์เป็นพระเมสสิยาห์ในฐานะกษัตริย์และพระอาจารย์ ซึ่งนำความยุติธรรมและอาณาจักรของพระเจ้ามาสู่ชาวยิว นักบุญมัทธิวเน้นว่าพระเยซูเสด็จมาเพื่อชนชาติยิว (มธ. 10:5, มธ. 15:24) และให้คำอธิบายข้อสงสัยเรื่องพระศพของพระเยซูต่อพวกยิวที่ไม่เชื่อในตอนท้ายของพระวรสาร (มธ. 27:62-66, 28:4, 11-15) ก่อนจะจบด้วยคำสั่งของพระเยซูให้สาวกออกไปประกาศแก่ชนทุกชาติ และวันพิพากษาของพระเจ้าตามความเชื่อของชาวยิวที่ว่า "สอนเขาให้ถือรักษาสิ่งสารพัดซึ่งเราได้สั่งพวกเขาไว้ นี่แหละเราจะอยู่กับเจ้าทั้งหลายเสมอไป จนกว่าจะสิ้นยุค" (มธ. 28:20)

นักบุญมาระโก เป็นชายหนุ่มชาวยิว ซึ่งเป็นศิษย์และล่ามของนักบุญเปโตร อัครสาวก ท่านเขียนพระวรสารจากความทรงจำของนักบุญเปโตร เนื้อหาพระวรสารจึงบรรยาย รายละเอียดเหตุการณ์อย่างชัดเจน เมื่อวิเคราะห์นักบุญเปโตรซึ่งเป็นชาวประมง ภารกิจอันน่าอัศจรรย์ใจที่พระเยซูกระทำเป็นสิ่งยืนยันว่าพระเยซูเป็นบุตรของพระเจ้า ดังที่นักบุญลูกาบันทึกถึง เหตุการณ์ที่นักบุญเปโตรหย่อนอวนตามพระดำรัสของพระเยซูและจับปลาได้เป็นอันมาก ท่านจึง สละทุกอย่างและติดตามพระเยซู (ลก. 5:1-11) โดยเชื่อว่าพระองค์เป็นพระเมสสิยาห์และยืนยัน ว่า "พระองค์ทรงเป็นพระคริสต์" (มก. 8:29) การประกาศของนักบุญเปโตรทำให้นักบุญมาระโก รู้ว่าพระเยซูเป็นพระคริสต์หรือพระเมสสิยาห์ ท่านถ่ายทอดพระวรสารโดยเริ่มว่า

"ข่าวประเสริฐเรื่องพระเยซูคริสต์พระบุตรของพระเจ้า" (มก. 1:1)

ภารกิจที่น่าอัศจรรย์ใจของพระเยซูคงจะประทับใจชายหนุ่มอย่างนักบุญมาระโก เนื้อหาในพระวรสารจึงเน้นถึงภารกิจต่างๆ ของพระองค์ เช่น การรักษาโรคภัยและความพิการ การ ขับไล่ผี อำนาจเหนือธรรมชาติและความตาย และท่านก็กล่าวถึงความประหลาดใจของประชาชน ที่ได้ฟังพระเยซูสอนหรือได้เห็นภารกิจของพระองค์ไว้หลายครั้ง* นักบุญมาระโกนำเสนอภาพของ พระเยซูเป็นผู้นำแบบผู้รับใช้มวลชน

"พระองค์จึงเสด็จเข้าไปในเรือน และประชาชนก็มาประชุมกันอีก จนพระเยซูและ สาวกจะรับประทานอาหารไม่ได้" (มก. 3:19-20)

"เพราะว่ามีคนไปมาเป็นอันมากจนไม่มีเวลาว่างจะรับประทานอาหารได้" (มก. 6:31)

นักบุญมาระโกบรรยายว่าพระเยซูทรงประกอบภารกิจต่อคนมากมายที่ลี้ภัยมาหาพระองค์หลายครั้ง** นอกจากนี้จุดที่น่าสนใจในพระวรสารนักบุญมาระโก คือ การบันทึกถึง สหายพระเนตรของพระเยซู*** และบรรยายอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ของพระเยซู ได้แก่ความสงสาร

* ดูรายละเอียดคำบรรยายถึงความประหลาดใจของประชาชนได้ใน มาระโก 1:22, 1:27, 2:12, 4:20, 5:42, 6:2, 6:53, 7:37, 9:15, 10:24, 10:26, 10:32, 11:18, 12:17 และ 15:5

** ดูรายละเอียดคำบรรยายการประกอบภารกิจของพระเยซูต่อมวลชนได้ใน มาระโก 1:32-34, 1:45, 2:1-2, 2:13, 3: 7-12, 3:19-20, 4:1, 5:21, 6:33-34, 6:54-56, 8:1 และ 10:1

*** ดูรายละเอียดคำบรรยายสหายพระเนตรของพระเยซูได้ใน มาระโก 1:16, 1:19, 3:5, 3:34, 5:32, 6:41, 6:48, 7:34, 10:21, 10:23, 10:27, 11:11, 11:13 และ 12:41

(มก. 1:41, มก. 6:34, มก. 8:2) ความทุกข์และความโกรธ (มก. 3:5) ความไม่พอพระทัย (มก. 10:14) ความประหลาดใจ (มก. 6:6) และความรัก (มก. 10:21) ซึ่งภาพผู้นำแบบผู้รับใช้ที่เปี่ยมด้วยอารมณ์และยอมทนการถูกข่มเหงเช่นนี้ สอดคล้องกับกลุ่มผู้รับสารของท่านซึ่งเป็นคริสตชนต่างชาติที่กำลังถูกเบียดเบียนอย่างหนักด้วย นักบุญมาระโกบันทึกคำตรัสของพระเยซูว่าสาวกจะได้รับผลตอบแทนร้อยเท่า ทั้งจะถูกการข่มเหงด้วย แต่จะได้ชีวิตนิรันดร์ (มก. 10:29-30) จึงมีนักวิชาการวิเคราะห์ไว้ว่าท่านเขียนพระวรสารขึ้นเพื่อบรรเทาใจคริสตชนให้เข้มแข็งและอดทนต่อความทุกข์ทรมานและการถูกทดลองความเชื่อ

โดยสรุปแล้วท่านนำเสนอพระเยซูด้วยภาพผู้นำแบบผู้รับใช้มวลชน ภารกิจต่างๆ ที่พระเยซูกระทำเป็นสิ่งยืนยันว่าพระองค์เป็นพระคริสต์ พระบุตรของพระเจ้า นักบุญมาระโกจบพระวรสารว่าพวกสาวกปฏิบัติตามคำสั่งของพระเยซูที่ให้ออกไปประกาศ และคนที่เชื่อก็จะเห็นหมายสำคัญซึ่งมาจากพระเจ้า "พวกสาวกเหล่านั้นจึงออกไปเทศนาสั่งสอนทุกแห่งทุกตำบล และพระเป็นเจ้าทรงร่วมงานกับเขาและทรงสนับสนุนคำสอนของเขา โดยหมายสำคัญที่ประกอบนั้น" (มก. 16:20)

นักบุญลูกา เป็นนายแพทย์ชาวกรีก ลูกศิษย์ของนักบุญเปาโล ซึ่งกลับใจในสมัยที่บ้านเมืองของท่านเป็นศูนย์กลางในการแพร่ธรรม ด้วยความที่ไม่ใช่ชาวยิว ดังนั้นการรับรู้พระเยซูในฐานะผู้นำของท่านจึงเป็นพระเจ้าผู้เปี่ยมด้วยความรักและเมตตาต่อมนุษย์ทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่ต่ำต้อยในสังคม เนื่องจากท่านเป็นนักประวัติศาสตร์จึงสืบข้อมูลจากหลายแหล่งและพยานหลายคน ท่านเขียนพระวรสารโดยเริ่มว่า "เนื่องจากข้าพเจ้าเองได้สืบเสาะถวุ่นตั้งแต่ต้นมา จึงเห็นดีด้วยที่จะเรียบเรียงเรื่องตามลำดับ" (ลก. 1:3) เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับสารเป้าหมายของท่าน ซึ่งเป็นชาวต่างชาติ นักบุญลูกาจึงนำเสนอพระเยซูในฐานะพระเจ้า* ซึ่งมาไถ่บาปมนุษย์ทุกคน ท่านยกคำของประกาศกอิสยาห์ที่ว่า

"มนุษย์ทั้งปวงจะได้เห็นความรอดของพระเจ้า" (ลก. 3:6)

* ในพระวรสารของนักบุญลูกา ท่านใช้คำสรรพนามเรียกพระเยซูว่า "พระเป็นเจ้า" และ "องค์พระผู้เป็นเจ้า" ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน ลูกา 7:19, 10:41, 11:39, 12:42, 18:6 และ 19:8

และ คำสรรเสริญพระเจ้าของสิเมโอนว่า

"ข้าแต่พระเจ้า บัดนี้พระองค์ทรงให้ทาสของพระองค์ไปเป็นสุข ตามพระคำรับสั่งของ
พระองค์

เพราะว่าตาของข้าพระองค์ได้เห็นความรอดของพระองค์แล้ว

ซึ่งพระองค์ได้ทรงจัดเตรียมไว้ต่อหน้าบรรดาชนชาติทั้งหลาย

เป็นสว่างส่องแสงแก่คนต่างชาติ และเป็นศักดิ์ศรีของพวกอิสราเอลชนชาติของ
พระองค์" (ลก. 2: 29-32)

ในส่วนเนื้อหาของพระวรสาร นักบุญลูกาเน้นภารกิจหรือคำสอนของพระเยซูที่
แสดงถึงความรักและเมตตาต่อผู้ที่ต่ำต้อยในสังคม โดยเฉพาะสตรี เช่น หญิงม่าย โสเภณี และสตรี
ที่เป็นสาวกหรือติดตามพระเยซูไว้มากกว่าพระวรสารเล่มอื่น* นอกจากนี้ยังบันทึกเกี่ยวกับคนบาป
อาทิเช่น คนเก็บภาษี (ลก. 5:27-32, 7:29, 15:1, 18:9-14, 19:1-10) คนเลี้ยงแกะ (ลก. 2:8-20)
นักโทษ (ลก. 23: 39-43) รวมทั้งชาวต่างชาติ (ลก. 7:1-10, 9:51-56, 11:25-37, 17:11-19) และ
บรรดาคนเจ็บป่วย ซึ่งเป็นจุดเด่นในพระวรสารนักบุญลูกา ท่านนำเสนอพระเยซูในฐานะผู้เยียวยา
รักษา ทั้งโรคภัยไข้เจ็บ ความพิการ การขับไล่วิญญาณชั่วเชื่อว่าเป็นสาเหตุของโรคต่างๆ ตลอดจนการชุบ
ชีวิตไว้มากกว่าพระวรสารเล่มอื่นรวมทั้งหมดมี 17 เหตุการณ์** จึงวิเคราะห์ได้ว่าเพราะภูมิหลังที่
นักบุญลูกาเป็นแพทย์ ท่านจึงสนใจและนำเสนอเกี่ยวกับการเยียวยารักษาโรคของพระเยซูเป็น
พิเศษ

ภาวะผู้นำของพระเยซูในมุมมองของนักบุญลูกาสรุปลได้ว่าพระเยซูทรงเป็นผู้นำซึ่ง
เป็นพระเจ้าที่เปี่ยมด้วยความรักและเมตตาต่อมนุษย์โดยเฉพาะคนที่ต่ำต้อยในสังคม และท่านได้
นำเสนอพระเยซูต่อกลุ่มผู้รับสารชาวต่างชาติว่าพระองค์เป็นพระเจ้า ผู้เยียวยารักษาและไถ่บาป
มนุษย์ทุกคนด้วยความรักและเมตตา

* ดูรายละเอียดการสื่อสารระหว่างพระเยซูกับกลุ่มสตรีได้ใน ลูคา 7:11-17, 7:36-50, 8:1-3,
11:38-42, 11:27-28, 18:1-8, 21:1-4, 23:27-31, 23:49, 55-56 และ 24:1-11

** ดูรายละเอียดเหตุการณ์การเยียวยารักษาของพระเยซูได้ใน ลูคา 4:33-37, 4:38-39, 5:12-
15, 5:17-26, 6:6-11, 7:1-10, 7:11-17, 11:14-23, 8:26-39, 8:43-48, 8: 41-56, 9:37-42, 13:10-17,
14:1-6, 17:11-19, 18:35-43 และ 22:49-51

นักบุญยอห์น เป็นชาวยิวในครอบครัวชาวประมงฐานะดี นักประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าท่านอาจเป็นลูกพี่ลูกน้องกับพระเยซู ท่านเป็นอัครสาวกที่อายุน้อยที่สุด มีความใกล้ชิดและเป็นที่รักของพระเยซูมากที่สุด ในขณะที่เขียนพระวรสารท่านชรามากแล้ว ด้วยความใกล้ชิดกับพระเยซูและวัยที่มากขึ้น ท่านรับรู้ ได้ตรงถึงคุณลักษณะอันลึกซึ้งของพระเจ้าในตัวพระเยซู และถ่ายทอดต่อผู้รับสารชาวยิว โดยนำเสนอภาพของพระเยซูผ่านการที่พระองค์สื่อสารพูดคุยกับบุคคลต่างๆ ปรากฏคำสรรพนามเรียกพระเยซูอย่างหลากหลาย เช่น พระวาตะ (ยน. 1:1) ความสว่าง (ยน. 1:7) พระองค์ (ยน. 1:10, 26) พระบุตรองค์เดียวของพระบิดา (ยน. 1:14) พระเยซูคริสต์ (ยน. 1:17, 38) พระเมษโปดกของพระเจ้า (ยน. 1: 29, 36) พระเมสสิยาห์ (ยน. 1:41) บุตรมนุษย์ (ยน. 5:27) รับบี้ (พระอาจารย์) (ยน. 1:38) กษัตริย์ของชนชาติอิสราเอล (ยน. 1:49) พระผู้ช่วยโลกให้รอดที่แท้จริง (ยน. 4:42) และ องค์บริสุทธิ์ของพระเจ้า (ยน. 6:69)

นักบุญยอห์นเริ่มพระวรสารโดยการนำเสนอความเป็นพระเจ้าของพระเยซูว่า "ในปฐมกาลพระวาตะดำรงอยู่ และพระวาตะทรงสถิตอยู่กับพระเจ้า และพระวาตะทรงเป็นพระเจ้า... พระวาตะได้ทรงบังเกิดเป็นมนุษย์และทรงอยู่ท่ามกลางเรา บริบูรณ์ด้วยพระคุณและความจริง เราทั้งหลายได้เห็นพระสิริของพระองค์ คือพระสิริอันสมกับพระบุตรองค์เดียวของพระบิดา"(ยน. 1, 14) ซึ่งนักบุญยอห์นกล่าวถึงพระลักษณะของพระเยซูผ่านคำตรัส "เราเป็น" เจ็ดประการ* ประกอบกับยกหมายสำคัญเจ็ดประการซึ่งพระเยซูกระทำเพื่อเป็นเครื่องยืนยันว่าพระเยซูเป็นพระเมสสิยาห์ พระบุตรของพระเจ้า ได้แก่

- พระเยซูเปลี่ยนน้ำเป็นเหล้าองุ่นในงานสมรสที่หมู่บ้านคานา (ยน. 2:1-11)
- พระเยซูรักษาลูกชายของข้าราชการคนหนึ่ง (ยน. 4:46-54)
- พระเยซูรักษาคนง่อยที่สระน้ำเบธซาธาในกรุงเยรูซาเล็ม (ยน. 5:1-18)
- พระเยซูเลี้ยงคน 5,000 คนใกล้ทะเลสาบกาลิลี (ยน. 6:5-14)
- พระเยซูดำเนินบนน้ำที่ทะเลสาบกาลิลี (ยน. 6:16-21)
- พระเยซูรักษาคนตาบอดแต่กำเนิดที่กรุงเยรูซาเล็ม (ยน. 9:1-7) และ
- พระเยซูชุบชีวิตลาซารัสที่หมู่บ้านเบธานี (ยน. 11:1-45)

* ดูรายละเอียดคำตรัส "เราเป็น" ทั้งเจ็ดประการได้ใน ยอห์น 6:35, 8:12, 10:7;9, 10:11;14, 11:25, 14:6 และ 15:1; 5

นักบุญยอห์นนำเสนอภาพพระเยซูเป็นพระเจ้าองค์แห่งความรักและชีวิตนิรันดร์ โดยพระองค์ทรงกระทำภารกิจตามที่พระเจ้าพระบิดามอบหมาย คือการสอนมนุษย์ให้รู้จักพระเจ้า ซึ่งเป็นองค์ความรัก ท่านเน้นถึงการสอนของพระเยซูที่เกี่ยวกับความรักเป็นพิเศษ อาทิเช่น

“พระบัญญัติของเราคือให้ท่านทั้งหลายรักกันเหมือนดังที่เราได้รักท่าน ไม่มีผู้ใดมีความรักที่ยิ่งใหญ่กว่านี้ คือการที่ผู้หนึ่งผู้ใดจะสละชีวิตของตนเพื่อมิตรสหายของตน” (ยน. 12-13)

ในการประกาศสั่งสอนของพระเยซู พระองค์ไม่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ และในที่สุดก็ถูกตรึงบนไม้กางเขน แต่พระองค์ยอมรับความทรมานและความตายก็เพราะความรัก ดังที่พระองค์ทรงสอนสาวกว่า

“ด้วยเหตุนี้พระบิดาจึงทรงรักเรา เพราะเราสละชีวิตของเรา เพื่อจะรับชีวิตนั้นคืน มาอีก ไม่มีผู้ใดชิงชีวิตไปจากเราได้ แต่เราสละชีวิตด้วยใจสมัครของเราเอง (ยน. 10:17-18)

สรุปได้ว่า นักบุญยอห์นเชื่อว่าพระเยซูเป็นพระเจ้าองค์แห่งความรัก และท่านก็นำเสนอพระเยซูโดยการตีความเหตุการณ์และคำสอนของพระเยซูตามความทรงจำ สะท้อนให้เห็นถึงพระลักษณะอันลึกซึ้งของพระเยซูในฐานะพระเป็นเจ้าผู้มาไถ่บาปมนุษย์ทุกคนด้วยความรัก และนำพามนุษย์ไปสู่ชีวิตนิรันดร์ นักวิชาการกล่าวว่า คำสำคัญในพระวรสารของนักบุญยอห์นคือ “เชื่อ” ซึ่งปรากฏ 98 ครั้ง (เอ็ดวิน เอ. บลัม, 1998) แสดงถึงจุดมุ่งหมายในการเขียนของท่านคือ เพื่อให้ผู้รับสารมีความเชื่อในพระเยซูและยอมรับพระองค์เป็นผู้นำชีวิตของเขา

จากการตั้งข้อสังเกตเรื่องการรับรู้และถ่ายทอดภาวะผู้นำของพระเยซูพบว่า ผู้นิพนธ์พระวรสารทั้งสี่ท่านซึ่งมีภูมิหลังแตกต่างกันรับรู้และนำเสนอพระเยซูต่อผู้รับสารในสังคม ปาเลสไตน์เมื่อสองพันปีก่อนด้วยภาพความเป็นผู้นำที่แตกต่างกันไป แสดงผลภาพรวมเป็นตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงข้อสังเกตการรับรู้และถ่ายทอดภาวะผู้นำของพระเยซู

หัวข้อ/ ผู้นิพนธ์	มัทธิว	มาระโก	ลูกา	ยอห์น
ภูมิหลังผู้นิพนธ์	คนเก็บภาษีชาวยิว อัครสาวก	ชายหนุ่มชาวยิว ล่ามของเปโตร	แพทย์ชาวกรีก	ชาวประมงยิว อัครสาวกคนสนิท
การรับรู้ภาวะผู้นำ ของพระเยซู	พระเมสสิยาห์ กษัตริย์ตามคำทำนาย	พระเมสสิยาห์ บุตรพระเจ้า	พระเจ้าที่รักและ เมตตาต่อมนุษย์	พระเจ้าองค์ ความรัก
จุดเน้นในเนื้อหา	คำทำนายเป็นจริง บทเทศนา	ภารกิจรับใช้ อารมณ์	ภารกิจรัก-รับใช้ การเยียวยารักษา	หมายสำคัญทั้ง 7 คำสอนเรื่อง ความรัก
การนำเสนอ ภาวะผู้นำ	กษัตริย์ และ พระอาจารย์	บุตรพระเจ้า ผู้รับใช้มวลชน	พระเจ้าผู้เยียวยา และไถ่บาปมนุษย์	พระเจ้าผู้ไถ่บาป มนุษย์ด้วยรัก
ผู้รับสาร	ชาวยิว	คริสตชนต่างชาติ	คริสตชนต่างชาติ	มนุษย์ทุกคน

จากตารางที่ 1 อธิบายได้ว่า *นักบุญมัทธิว* คนเก็บภาษีชาวยิวรับรู้ภาวะผู้นำของพระเยซูว่าเป็นพระเมสสิยาห์กษัตริย์ของชาวยิวตามที่ประกาศในอดีตทำนายไว้ และนำเสนอพระเยซูต่อผู้รับสารชาวยิวว่าพระองค์เป็นพระเมสสิยาห์ในฐานะกษัตริย์และพระอาจารย์ ซึ่งนำความยุติธรรมและอาณาจักรสวรรค์มาสู่ชาวยิว *นักบุญมาระโก* ชายหนุ่มชาวยิวซึ่งเป็นทั้งศิษย์และล่ามของนักบุญเปโตรอัครสาวกรับรู้พระเยซูผ่านคำบอกเล่าของนักบุญเปโตรเกี่ยวกับภารกิจที่นำประทับใจ ท่านนำเสนอพระเยซูต่อผู้รับสารต่างชาติในโรมซึ่งกำลังถูกข่มเหงด้วยภาพผู้นำแบบผู้รับใช้มวลชน โดยภารกิจต่างๆ ซึ่งพระเยซูกระทำเป็นสิ่งที่ยืนยันว่าพระองค์เป็นพระเมสสิยาห์

พระบุตรของพระเจ้า ผู้รับใช้ที่ย่อมทนทุกข์ ส่วนนักบุญลูกา นายแพทย์ชาวกรีกรับรู้พระเยซูในฐานะผู้นำที่มีความรักและเมตตาต่อมนุษย์ทุกคนโดยเฉพาะผู้ที่ต่ำต้อยในสังคม ท่านได้นำเสนอพระเยซูต่อกลุ่มผู้รับสารชาวต่างชาติว่าพระองค์เป็นพระเจ้า ผู้เยียวารักษาและไถ่บาปมนุษย์ทุกคนด้วยความรักและเมตตา สำหรับนักบุญยอห์นชาวประมง ซึ่งใกล้ชิดและเป็นที่ยรักของพระเยซูมากที่สุด ท่านรับรู้พระเยซูในฐานะพระเจ้าองค์แห่งความรัก และนำเสนอพระเยซูต่อผู้รับสารชาวยิวว่าเป็นพระเจ้าองค์ความรักผู้มีความสนิทสัมพันธ์กับพระบิดาเจ้า แต่ทรงยอมเสด็จมารับใช้และไถ่บาปมนุษย์ทุกคนด้วยความรัก และนำผู้ที่เชื่อในพระองค์ไปสู่ชีวิตนิรันดร์

ข้อสังเกตการถ่ายทอดภาวะผู้นำของพระเยซูต่อผู้รับสารอีกประการคือ ผู้นิพนธ์ทั้งสี่ท่านบันทึกถึงการสื่อสารของพระเจ้าพระบิดาซึ่งแสดงถึงการยอมรับพระเยซู เป็นการยืนยันถึงสถานะของพระองค์ต่อผู้รับสาร ได้แก่ เหตุการณ์ที่พระเยซูรับบัพติศมาที่แม่น้ำจอร์แดน ซึ่งผู้เขียนพระวรสารบันทึกถึงพระสุรเสียงจากฟ้าว่า "ท่านผู้นี้เป็นบุตรที่รักของเรา เราชอบใจท่านมาก" (มธ. 3:17; มก. 1:11; ลก. 3:22) และเหตุการณ์ที่พระเยซูอธิษฐานและจำแลงพระกายบนภูเขาต่อหน้าสาวก คือ เปโตร ยากอบ และยอห์น ก็มีพระสุรเสียงจากเมฆว่า "ท่านผู้นี้เป็นบุตรที่รักของเรา จงเชื่อฟังท่านเถิด" (มก. 9:7) หรือ "ผู้นี้เป็นบุตรของเรา เป็นผู้ถูกเลือกสรรไว้ จงเชื่อฟังท่านเถิด" (ลก. 9:35) และเหตุการณ์ซึ่งพระเยซูกล่าวสรรเสริญพระเจ้าต่อหน้าประชาชน และมีพระสุรเสียงดังจากฟ้าว่า "เราได้ให้เกียรติแล้ว และเราจะให้เกียรติอีก" (ยน. 12:28) ล้วนเป็นการยืนยันถึงสถานะของพระเยซูต่อผู้รับสารว่าพระองค์เป็นบุตรของพระเจ้าทั้งสิ้น

ผลการวิจัยส่วนที่สอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม

เป็นข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ คริสตชนนิกายโรมันคาทอลิกชาวไทย อายุ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน จากโบสถ์จำนวน 3 โบสถ์ในเขตสองของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ซึ่งมีบาทหลวงประจำอยู่อย่างน้อย 3 องค์ ได้แก่ โบสถ์ดอนบอสโก โบสถ์แม่พระฟาติมา และโบสถ์นักบุญฟรังซิสเซเวียร์ โดยมุ่งสำรวจความเห็นของคริสตชนคาทอลิกชาวไทยต่อภาวะผู้นำของพระเยซูในบริบทสังคมไทยปัจจุบัน ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้จัดเตรียมแบบสอบถามไว้ทั้งสิ้น 45 ชุด เก็บกลับคืนมาได้ 40 ชุด เป็นแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ 30 ชุด ในการเสนอผลการวิจัยซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดจะใช้สถิติอย่างง่ายและการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ส่วนคำถามปลายเปิดจะให้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดในแบบสอบถามเรื่องการสื่อสารกับภาวะผู้นำของพระเยซูในพระวรสารทั้งสี่ แบ่งเป็น ข้อมูลทั่วไปของคริสตชนคาทอลิกกลุ่มตัวอย่าง คือข้อมูลพื้นฐานทางประชากรศาสตร์ และข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับพระวรสาร

ตารางที่ 2 ตารางแจกแจงความถี่ของคริสตชนนิกายโรมันคาทอลิกตามลักษณะทางประชากร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	17	57
หญิง	13	43
รวม	30	100
อายุเฉลี่ย		
ชาย	35	57
หญิง	48	43
รวม	41	100

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เชื้อชาติ		
ไทย	25	83
จีน	5	17
รวม	30	100
การศึกษา		
มัธยมศึกษา	2	6
ปวช., ปวส.	8	27
ปริญญาตรี	17	57
ปริญญาโท	3	10
รวม	30	100
สถานภาพ		
บาทหลวง	6	20
ฆราวาส	24	80
รวม	30	100
อาชีพ		
นักบวช	6	20
นักศึกษา	4	13
ครู	8	27
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	10
พนักงานบริษัท	4	13
ค้าขาย	2	7
อื่นๆ	3	10
รวม	30	100

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ภูมิหลังการนับถือศาสนา		
นับถือแต่กำเนิด	27	90
นับถือในภายหลัง	3	10
รวม	30	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของคริสตชนนิกายโรมันคาทอลิกกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ จากตารางที่ 2 พบว่า ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นเพศชายร้อยละ 57 เพศหญิงร้อยละ 43 เพศชายมีอายุเฉลี่ย 35 ปี ส่วนเพศหญิงมีอายุเฉลี่ย 48 ปี โดยมีเชื้อชาติไทยร้อยละ 83 และเชื้อชาติจีนร้อยละ 17 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีระดับการศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมาคือระดับปวช., ปวส. ร้อยละ 27 นอกนั้นคือระดับปริญญาโทร้อยละ 10 และระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 6 ตามลำดับ

ด้านสถานภาพเป็นบาทหลวงร้อยละ 10 และฆราวาสร้อยละ 90 ซึ่งฆราวาสเหล่านี้ประกอบอาชีพครูมากที่สุดร้อยละ 27 อาชีพพนักงานบริษัทและนักศึกษาเท่ากันคือร้อยละ 13 รับราชการและเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 10 เช่นเดียวกับอาชีพอื่นๆ คือ แม่บ้านและอาชีพอิสระ สุดท้ายคืออาชีพค้าขายร้อยละ 7

สำหรับภูมิหลังการนับถือศาสนานั้น กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดร้อยละ 90 นับถือศาสนาคริสต์แต่กำเนิด ที่เหลือร้อยละ 10 นับถือศาสนาคริสต์ในภายหลังเมื่อรู้ความแล้ว

ตารางที่ 3 ตารางแจกแจงความถี่ของพฤติกรรมกาเปิดรับพระวรสารของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทของการเปิดรับ	ความถี่ (ร้อยละ)				รวม
	ทุกวัน	เกือบทุกวัน	ทุกสัปดาห์	อื่นๆ	
การอ่าน	27	30	23	20	100
การฟังขณะร่วมพิธีในโบสถ์	33	7	57	3	100
การฟังจากสื่อบุคคล	27	7	57	9	100

แหล่งที่เปิดรับพระวรสาร	เปิดรับ (ร้อยละของจำนวนรวม)
สื่อเฉพาะกิจ	
พระคัมภีร์ไบเบิล	90
ไบเบิลไดอารี่	80
หนังสือศรัทธา	53
สารวัด	73
วิดีโอ/ วีซีดี/ ดีวีดีภาพยนตร์	60
อื่นๆ	3
สื่อมวลชน	
หนังสือพิมพ์อุดมสานต์และวารสารอุดมสาร	70
เว็บไซต์	20
อื่นๆ	3
สื่อบุคคล	
บาทหลวง/ นักบวช	100
ครูสอนคำสอน	50
เพื่อน/ คนรู้จัก	57
คนในครอบครัว	27
อื่นๆ	3

จากตารางที่ 3 พบว่า คริสตชนกลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งอ่านพระวรสารบ่อยทุกวัน และเกือบทุกวัน เช่นเดียวกับการฟังพระวรสารขณะร่วมพิธีกรรมในโบสถ์ทุกสัปดาห์ เท่ากับการฟังพระวรสารจากสื่อบุคคลคือร้อยละ 57 และเกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างที่ฟังพระวรสารขณะร่วมพิธีกรรมในโบสถ์ทุกวัน โดยภาพรวมคริสตชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในการเปิดรับพระวรสารในระดับสูง การเปิดรับโดยการฟังจะมากกว่าการอ่านเล็กน้อย

แหล่งที่เปิดรับพระวรสารพบว่า สื่อเฉพาะกิจที่คริสตชนกลุ่มตัวอย่างเปิดรับมากที่สุดคือพระคัมภีร์ไบเบิล คิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมาคือไบเบิลไดอารีและสารวัต ร้อยละ 80 และ 73 ตามลำดับ และคริสตชนกลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งที่เปิดรับพระวรสารจากวีดีโอ/ วีซีดี/ ดีวีดี ภาพยนตร์และหนังสือครีธา สำหรับสื่อมวลชน คริสตชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับจากหนังสือพิมพ์ อุดมสานต์และวารสารอุดมสารร้อยละ 70 มีเพียงร้อยละ 20 ที่เปิดรับจากเว็บไซต์ ส่วนสื่อบุคคล พบว่าคริสตชนกลุ่มตัวอย่างทุกคนเปิดรับพระวรสารจากบาทหลวง มีประมาณครึ่งหนึ่งเปิดรับจากเพื่อนหรือคนรู้จัก และครูสอนคำสอน และหนึ่งในสามของกลุ่มตัวอย่างเปิดรับจากครอบครัวและสื่อบุคคลอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดในแบบสอบถามเรื่องการสื่อสารกับ ภาวะผู้นำของพระเยซูในพระวรสารทั้งสี่

คริสตชนคาทอลิกกลุ่มตัวอย่างได้ตอบคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นใน
ประเด็นต่างๆ ดังนี้

ความคิดเห็นต่อพระวรสาร ร้อยละ 60 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าเป็น
หนังสือที่บันทึกเรื่องราวชีวิตและคำสอนของพระเยซู โดยมีบางคนในกลุ่มนี้ระบุว่า
เป็นพระวาจา
ของพระเจ้าที่มีความศักดิ์สิทธิ์ รองลงมาร้อยละ 47 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าเป็นหนังสือที่ให้
ข้อคิดและแนวทางในการดำเนินชีวิต ร้อยละ 17 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าเป็น
หนังสือที่ดี มีประโยชน์สำหรับทุกคน และร้อยละ 10 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นว่าเป็นหนังสือที่
ให้ความเชื่อ ความศรัทธา

สิ่งที่ได้รับจากการอ่าน การฟัง หรือการรับชมพระวรสาร ร้อยละ 67 ระบุว่า
ได้รับข้อคิดและแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ในเรื่องความรักพระเจ้า รักผู้อื่นรวมทั้งศัตรู เรื่อง
การแบ่งปันและให้อภัย ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้ในปัจจุบัน ร้อยละ 27 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่า
รู้จักพระเจ้า พระเยซู คำสอนของพระองค์ รวมทั้งประวัติของศาสนา ร้อยละ 20 ระบุว่า
การเปิดรับพระวรสารช่วยเพิ่มความเชื่อ ความศรัทธา เป็นจำนวนเท่ากับกับกลุ่มตัวอย่างที่
ระบุว่าได้รับความสงบสุขทางจิตใจ และมีกำลังใจ คำตอบร้อยละ 3 ระบุว่าได้รับความรู้เกี่ยวกับคำภาษากรีก

ความคิดเห็นต่อพระเยซู กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามว่าพระเยซูเป็นใครแตกต่างกันไป ร้อยละ 20
ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคิดว่าเป็นพระเจ้า เท่ากันกับกลุ่มที่คิดว่าเป็นทั้งพระเจ้า
และเป็นมนุษย์ ซึ่งร้อยละ 14 ระบุว่าเป็นผู้มาไถ่บาปมนุษย์ เท่ากันกับกลุ่มที่คิดว่าพระเยซูเป็น
คนดี เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต และกลุ่มที่ระบุว่าพระเยซูเป็นคนใกล้ชิด อย่างเช่น พ่อ พี่
หรือเพื่อน ส่วนร้อยละ 10 ระบุว่าเป็นผู้รับใช้ของพระเจ้า มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 3 ที่คิดว่าพระเยซูเป็น
ผู้นำชาวดีแห่งความรักของพระมาสู่มนุษยทุกคน หรือ เป็นศาสดาของศาสนาคริสต์

สำหรับบุคลิกของพระเยซู กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นหลากหลาย ได้แก่ มีความ
อ่อนโยน มีอัธยาศัยดี เข้าถึงทุกคน มีความเด็ดเดี่ยว เด็ดขาด มีความเป็นผู้นำ มีอำนาจ
และมีและ
น่านับถือ มีความสามารถในการพูด และสุขุมเยือกเย็น ส่วนลักษณะนิสัย ส่วนใหญ่มีความเห็น
ว่าพระเยซูเป็นคนที่รักเพื่อนมนุษย์ ใจดี มีเมตตา โอบอ้อมอารี ชอบช่วยเหลือคนที่กำลังประสบความ
ทุกข์ ยินดีรับใช้ทุกคน สุขภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน รองลงมาคือ เข้าใจและเห็นใจผู้อื่นเสมอ
กล้าหาญ
ในการบอกความจริง กล้าเตือนคนที่ทำผิด และกล้าปฏิรูปเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ไม่ดี ตรงไปตรงมา
และพร้อมจะให้อภัยผู้อื่น

ความคิดเห็นต่อคำสอนของพระเยซู กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นแบ่งได้เป็น 3 ประเด็น คือ *ประเมินคำสอน* โดยกล่าวว่า เป็นคำสอนที่ดี เป็นสังฆธรรม คิดเป็นร้อยละ 20 ส่วนที่เหลือแสดงความเข้าใจและกล่าวถึงแก่นของคำสอนของพระเยซูว่าสอนในเรื่องความรักและเมตตา เท่ากันกับแสดงความคิดเห็นในเรื่องการนำไปใช้และผลจากการนำไปใช้ ว่าทุกคนสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้ตลอดเวลา และผลจากการนำไปปฏิบัติทำให้มีความสุข และความสันติต่อตนเองและสังคม

บทบาทและอิทธิพลของพระเยซู พบว่าคำตอบแบ่งได้เป็นสองประเด็น คือ หนึ่งในสามของกลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงอิทธิพลในการดำเนินชีวิต โดยกล่าวว่าพระเยซูเป็นแบบฉบับในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตน เมื่อปฏิบัติตามแบบอย่างของพระเยซูและคำสอนของพระองค์ทำให้เป็นคนดี ชีวิตมีคุณค่า และสองในสามกล่าวถึงอิทธิพลทางด้านจิตใจ คริสตชนกลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าพระเยซูอยู่เคียงข้างโดยเฉพาะในเวลาที่มีความทุกข์ พระเยซูจะคอยช่วยเหลือ เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ให้มีกำลังใจ และเข้มแข็ง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของพระเยซู พบว่าคริสตชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่หลากหลาย โดยคำตอบที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดอันดับ ได้แก่ เป็นผู้นำที่รับใช้ปรณิบัติผู้อื่น เป็นผู้นำที่มีความรัก เมตตา และให้อภัย เป็นผู้นำที่มีความกล้าหาญ คือกล้าในการสละชีวิต กล้าในการยืนหยัดในความจริง และกล้าปฏิรูปสังคม เป็นผู้นำที่สามารถนำสาวกซึ่งมีความแตกต่างกัน แต่พระองค์ก็สามารถนำพาเขา ให้พวกเขาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มพร้อมกับพระองค์และปฏิบัติภารกิจร่วมกันทั้งๆ ที่บางครั้งพวกเขาไม่เข้าใจและไม่เชื่อพระองค์

เหตุการณ์ในพระวรสารที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำของพระเยซูที่คริสตชน กลุ่มตัวอย่างยกมาก็มีความหลากหลายเช่นกัน โดยเหตุการณ์ที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดมีสี่เหตุการณ์ ได้แก่ เหตุการณ์การล้างเท้าสาวก (ยน. 13:1-20) เหตุการณ์การสละชีวิตบนไม้กางเขน (มธ. 27:32-56; มก. 15:21-41; ลก. 23: 26-49; ยน. 19: 17-30) เหตุการณ์ที่เปโตรจับปลาได้เป็นอันมากและติดตามพระเยซูไป (ลก. 5:1-11) และเหตุการณ์การช่วยเหลือคนที่กำลังมีความทุกข์ยากลำบาก เช่น การรักษาโรคต่างๆ ซึ่งปรากฏอยู่บ่อยครั้งในพระวรสาร

ลักษณะของบุคคลในยุคปัจจุบันที่สามารถสะท้อนความเป็นผู้นำตามแบบฉบับพระเยซู คำตอบที่พบส่วนใหญ่กล่าวถึงคุณลักษณะมีความรักและเมตตาต่อทุกคน เสียสละสุขภาพต่อมตน ช่วยเหลือรับใช้ผู้อื่นด้วยความเมตตา กล้าหาญ และกระทำความดีโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน